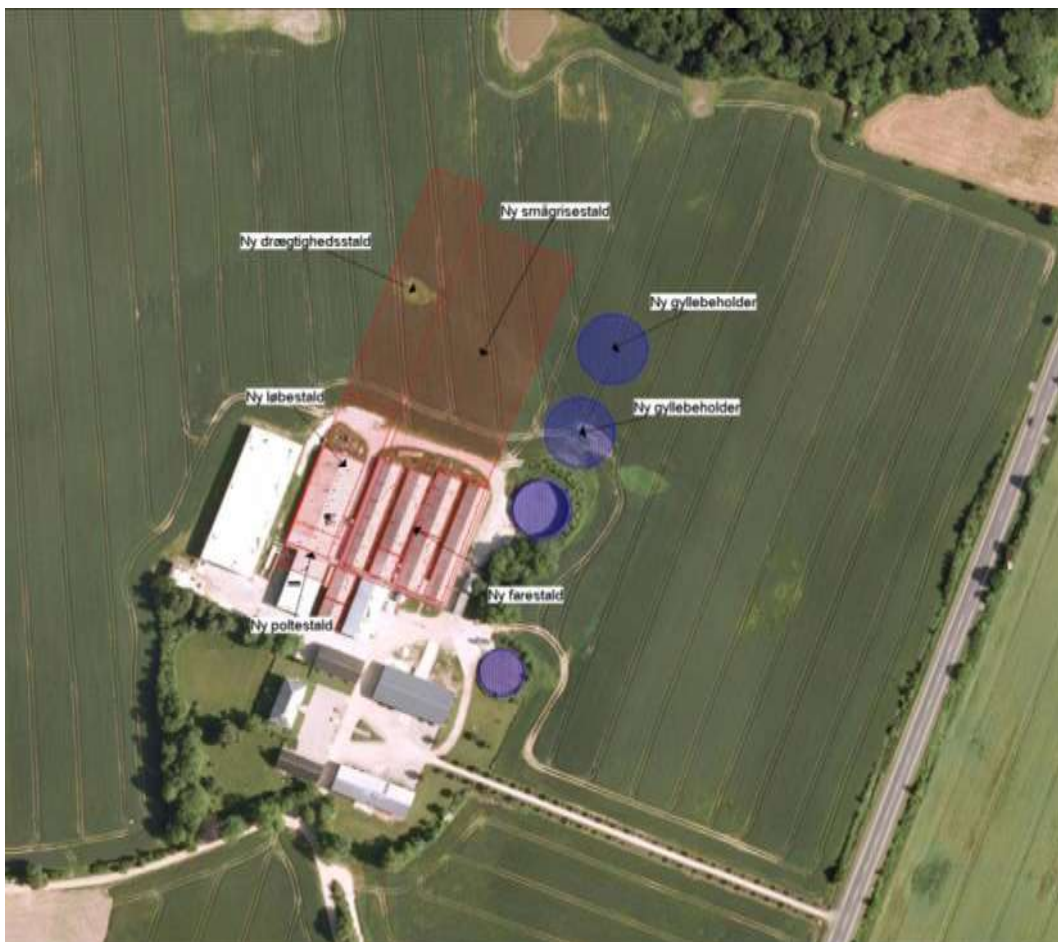

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af svinebedrift

Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

10. december 2012
Haderslev Kommune
Natur og Landbrug
Rådhuscentret 7
6500 Vojens

Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

Dato for ikrafttrædelse: 10.12.2012

Bedriftens navn: Hovgaard

CVR-nr: 1012285864

CHR-nr: 95047

Ejendomsnummer: 5100006103

Matr. nr. 90, 2b, 406, 404, 403, 451, 452, 453 Hoptrup Ejerlav, Hoptrup og 618 Genner, Ø. Løgum

Adresse: Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

Bedrifts ejer og Ansøger: Jørgen Haldrup Rasmussen, Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev, tlf. 74575863 / 21405663, e-mail: hovgaard@agropartnere.dk

Kontaktperson: Dennis Rosenberg Christensen, Over Kestrup 16, 6100 Haderslev, tlf. 74585871 / 51803660

Konsulent: Sønderjysk Landboforening, Marina Berndt, Billundvej 3, 6500 Vojens tlf. 73202600, e-mail: mmb@slf.dk

Tilsynsmyndighed: Haderslev Kommune

Rådgiver: Orbicon, Lotte Weesgaard, Jette Mikkelsen

Kontrolleret af: Haderslev Kommune, Håkon Karlsen

Ikke-teknisk resumé

Jørgen Haldrup Rasmussen har søgt Haderslev Kommune om tilladelse til udvidelse af den eksisterende svineproduktion på ejendommen Hovgaard, beliggende Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen fra 410 årssøer, 11.480 smågrise, 200 polte og 6.800 slagtesvin svarende til 321,11 dyreenheder svin til en produktion af 2.250 årssøer, 68.850 smågrise, 1.125 polte svarende til 871,35 dyreenheder. Hele dyreholdet placere i nye bygninger, dvs. alle eksisterende stalde fjernes. Der etableres endvidere to nye gyllebeholdere udover de to eksisterende beholdere samt en ny vaskeplads.

Der er til ejendommen et areal på 486,45 ha ejet/forpagtet udbringningsareal. Der afsættes husdyrgødning til 242,61 ha aftalearealer.

Ammoniakkraft er opfyldt, fosforkrav og kvælstofkrav er opfyldt, beliggenheden overholder alle gene-afstande med hensyn til lugt. For at overholde disse krav, er de nye stalde etableret med delvist spaltegulv og kemisk luftrensning i alle stalde og der anvendes foder med nedsat forfor-indhold ved årssøer og smågrise, desuden anvendes ekstra efterafgrøder i sædskiftet.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 1,2 km syd for Hoptrup, som er den nærmeste byzone i området.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger, meddeler Haderslev Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	5
Meddelelse om godkendelse	7
Klagevejledning og offentliggørelse	8
Generelle vilkår	12
Drift og indretning	12
Årsproduktion	13
Vilkår for anlæg	15
Staldinventar- og drift	15
Ammoniakreducerende miljøteknologi - anlæg	15
Fodring	16
Lugt	17
Gødnings-opbevaring	18
Gyllehåndtering	18
Transport	19
Spildevand m.v.	19
Uheld og driftsforstyrrelser	19
Støj	20
Skadedyr	20
Støv	21
Lys	21
Oplag af olie og kemikalier	21
Affald	21
Vilkår for udbringningsarealer	23
Udbringning	23
Vilkår for miljøredegørelser	25
Haderslev Kommunes samlede vurdering	26
Undersøgte alternativer	29
Påvirkning af omgivelserne	29
Varetagelse af hensyn til landskab	30
Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.	31
BAT – bedste tilgængelige teknik	34
Uheld og driftsforstyrrelser	37
Jord	38
Grundvand	38
Overfladevand	39
Internationale naturbeskyttelsesområder – vandområder	43
Natur	51
Internationale naturbeskyttelsesområder – terrestrisk natur	56
Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter	56
Miljøteknisk beskrivelse	61
Oplysninger om ansøger og ejerforhold	61
Oplysninger om ejendommens placering	62
Landskabelige hensyn	64
Husdyrgødning	67
Harmoniregler	69
Bedriftens indretning og drift	69
Foder	76
Ressourceforbrug	77
Transport	78
Støj/støv/lugt	79
Skadedyr	80
Affald	80
Farligt affald samt olie og kemikalier	81
Døde dyr	81
Spildevand	82
Bilag 1a: Oversigtsplan over ejendom. Afløbsplan	83
Bilag 1b: Visualisering	85
Bilag 2a: Staldopbygning og BAT niveau	86
Bilag 2b: Beregning af BAT niveau/emissionsgrænseværdi	87
Bilag 3: Transportveje	88
Bilag 4: Kort over arealer og ejerforhold	89

Bilag 5: Oversigtskort over de ansøgte udbringingsarealer	89
Bilag 6: Arealer ift § 7, Internationale Naturbeskyttelsesomr.	92
Bilag 7: Nitratfølsomme indvindingsområder og drikkevandsområder	93
Bilag 9: § 3 natur ved ejendommen, 1000 m radius	96
Bilag 10: § 3 ved arealer	97
Bilag 11: Terrænhældninger og vandløb.....	98
Bilag 12: Forudsætninger for type 2 korrektioner - fosfor.....	101
Bilag 13: Luftvasker	102
Bilag 14: Beskrivelse af habitatområde – Lillebælt	109
Bilag 15: Høringssvar § 21, Aabenraa Kommune	115
Bilag 16: Skitse af eksisterende anlæg	121
Bilag 17: Beredskabsplan	122

Indledning

Jørgen Haldrup Rasmussen har ansøgt om en § 12 godkendelse jf. husdyrloven¹ af bedriften beliggende på adressen, Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev.

Der ansøges om en driftmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra et dyrehold svarende til 321,11 DE fordelt på 410 årssøer, 11.480 smågrise (7,2-30 kg), 200 polte (30-100 kg) og 6.800 slagtesvin (30-100 KG) til et dyrehold svarende til 871,35 DE fordelt på 2.250 årssøer, 68.850 smågrise (7,3-30 KG), 1.125 polte (30-107 kg).

I forbindelse med udvidelsen fjernes alle eksisterende staldbygninger og der bygges nyt staldanlæg til dyreholdet. Alle nye stalde bliver samlet i én staldbygning på 16.540 m². Denne nye staldbygning indeholder Farestald, Drægtighedsstald, Poltestald, Løbestald, Smågrisestald (ST 27506, 27508, 28040, 27510, 27511). Denne nye staldbygning placeres der hvor de gamle stalde er beliggende i dag samt på et areal nord for dette. To eksisterende gyllebeholdere bibeholdes samtidig med at der etableres yderligere to gyllebeholdere på hver 5.000 m³. Der etableres endvidere ny vaskeplads ved en eksisterende gyllebeholder. Eksisterende udbygninger, lader mv. bibeholdes.

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Haderslev Kommune med bistand fra Orbicon.

Bedriften er tidligere miljøgodkendt af Haderslev Kommune med miljøgodkendelse af 21. april 2010 efter § 12 i husdyrloven til et dyrehold svarende til 437,26 DE, der er dog i denne ansøgning taget udgangspunkt i ovennævnte dyrehold svarende til 321,11 DE jf. § 26 Stk. 2. om at kommunalbestyrelsen skal foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode.

I forhold til den tidligere miljøgodkendelse er forudsætningerne for de miljømæssige vurderinger ændret, idet der ikke er identitet mellem det hidtil godkendte anlæg og det ansøgte projekt og den eksisterende produktion ikke kan adskilles fra den ansøgte udvidelse/ændring da alle stalde fjernes og helt nyt staldanlæg laves til hele dyreholdet. I øvrigt ændres produktionen fra ca. 50 % slagtesvineproduktion til udelukkende en produktion af årssøer og smågrise. Det er derfor vurderet, at den ansøgte ændring ikke kan meddeles som et tillæg til den eksisterende godkendelse men, at der skal meddeles en ny samlet godkendelse til ejendommens ansøgte produktion. Miljøgodkendelse meddelt den 21. april 2010 erstattes derfor ved meddelelse af denne nye godkendelse. Denne nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med bemærkninger og begrundelser for vilkårene. Derefter følger Haderslev Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt og endelig følger relevante bilag.

Den miljøtekniske vurdering er kommunens redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses. Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning skema nr. 10392 af 29-12-2008 version 15 (genindsendt 1-08-2012), med bilag.
- Scenarieregning 41011 ammoniakberegning på naturpunkter.
- Supplerende oplysninger indtil 24-8 2012 (dok. luftvasker).

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende Bekendtgørelse², samt Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lbk. nr. 1486 af 4/12/2009)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Internationalt Naturbeskyttelsesområde væsentligt.

Ved ansøgning om godkendelse af anlæg til husdyrproduktion for mere 270 dyreenheder, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer efter § 12 stk. 2 skal ansøgningsmateriale i henhold til Husdyrloven § 55 offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Bedriften er egentlig omfattet af § 12 stk. 3, da der tidligere er meddelt en miljøgodkendelse over IPPC grænsen. Det er dog vurderet at udvidelsen er væsentlig og der er derfor foretaget ny foroffentlighedsannoncering jf. § 55. Ansøgningsmateriale er offentliggjort den 09. februar 2011 i Budstikken Haderslev avis. Der er ikke indkommet kommentarer i foroffentlighedsfasen.

Udkast til miljøgodkendelse har været i nabo og partshøring fra den 24-09 2012/1-10 2012 til den 6-11 2012/13-11 2012. Udkastet har været fremsendt til ejer samt parter, som kommunen har udpeget på baggrund af kriteriet "enhver med væsentlig individuel interesse" (ses på nedenstående høringsliste). Årsagen til at partshøringen løb fra datoerne d. 24-09 og den 1-10 2012 var at der var fejl i adressen på enkelte af høringsbrevene, der blev sendt ud den 24-9 2012. Der indkom bemærkninger fra to af de høringsberettigede. Disse bemærkninger og Haderslev Kommunes svar på bemærkningerne kan læses på side 26 i denne afgørelse.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrlovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

1. Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt, ved delvist spaltegulv og kemisk luftrensning i alle staldanlæg. Det individuelle ammoniakkrav er overholdt, idet nærmeste § 7 ligger længere væk end 1.000 meter fra ejendommen.

2. Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Lugtkravene er overholdt. Nærmeste nabo ift. lugtkrav er Hoptrup Hovedgade 116 hvor lugtgeneafstanden er beregnet til 384,91 m og den faktiske afstand er beregnet til 417,91 m. Nærmeste byzone Hoptrup er beliggende 1231,86 m fra ejendommen og lugtgeneafstanden er beregnet til 1172,16 m.

3. Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

Alle udbringningsarealerne ligger i P-klasse 0 dvs. at der ikke er restriktioner udover harmonikravet. Jf. fosforberegningerne i ansøgningsystemet er fosforkravet overholdt. Ift. BAT er der dog anvendt foder med reduceret P-indhold.

4. Nitrat

- Overfladevand (nitratklasser 1-3)
- Grundvand (nitratfølsomme indvindingsområder)

Et enkelt areal ligger i nitratklasse 1. Kravet til nitrat i forhold til overfladevand er overholdt ved anvendelse af ekstra efterafgrøder..

³Bekendtgørelse nr 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁴Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

Der er en del arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, beregningerne viser at med ekstra efterafgrøder er udvaskning til grundvandet mindre end 50 mg/l.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Haderslev Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udbringningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemeddelelse inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2020.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 28. januar 2013, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Lokal-Bladet Budstikken Haderslev den 27. december 2012.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Haderslev Kommune, Rådhuscentret 7, 6500 Vojens eller pr. mail til teknikmiljoe@haderslev.dk, som videresender klagen med sagens akter. Haderslev Kommune skal have klagen senest den 28. januar 2013 indenfor rådhusets kontortid.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes, før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog hvis miljøgodkendelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige værdier samt vilkår om etablering af gyllebeholder udenfor bygningsfeltet), hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Håkon Karlsen
Miljøsagsbehandler

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende (høring):

-Ansøger og konsulent

Jørgen Haldrup Rasmussen, Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
Sønderjysk Landboforening, Marina Berndt, Billundvej 3, 6500 Vojens, e-mail: mmb@sif.dk

- Ejere af forpagtede arealer:

- Carl Nielsen Haderslev, Aabenraavej 155, 6100 Haderslev (5 ha)
- Holger Lauritzen, Hoptrupvej 5, 6500 Vojens (10 ha)
- Thorkild Clausen Cood, Haderslevvej 494, 6230 Rødekro (23,88 ha)
- Hans Møller Carstens, Haderslevvej 496, 6230 Rødekro (29,2 ha)
- Bodil Scherrebeck, Hoptrup Hovedgade 1, 6100 Haderslev (6,51 ha)
- Marius Scherrebæk, Hoptrup Næsvej 20, 6100 Haderslev (2,15 ha)
- Werner Schøsler, Hoptrup Hovedgade 77, 6100 Haderslev (3 ha)
- Jørgen Juhl Christensen, Hoptrup Hovedgade 71, 6100 Haderslev (14,2 ha)

- Ejere af aftalearealer:

- Søren B. Lausten, Diernæsvej 102, 6100 Haderslev (83,83 ha - 117,36 DE)
- Karsten B. Madsen, Kærsmindvej 21, 6100 Haderslev (56,65 ha - 79,31 DE)
- Carsten Schmidt, Gåsevig 2, 6100 Haderslev (89,3 ha - 121,4 DE)
- Steen Hansen, Venbjerg 46, 6100 Haderslev (12 ha - 16,8 DE)

- Naboer, (fundet ud fra konsekvensområdet, beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen, konsekvensområde er 1.338,63 m)

- Niels Erik Juhl Brøchner, Diernæs Strandvej 3, 6100 Haderslev
- Torben Juhl Brøchner, Diernæs Strandvej 5, 6100 Haderslev
- Knud Olav Munk Skovrup, Hoptrup Hovedgade 35, 6100 Haderslev
- Laurids Christian Gellert, Hoptrup Hovedgade 73, 6100 Haderslev
- Egon Have, Hoptrup Hovedgade 75, 6100 Haderslev
- Henrik Clausen, Selbjerg 32, 6100 Haderslev
- Pernille og Henrik T. Skaft, Hoptrup Hovedgade 81, 6100 Haderslev
- Tine Fricke og Aage L. Jørgensen, Hoptrup Hovedgade 94, 6100 Haderslev
- Ulla Schack Nielsen, Hoptrup Hovedgade 96, 6100 Haderslev
- Britt L. og Martin Ulrik Skov, Hoptrup Hovedgade 98, 6100 Haderslev
- Lili Elena Nielsen og Lars Grønlund, Hoptrup Hovedgade 100, 6100 Haderslev
- Erik Kusch Sandholdt, Hoptrup Hovedgade 102, 6100 Haderslev
- Irene Margrethe Jensen og Carl Christian Hansen, Hoptrup Hovedgade 104, 6100 Haderslev
- Jes Damtoft, Hoptrup Hovedgade 108, 6100 Haderslev
- Heidi U. og Leif Bergendorff, Hoptrup Hovedgade 110, 6100 Haderslev
- Bitten Jacobsen Broders, Hoptrup Hovedgade 114, 6100 Haderslev
- Johanne Mikkelsen Krüger, Braineaparken 28 st. th, 6100 Haderslev
- Hans Hamann Hansen, Præstegårdsalleen 1, 6100 Haderslev
- Bodil Nielsen Fink og Gunnar Fink, Hoptrup Hovedgade 131, 6100 Haderslev
- Poul Olesen, Hoptrup Hovedgade 124, 6100 Haderslev
- Dorthe Andersen Dearden og Graham Dearden, Hoptrup Hovedgade 126, 6100 Haderslev
- Vibeke Byriel Andersen, Hoptrup Hovedgade 128, 6100 Haderslev
- Carl Christian Kongsted, Hovslundvej 2, 6100 Haderslev
- Jeppe Søgaard, Hovslundvej 22, 6100 Haderslev
- Inger Lauesen Refshauge og Claus Kongsbak Refshauge, Hovslundvej 24, 6100 Haderslev
- Jette Uldall Byriel Andersen og Henning Andersen, Hovslundvej 17, 6100 Haderslev
- Hanne K. og Erik Henningsen, Hovslundvej 28, 6100 Haderslev
- Noomi F. og Johannes Christian Mortensen, Hovslundvej 30, 6100 Haderslev
- John Juhl Jensen, Hovslundvej 33, 6100 Haderslev
- Hans Erik Smidt, Hovslundvej 34, 6100 Haderslev
- Jacob Lomholt Smidt, Hovslundvej 15, 6100 Haderslev
- JØ HOLDING STATSAUTORISERET REVISION, Seminarievej 1 A, 6760 Ribe

- Jørgen Lindberg Bryld, Hovslundvej 47, 6100 Haderslev
- Bent Lausen, Solsikkevej 15, 6500 Vojens
- Hanne Fuglsig Jensen, Hovslundvej 79, 6100 Haderslev
- Lis H. og Ole Nissen, Kjelderhave 9, 6100 Haderslev
- Peter Christian Heissel, Venbjerg 30, 6100 Haderslev
- Egon Andreas Peter Hansen, Venbjerg 40, 6100 Haderslev

Vandværker: hvis der er arealer i indvindingsopland:

- Torben Juhl, Hoptrup Hovedgade 72, 6100 Haderslev, Vedr. Hoptrup Vandværk I/S
- Rolf Jensen, Venbjerg 4, 6100 Haderslev, Vedr. I/S Diernæs Vandværk

Orienteret om meddelelse af denne godkendelse er:

Pr post:

- Landmand, Jørgen Haldrup Rasmussen, Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

Forpagtning

- Carl Nielsen Haderslev, Aabenraavej 155, 6100 Haderslev (5 ha)
- Holger Lauritzen, Hoptrupvej 5, 6500 Vojens (10 ha)
- Thorkild Clausen Cood, Haderslevvej 494, 6230 Rødekro (23,88 ha)
- Hans Møller Carstens, Haderslevvej 496, 6230 Rødekro (29,2 ha)
- Bodil Scherrebeck, Hoptrup Hovedgade 1, 6100 Haderslev (6,51 ha)
- Marius Scherrebæk, Hoptrup Næsvej 20, 6100 Haderslev (2,15 ha)
- Werner Schøsler, Hoptrup Hovedgade 77, 6100 Haderslev (3 ha)
- Jørgen Juhl Christensen, Hoptrup Hovedgade 71, 6100 Haderslev (14,2 ha)

Trejdemand

- Søren B. Lausten, Diernæsvej 102, 6100 Haderslev (83,83 ha - 117,36 DE)
- Karsten B. Madsen, Kærsmіндеvej 21, 6100 Haderslev (56,65 ha - 79,31 DE)
- Carsten Schmidt, Gåsevig 2, 6100 Haderslev (89,3 ha - 121,4 DE)
- Steen Hansen, Venbjerg 46, 6100 Haderslev (12 ha - 16,8 DE)

Naboer, (fundet ud fra konsekvensområdet, beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen, konsekvensområde er 1.338,63 m)

- Niels Erik Juhl Brøchner, Diernæs Strandvej 3, 6100 Haderslev
- Torben Juhl Brøchner, Diernæs Strandvej 5, 6100 Haderslev
- Knud Olav Munk Skovrup, Hoptrup Hovedgade 35, 6100 Haderslev
- Laurids Christian Gellert, Hoptrup Hovedgade 73, 6100 Haderslev
- Egon Have, Hoptrup Hovedgade 75, 6100 Haderslev
- Henrik Clausen, Selbjerg 32, 6100 Haderslev
- Pernille og Henrik T. Skafte, Hoptrup Hovedgade 81, 6100 Haderslev
- Tine Fricke og Aage L. Jørgensen, Hoptrup Hovedgade 94, 6100 Haderslev
- Ulla Schack Nielsen, Hoptrup Hovedgade 96, 6100 Haderslev
- Britt L. og Martin Ulrik Skov, Hoptrup Hovedgade 98, 6100 Haderslev
- Lili Elena Nielsen og Lars Grønlund, Hoptrup Hovedgade 100, 6100 Haderslev
- Erik Kusch Sandholdt, Hoptrup Hovedgade 102, 6100 Haderslev
- Irene Margrethe Jensen og Carl Christian Hansen, Hoptrup Hovedgade 104, 6100 Haderslev
- Jes Damtoft, Hoptrup Hovedgade 108, 6100 Haderslev
- Heidi U. og Leif Bergendorff, Hoptrup Hovedgade 110, 6100 Haderslev
- Bitten Jacobsen Broders, Hoptrup Hovedgade 114, 6100 Haderslev
- Johanne Mikkelsen Krüger, Braineaparken 28 st. th, 6100 Haderslev
- Hans Hamann Hansen, Præstegårdsalleen 1, 6100 Haderslev
- Bodil Nielsen Fink og Gunnar Fink, Hoptrup Hovedgade 131, 6100 Haderslev
- Poul Olesen, Hoptrup Hovedgade 124, 6100 Haderslev
- Dorthe Andersen Dearden og Graham Dearden, Hoptrup Hovedgade 126, 6100 Haderslev
- Vibeke Byriel Andersen, Hoptrup Hovedgade 128, 6100 Haderslev
- Carl Christian Kongsted, Hovslundvej 2, 6100 Haderslev
- Jeppe Søgaard, Hovslundvej 22, 6100 Haderslev
- Inger Lauesen Refshauge og Claus Kongsbak Refshauge, Hovslundvej 24, 6100 Haderslev
- Jette Uldall Byriel Andersen og Henning Andersen, Hovslundvej 17, 6100 Haderslev
- Hanne K. og Erik Henningsen, Hovslundvej 28, 6100 Haderslev
- Noomi F. og Johannes Christian Mortensen, Hovslundvej 30, 6100 Haderslev
- John Juhl Jensen, Hovslundvej 33, 6100 Haderslev
- Hans Erik Smidt, Hovslundvej 34, 6100 Haderslev
- Jacob Lomholt Smidt, Hovslundvej 15, 6100 Haderslev
- JØ HOLDING STATSAUTORISERET REVISION, Seminarievej 1 A, 6760 Ribe
- Jørgen Lindberg Bryld, Hovslundvej 47, 6100 Haderslev
- Bent Lausen, Solsikkevej 15, 6500 Vojens
- Hanne Fuglsig Jensen, Hovslundvej 79, 6100 Haderslev
- Lis H. og Ole Nissen, Kjelderhave 9, 6100 Haderslev
- Peter Christian Heissel, Venbjerg 30, 6100 Haderslev

- Egon Andreas Peter Hansen, Venbjerg 40, 6100 Haderslev

Pr e-mail med vedhæftet fil:

- Landmands konsulent, Sønderjysk Landboforening, Marina Berndt, Billundvej 3, 6500 Vojens, e-mail: mmb@sif.dk
- Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: rib@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk
- Natur- og Miljøklage-nævnet, Rentemestervej 8, 2400 København N.
e-mail: nmkn@nmkn.dk. Deres J.nr. MKN-130-00837

Pr e-mail med link til kommunens hjemmeside

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
e-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev herunder samtlige arealer (bilag 4) inkl. udbringningsarealer (bilag 5), der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 95047 og CVR nr. 1012285864.
2. Miljøgodkendelsen træder i kraft den dato den meddeles. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke påbegyndt indenfor 2 år, og hvis den ikke er udnyttet indenfor 5 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Den nye staldbygning, de nye gyllebeholdere og den nye vaskeplads skal etableres som angivet på bilag 1a.

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes at bedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over indretning fremgår af bilag 1a og arealoversigt over udbringningsarealer fremgår af bilag 5.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Der er sat vilkår om påbegyndelse indenfor 2 år for at sikre at projektet kan være udnyttet indenfor 5 år. Hvis projektet ikke igangsættes indenfor 2 år efter meddelelse om godkendelse, er det en naturlig følge af vilkår 2, at godkendelsen bortfalder. Hvis projektet derimod iværksættes (nye bygninger og/eller et dyrehold på mere end 321,12 DE svarende til nudrift) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

Bygningen er placeret så tæt på de eksisterende bygninger som muligt, hvilket giver mindst mulig påvirkning af landskabet se bilag 1b-byggefelt. Med de stillede vilkår om farvevalg og

5. De bygninger (alle eksisterende staldbygninger), der oplyses fjernet, senest 2 år efter meddelelse af godkendelsen.
6. Byggeriet skal opføres i afdæmpede grå, mørke og sorte farver og i ikke reflekterende materialer svarende til det der fremgår af visualiseringen bilag 1b.
7. Der skal etableres og løbende vedligeholdes et beplantningsbælte langs hele den østlige side af ny staldbygning jf. markeringerne på bilag 1a. Beplantning skal være 5 m bred og bestå af egnstypiske større løvtræer blandet med tjørn, syren og hassel og andre skovbrynstræer.
8. Ny staldbygning og gyllebeholdere må ikke tages i brug før det rørlagte vandløb øst for anlægget er omlagt til en afstand af minimum 15 m fra anlægget (stald, gyllebeholdere og vaskeplads).
9. Alle dræn, drænbrønde og afløbsriste indenfor 15 m af både nye og eksisterende dele af anlægget skal fjernes.
10. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hæl eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.
11. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
12. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativene.
 - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres.

Årsproduktion

13. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt :
 - 2250 årssøer (2.250 stipladser)
 - 68.850 smågrise, 7,3-30 kg (10.400 stipladser)
 - 1.125 polte/slagtesvin 30-107 kg (375 stipladser)
 svarende til i alt 871,35 DE
14. Der skal foreligge skriftlige aftaler for afsætning af gylle til de ansøgte aftaler jf. vilkår 105. Årsproduktionen må ikke overstige 681,00 DE før de skriftlige aftaler foreligger. I takt med, at der forefindes skriftlige aftaler om afsætning af gylle til de ansøgte aftalearealer, må årsproduktionen

beplantningsplan, vurderes det, at det er muligt at etablere en harmonisk overgang imellem landskab og byggeri.

Vilkårene om udformning af bygninger og beplantning er ikke stillet i medfør af § 22, da bygningerne opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og vurderes erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift. Vilkårene er stillet med henvisning til § 23 punkt 4 i Husdyrloven, hvorved der ikke er opsættende virkning i forbindelse med eventuel klage.

Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området ved vilkår om beplantning og materiale-/farvevalg, samt at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed.

Såvel stalden, gyllebeholderen og den nye vaskeplads overholder først gældende afstaldkrav når det rørlagte vandløb der løber øst og nord for ejendommen flyttes jf. tidligere tilladelse fra Haderslev Kommune, hvorfor der er sat vilkår om at anlægget ikke må tages i brug før vandløbet er omlagt.

Der er forefundes flere ældre dræn på ejendommens jord, hvorfor der er sat vilkår om fjernelse af dem, der ligger indenfor 15 m af anlægget, således at afstandskrav er overholdt.

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Et halmfyr med en kapacitet på 326 kW er den eneste biaktivitet tilknyttet bedriften. Denne aktivitet kræver ikke særskilt godkendelse jf. miljøbeskyttelsesloven da anlægget har en indfyret effekt på mindre end 1 MW.

- Årsproduktion

Det er antallet af dyr der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne dyreenheder (DE) er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelses⁵ definitioner.

Der er i ansøgningen tilstrækkeligt antal af aftalearealer, men der er ikke krav om, at disse aftaler er skriftlige førend de udnyttes. Der er derfor stillet vilkår om, at produktionen ikke må udvides til det maksimalt godkendte, før der foreligger en egentlige skriftlige aftaler om afsætning af gylle til de aftalearealer der er indeholdt i denne godkendelse, idet

⁵ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med ændringer

stige, svarende til hvad der kan afsættes til disse arealer. Årsproduktionen må dog ikke overstige, niveauet angivet i ovenstående vilkår.

15. Dyreholdet på ejendommen skal placeres i staldtyper og med vægtintervaller og stipladser som angivet i bilag 2.
16. Det maksimalt tilladte antal dyr i ovennævnte dyrekategorier på stald af gangen er 13.025 (stipladser) fordelt som ovenstående.
17. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller (maksimal afvigelse +/- 10 %) så længe både det maksimale antal DE og geneafstanden for lugt ikke forøges.
18. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden når besætningen er nået op på maksimal tilladelig produktion svarende til 871,35 DE,
19. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal afregning fra slagteriet og opgørelser fra CHR, svineflytninger eller lign. for hele den animalske produktion, dækkende de sidste 3 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden.

aftalearealerne er en forudsætning for udnyttelse af godkendelsen til maksimalt dyrehold. Bortfalder den ansøgte aftale må dyreholdet derfor ikke udvides udover det antal DE der kan udbringes på egne arealer, før der jf. Husdyrloven er ansøgt og modtaget accept fra kommunen om anvendelse af en anden gylleaftale istedet.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder godkendelsen, hvis udvidelsen ikke er påbegyndt inden for 2 år fra meddelelse om godkendelse. Desuden er det en forudsætning, at der 5 år efter meddelelse om godkendelse er indsat et dyrehold svarende til det ansøgte. Der er vilkår om egenkontrol, som har til hensigt at sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode.

Det vurderes, at der med rimelighed (+/- 5-10%) kan reguleres i fordelingen af dyreholdet. Det er dog forudsat, at det samlede antal DE (gældende definition) eller geneafstanden for lugt ikke forøges, da dette kræver godkendelse. Antallet af DE beregnes efter den til enhver tid gældende definition. Ligeledes må antallet af antal stipladser ikke overskrides.

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

20. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres jævnligt efter producentens anvisninger - dog mindst en gang om året
21. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
22. Der skal anvendes energibesparende lyskilder i stalde/der skal opsættes tidsstyring af belysning i alle stalde.

Ammoniakreducerende miljøteknologi - anlæg

23. De nye stalde skal alle etableres med delvist spaltegulv.
24. Der skal etableres kemisk luftrensning til delvis rensning af ventilationsluften. Afkast fra alle staldafsnit samles i den centrale luftkorridor. De kemiske luftrensere skal opsamle 4.797 kg NH₃.
25. Luftrensningssystemet skal indstilles til at behandle udsugningsluften op til 127.145 m³ luft pr time svarende til 17 % af den maksimale ventilationskapacitet i so- og poltestaldene og 19 % i smågrisestalden. De første 0 – 127.145 m³ luft pr. time udsugningsluft skal altid ledes gennem luftrensningssystemet. Bilag 13 viser forudsætninger og beregninger på anlægget.
26. Det etablerede kemiske luftrensningssystem skal være i drift året rundt.
27. Luftrensningssystemet skal forsynes med en trykmåler, vandmåler og pH-måler.
28. Der må kun anvendes svovlsyre i luftrensningssystemet.
29. Svovlsyreopløsningen, der overrisler filteret, må maksimalt have en pH-værdi på 2,5
30. Tryktabet over luftrensningssystemet må ikke overstige 100 pascal (Pa).
31. Luftrensningssystemet skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
32. Der skal føres en logbog for luftrensningssystemet, hvori følgende registreres:
 - Månedlige målinger af vandforbruget, syreforbruget og tryktabet
 - Luftrensningssystemets driftstid
 - Tidspunkter for rengøring/skiftning af filtre
 - Enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.
33. Faktura for indkøbt svovlsyre samt udskrifter af pH-målinger skal indsættes i logbogen. Der anvendes ca. 3

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Kravet om vedligeholdelse af ventilationen har til formål at forebygge unødige støj- og lugtgener samt sikre, at ventilationen altid er optimal.

Krav til energibesparende lyskilder opfattes som værende BAT hvorfor der er vilkår til dette.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 20 % reduktion (2008) af NH₃ tab fra stald og lager opfyldes ved at etablere kemisk luftvasker i alle staldanlæg. Ved kemisk luftvasker fjernes ammoniak fra afgangsluften ved at luften ledes gennem en svovlsyreopløsning som binder luftens ammoniakindhold som ammonium.

Der er derfor sat en række detailvilkår til kapaciteten i driften og kontrollen af luftrensningssystemet jf. Miljøstyrelsens teknologiblade "Kemisk luftrensning med syre" for smågrise 1. udgave af 29.04.2011, for søer 1. udgave af 29.04.2011 og for slagtesvin 3. udgave af 23.05.2011.

Med baggrund i teknologibladet og de indsendte beregninger er der sat vilkår til ventilationsmængde der ledes gennem filteret og filterets effektivitet. Der er desuden sat vilkår til maksimalt tryktab og pH.

Af beregningerne fra ansøger på det konkrete anlæg ses at luftrensningssystemet har en ammoniak reduktionsgrad på 90 %. Ved at indstille luftrensningssystemet til at behandle udsugningsluften op til 127.145 m³ luft pr time, svarende til 17 % af den maksimale ventilationskapacitet i so- og poltestaldene og 19 % i smågrisestalden. De kemiske luftrensere opsamler 4.797 kg NH₃.

Derved opnås der en ammoniakreduktion på 42 % fra det samlede staldanlæg, ved at lede 37,4 %, 39,6 % og 38 % af den samlede årlige ventilationsluft fra henholdsvis so, smågrise og poltestalden gennem luftrensningssystemet.

Tryktabet er en meget central parameter for kemisk luftrensning i relation til en hensigtsmæssig drift, da dette indikerer, hvornår filtrene trænger til at blive rengjort

kg koncentreret svovlsyre (96 %) pr. kg opsamlet ammoniak og ca. 90 liter vand.

34. Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten/leverandøren om serviceeftersyn af luftrensningsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Luftrensningsanlægget skal kontrolleres af producenten/leverandøren mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.
35. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt luftrensningsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 14 dage.
36. Logbogen/den elektroniske registrering af data, data for pH-målinger, kontrolrapporter samt dokumentation for kalibrering af pH-måler skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Fodring

37. Der skal i fodringen af dyrene benyttes minimum 2-faset fodring.
38. For at forbedre foderudnyttelsen af fosfor skal der tilsættes fytase til alt foder efter vejledende værdier og mængden af fosfor i foderet skal tilsvarende sænkes efter anvisning fra foderproducenten.
39. Som dokumentation for den løbende optimering og tilpasning af foderblandingerne i besætningen, den flerfasede fodringsstrategi, skal ejendommens blanderecepter, foderdeklarationer opbevares i en logbog.
40. Logbogen skal indeholde tydelig datomærkning, hvilket vægtinterval den pågældende blanding er anvendt til, dokumentation for fytasetilsætningen samt en påtegning af hvem der har optimeret blandingen.
41. Logbogen skal på tilsynsbesøg kunne forevises for en periode svarende til perioden siden sidste kommunale tilsyn.
42. Den totale mængde P ab dyr pr. år, beregnet som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise skal være mindre end 7.268 kg P pr. år. Beregning fremgår af formel i bilag 12.
43. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssø x antal årssøer skal være mindre end 12.040 kg P pr. år. Beregning fremgår af formel i bilag 12.
44. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
Smågrise:
 - antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv i foder-

Oplysninger om vand- og syreforbrug vil være relevante for tilsynsmyndigheden, når det skal vurderes, om luftrensningsanlægget har været i drift.

-Fodring

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik hvilket også anvendes i dette projekt. For at leve op til krav om BAT er der derfor sat krav til dette.

BAT niveauet til fosfor opfyldes ved at foretage type 2 korrektioner. Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes fosforindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på ejendommen. Der er derfor sat vilkår til niveauet for type 2 korrektionen. Forudsætning for aktuelle foder mængde, indhold af fosfor i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt og afgangsvægt fremgår af bilag 12. Korrektionen af fosforindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2008/2009 (årstal for indsendelse af ansøgningen) Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler samt i Miljøstyrelsens teknologiblade om fosforindhold i foder til de forskellige dyretyper.

blandingerne.

Årssøer:

- antal årssøer
- grise pr. årssø
- fravænningsalder og -vægt
- foderforbrug
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne.

45. Samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele ejendommen skal leve op til ovennævnte fosfor krav. Dokumentation for P ab dyr skal beregnes på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger og skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Det kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri, mejeri eller lignende.
46. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
47. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Lugt

48. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at staldene og fordringsanlæg holdes rene.
49. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

- Lugt

Det er tilladelsesmyndighedens vurdering at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission, er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde, derfor er det stillet vilkår om renholdelse af bedriften og dens omgivelser.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre væsentligt øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, samlede bebyggelse og byzone ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Gødnings-opbevaring

50. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed på ejendommen.
51. Der skal i den lejede beholder på adressen Hoptrup Hovedgade 81, 6100 Haderslev opbevares 800 m³ flydende husdyrgødning fra produktionen.
52. Det skal fremgå af lagerregnskabet for husdyrgødning hvornår der sker opbevaring i lejet beholder og hvilken mængde der opbevares.
53. Opbevaringsaftaler skal opbevares og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.
54. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
55. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende, skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet

Gyllehåndtering

56. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
57. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletankene ikke pumpes gylle udenfor tankene.
58. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
59. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tørt, så der ikke spildes gylle på veje.

- Gødnings- opbevaring

Håndtering af gødning foregår som gylle. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt ejendommen råder over minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,1 mdr., så vilkåret er derfor opfyldt på ejendommen.

Dette er opnået på ejendommen ved leje af gyllebeholder ved nabo beliggende lige på den anden side af Hoptrop Hovedgade samt egen kapacitet på 8,7 mdr.

Kapaciteten er kun opfyldt ved at leje en beholder på 800 m³, der er sat vilkår for registrering af opbevaringen i denne beholder, samt at opbevaringsaftalen skal opbevares og fremvises til tilsynsmyndigheden.

Vilkår vedr. årlig kontrol af opbevaringsanlæg til husdyrgødning har til formål at forebygge lækager og uheld. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ikke intentionen, at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men blot at den engang om året efterses for evt. revner med mere. Inspektionen kan med fordel finde sted, når oplaget af husdyrgødning er mindst.

Alle afløbsbrønde skal sikres mod tilledning af vand, saft og gylle fra møddinger, gyllebeholdere ensilagepladser/siloer, samt befæstede arealer, hvor der kan være spild af foder og husdyrgødning. Afhængig af terrænforhold er det nødvendigt at have fokus på alle risici.

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses f.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udbringning.

Det vurderes at den beskrevne drift med kranpumpe på vogn med returløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

I øvrigt henvises til skærpede regler for gyllehåndtering i Bekendtgørelse om ændring af Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 736 af 30/06/2008.

Transport

60. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Spildevand m.v.

61. Spildevand fra rengøring af stalde, o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
62. Rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
63. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads (vaskeplads) hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
64. Den nye vaskeplads skal opføres i overensstemmelse med Landbrugets byggeblad nr. 103.11-03. Sandfang skal tømmes efter anvisning fra Haderslev Kommune.
65. Vaskepladsen skal have en størrelse således at den største maskine, kan være på pladsen, derudover skal der være en sikkerhedsrandzone på 2 m rundt om pladsen, randzones skal have et fald på 3 % ind mod vaskepladsen.

Uheld og driftsforstyrrelser

66. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses,

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold og transporter til og fra marker sker via større landeveje.

Udkørsel af gylle til arealerne, beliggende således, at kørsel dertil kun kan foregå gennem byområder (Hoptrup), henstilles til at disse foregår i dagstimerne, for at mindske generne i tættere bebyggede områder.

Enkelte arealer er beliggende under 200 m fra byzone. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål og Haderslev Kommune vurderer således ikke, at der i det pågældende projekt er grund til at stille skærpede vilkår hertil.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspreddt med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt forsvarlig løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved påfyldning af sprøjtemidler.

Nuværende vaskeplads er ikke korrekt indretter og ikke stor nok hvorfor der skal etableres en ny. Der er sat krav til indretning af denne jf. gældende anvisninger.

For at sikre at vaskevandet ikke kan løbe udenfor vaskepladsen, er der sat krav til at pladsen kan rumme den største maskine der skal vaskes f.eks. traktor med gyllevogn med nedfælder og derudover skal der være en randzone på 2 m med 3 % fald.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen

hvis der alligevel sker uheld.

67. Der skal altid foreligge en ajourført beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
68. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen og findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.
69. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

En række af de stillede vilkår har til formål at forebygge uheld, som kan medføre forurening af det eksterne miljø. Generelt er det dog væsentligt, at der i den daglige drift tages de nødvendige foranstaltninger ift. at reducere potentielle risici. Såfremt der alligevel sker uheld, er beredskabsplanen et væsentligt værktøj ift. at mindske de negative konsekvenser, som følge af uheld. Beredskabsplanen skal Der er indsendt beredskabsplan der beskriver procedurerne i tilfælde af et givent uheld sker, så der ikke er tvivl om, hvad der skal gøres, hvem der skal kontaktes mv.

Udover at være BAT, så er det Haderslev Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden og relevante myndigheder, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året, og den skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig og såfremt der er udenlandsk arbejdskraft, findes i et sprog der kan forstås af de ansatte.

Støj

70. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.
71. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt.
72. Støjmåling kan max. kræves 1 gang årligt på tilsynsmyndighedens forlangende, med mindre der er konstateret overtrædelse af gældende regler/(vilkårsbestemte) støjgrænser. Målingerne skal udføres i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger herom.

- Støj

Der etableres ikke nye støjende anlæg i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

Skadedyr

73. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
74. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
75. Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesik-

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

ret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedygtigheder for rotter.

Støv

76. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal, vurderet af tilsynsmyndigheden.
77. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

78. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.
79. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Oplag af olie og kemikalier

80. Olier og kemikalier samt syre til luftvaskerianlægget skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
81. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes eventuelt med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
82. Tankning skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand/grundvand.

Affald

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

Der etableres udendørslamper forskellige steder ved staldanlægget som anvendes ved behov, ellers er der ingen natbelysning i staldene. Der forventes derfor ingen væsentlige problemer med lysforhold.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Der skal til luftvaskerianlægget etableres en syretank til svovlsyre som også skal leve op til dette vilkår.

For så vidt angår opbevaring af svovlsyre, fremgår det af § 38 i bekendtgørelse nr. 50 af 12. januar 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter, at svovlsyre blandt andet skal opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med eller i nærheden af foderstoffer.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Ift. bedriftens olietanke henvises i øvrigt til reglerne i olietankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010).

Affald

83. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
84. Bedriftens bortskaffelse af affald skal følge de til enhver tid gældende regulativer og anvisningsordninger.
85. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes i mindst 5 år og fremvises på tilsyn.
86. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
87. Der må i tidsrummet indtil afhentning af døde dyr ikke opstå uhygiejniske forhold herunder adgang for omstredende dyr.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand) samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Der gøres opmærksom på at animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler i "Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr"⁶. Det skal opbevares på en måde der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

⁶ Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 439 af 11. maj 2007

Vilkår for udbringningsarealer

Udbringning

88. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 681,00 DE på de ansøgte udbringningsarealer (486,45 ha ejet/lejet areal) Udbringningsarealerne fremgår af bilag 5.
89. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med reglerne om god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
90. Der skal altid være mindst 2 %-point ekstra med efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav mht. til pligtige efterafgrøder på egne og forpagtede udbringningsarealer.
91. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.
92. Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd.
93. Der skal etableres 5 meter dyrknings-, jordbearbejdnings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer vandhul på areal 1-0, vandhul på areal 5-0 og vandhul på areal 25-0, søerne fremgår af bilag 10.
94. På arealerne direkte opad vandløbet Hoptrup Bæk og Kestrup Bæk (13-0, 14-0, 15-0, 25-0, 26-0, 32-0, 33-0, 6-0, 6-1, 6-2, 6-3, 6-4, 1-0) skal al jordbearbejdnings-, så vidt muligt foregå parallelt med højdekurverne, altså parallelt med vandløbsbredderne, indenfor en 50 meters zone fra vandløbet, se bilag 11.
95. Det skal ved dyrkning og gødning af de vandløbsnære arealer sikres at der ikke sker direkte afstrømning til vandløb og der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb.
96. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
97. Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
98. Der må maksimalt modtages svinegylle svarende til 126,62 DE fra andre anlæg på bedriften.
99. Der må maksimalt tilføres 17,9 DE svinegylle fra andre ejendomme (2.043 KgN og 459 KgP).
100. Der skal forelægge dokumentation for tilført mængde husdyrgødning fra andre anlæg på bedriften/andre ejendomme.
101. Aftalearealerne skal tilføres overskydende husdyrgødning fra bedriften (mængden > 681,00 DE), der skal der-

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Der udbringes husdyrgødning svarende til 681,00 DE på ejede og forpagtede arealer, 486,45 ha. Udbringningen er på 1,4 DE/ha og det beregnede maksimale harmonikrav på 1,39 DE/ha overholdes i stedet ved etablering af ekstra efterafgrøder hvorfor der er sat vilkår til dette. Det samlede antal DE på ejet/forpagtet udbringningsareal bidrager i alt med 75.644,37 KgN og 16.042,93 KgP.

Der blev ved kortlægningen i 1996-2000 gjort flere fund af løvfrø i området omkring det ansøgte projekt. Haderslev Kommune vurderer, at løvfrø stadig er udbredt i området, dvs. i de mest lysåbne, lavvandede og rene vandhuller. For at sikre yngle- og rasteområder for Bilag IV-padder skal der udlægges 5 meter dyrknings-, jordbearbejdnings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring disse. Det drejer sig om et vandhul på areal 1-0, et vandhul på areal 5-0 og et vandhul på areal 25-0, se bilag 10.

Der er sat vilkår om at jordbearbejdnings- og gødnings- og sprøjtefri bræmmer på arealerne beliggende direkte opad vandløb så vidt muligt skal ske parallelt med højdekurverne idet, disse vandløb er særligt sårbare og der er terrænhældninger på arealerne. Der er desuden krav til at der ikke må etableres afvandingsrender.

Der er sat krav til dokumentation af sædskifte, gødningsplan, forpagtnings- og overførelsesaftaler da det standardsædskifte og husdyretryk, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af kvælstof udvaskningen og fosforbalancen fra husdyrbrug. Det er dermed grundlaget for at der er overholdelse af de fastlagte beskyttelsesniveauer.

Der udsprede gylle på 242,63 ha aftalearealer. 89,5 ha af disse arealer er godkendt efter § 16 i husdyrloven (Gåsevig 2, 6100 Haderslev) til at modtage 121,40 DE fra denne drift efter nærmere fastsatte vilkår. Ingen af de øvrige aftalearealer er omfattet af N- eller P klasse eller nitratfølsomme indvindingsområder og ingen af arealerne er registreret som § 3 områder eller beliggende i habitatområder. Det vurderes, at det er tilstrækkeligt, at stille vilkår om, den samlede mængde husdyrgødning til hver drift og hvilke arealer der er tale om samt at udbringningen sker efter gældende regler. Aftalearealerne omtales ikke nærmere i herværende godkendelse.

En forudsætning for udvidelsen er, afsætning til aftalearealer hvorfor der er sat vilkår til dette.

Der gøres i øvrigt opmærksom på at det er ansøgerens ansvar, at driften af arealer, der grænser op til § 3 beskyttede områder herunder § 3 beskyttede vandløb, søer, vandhuller, enge, mo-

for foreligge dokumentation for at svarende til en mængde på op til 334,87 DE fraføres og udsprede på aftalearealer.

102. Der må kun ske afsætning af husdyrgødning til udbringning på de i ansøgning angivne aftalearealer (jf. bilag 5) samt i henhold til gældende regler.

103. Der skal foreligge en skriftlig gylleaftale for aftalearealerne inden udbringning på disse arealer.

104. Der skal føres en journal, der viser aftaler om udbringning af husdyrgødning fra bedriften. Aftalearealernes størrelse, placering, ejerforhold samt tidshorisont for indgåede aftaler skal være oplyst.

105. På aftalearealerne må der afsættes flg. til hver bedrift:

Bedrift	Aftaleareal*	Samlet mængde husdyrgødning
Kærsmindevej 21, 6100 Haderslev	56,65 ha	79,31 DE
Venbjerg 46, 6100 Haderslev	12 ha	16,80 DE
Diernæsvej 102, 6100 Haderslev	83,83 ha	117,36 DE
Gåsevig 2, 6100 Haderslev	89,5 ha § 16 godkendt	121,40 DE

*ejerforhold aftalearealer fremgår af bilag 4.

Vilkår fra Aabenraa Kommune (bilag 15):

106. Pløjeretningen skal være på langs af overdrevet på mark 24-2

107. Der skal etableres og opretholdes en 5 m udyrket bræmme mellem mark 24-2 og overdrevet lokalitet 1. I bræmmen må der ikke jordbehandles, gødskes eller sprøjtes.

108. Der skal etableres og opretholdes en 2 m udyrket bræmme mellem mark 24-0 og vandhullet lokalitet 3, mellem mark 24-0/24-1 og vandhullet lokalitet 4, mark 24-3 og vandhullet lokalitet 5 samt mark 24-6 og vandhullet lokalitet 7. I bræmmen må der ikke jordbehandles, gødskes eller sprøjtes.

109. Det udyrkede areal omkring vandhullet lokalitet 6 skal forblive udyrket.

ser varetager hensynet til § 3 beskyttelsen.

Der gøres endvidere opmærksom på at flydende husdyrgødning skal udbringes med nedfælder eller anden udbringningsteknologi med samme miljøeffekt som nedfældning på sort jord og græsarealer jf. krav Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Vilkår for miljøredegørelser

110. Der skal i forbindelse med byggeriet foretages et energieftersyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder hvilket energimæssige tiltage der er overvejet, gennemført samt fra-valgt. Rapporten skal senest den sammen med bygge-anmeldelsen indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
111. Bedriften skal registrerer det månedlige forbrug af el og indføre dette i driftsjournalen.
112. Der skal etableres vandur på vandindtaget og det månedlige forbrug skal indføres i driftsjournalen.

Miljøteknisk vurdering

- miljøredegørelser

Disse vilkår er indføjet med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold samt at der inden byggeriet færdiggøres kan foretages valg der sikre at man har anvendt BAT mht. til energi-processerne.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget. Registrering af vandforbruget skal sikre at lækager registreres og repareres hurtigt.

Haderslev Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Haderslev Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.
- endvidere overholder udvidelsen husdyrlovgivningens fastlagte afskæringskriterier.

Derfor meddeler Haderslev Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Der meddeles godkendelse til etablering af et dyrehold svarende til 871,35 DE. Det er antallet af dyr der angiver den tilladte produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Staldens areal vil blive på ca. 16.540 m². Dette staldanlæg indeholder følgende staldafsnit, Farestald, Løbestald, Drægtighedsstald, Smågrisestald samt Poltestald. I staldanlægget er der også mandskabsfaciliteter, foderlade og udleveringsafsnit. Mølleri indrettes i eksisterende lade. Derudover etableres to nye gyllebeholder på hver 5.000 m³, en vaskeplads og ny forbeholdere. Eksisterende staldanlæg fjernes for at give plads til det nye staldanlæg.

Der meddeles godkendelse til at husdyrgødning svarende til 871,35 DE fra ejendommens produktion samt 126,62 DE fra anden ejendom på bedriften og tilført svinegylle svarende til 17,9 DE, kan udspredes på egne/forpagtede arealer (681,00 DE) og gylleaftale arealer (334,87 DE), hvilket betyder at harmonikravet er 486,42 ha for egne/forpagtede arealer med 1,4 DE/ha og 239,19 ha for aftalearealer med 1,4 DE/ha. Der er 486,45 ha ejet/forpagtet jord og 242,61 ha gylleaftale arealer til rådighed til udbringning, harmonikravet er dermed overholdt. Det ansøgte dyretryk er på 1,4 DE/ha på eget areal.

Vurdering af aftalearealer

En del af aftalearealerne er beliggende i oplandet til Hopsø. Hopsø er B-målsat og i fare for ikke at opfylde målsætningen pga. fosforbelastning. Oplandet til Hopsø er derfor udpeget med skærpede vilkår således at oplandet er udlagt som fosforklasser jf. bilag 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derfor er aftalearealerne i oplandet til Hopsø omfattet af kravet om en godkendelse efter husdyrlovens § 16. Vurderingerne og vilkårene for disse arealer fremgår derfor af denne § 16 godkendelse (Gåsevig 2, 6100 Haderslev). De øvrige aftalearealer ligger ikke i N- eller P-klasse 1-3 eller i nitratfølsomme indvindingsområder, der er ikke § 3 indenfor arealerne og de er ikke beliggende i internationale naturbeskyttelsesområder. Der er ikke forhold der gør at kommunen vil skærpe de generelle landbrugsregler og det er derfor ikke fundet nødvendigt at udarbejde en godkendelse efter § 16 for disse øvrige arealer. Aftalearealerne omtales ikke yderligere i denne godkendelse. Der vil dog, i forhold til oplandsvurderingen, blive taget stilling til aftalearealerne senere i miljøgodkendelsen (afsnittet " Internationale naturbeskyttelsesområder – vandområder ").

Kommentarer til udvidelsen

I foroffentlighedsfasen er der ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte projekt.

I forbindelse med høringen af udkastet til miljøgodkendelsen er der kommet bemærkninger fra Aage Jørgensen, Hoptrup Hovedgade 94 og Johanne Mikkelsen Krüger, ejer af Hoptrup Hovedgade 116. De er begge ejere af beboelser der ligger indenfor lugt konsekvenszonen omkring husdyrbruget Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev.

Aage Jørgensen, Hoptrup Hovedgade 94, 6100 Haderslev har følgende bemærkninger:

Vi har modtaget udkast til miljøgodkendelse af ovennævnte husdyrbrug. Godkendelsen vil indebære en udvidelse af husdyrbruget fra 321 DE til 871 DE.

Vi har særligt indvendinger mod udvidelsen på følgende 3 områder:

Transport – støj:

Allerede nu oplever vi generende støj fra transport/kørsel i perioder med markarbejde, gylleudbringning og høst. Kørsel, som finder sted eftermiddag, aften og nat, er særligt generende.

En forøgelse af kørslen er derfor ikke acceptabelt.

Transport gennem Hoptrup by – trafik:

Allerede nu er transporten med de meget store maskiner gennem byen et problem i f.t. trafiksikkerheden. De meget store maskiner har vanskeligt ved at passere byens helleanlæg og kører ofte ind over fortov/cykelsti. Hertil kommer, at udsynet fra maskinerne virker ringere end fra personbiler. Vi er således utrygge ved den megen trafik.

Særligt på tidspunkter og steder, hvor der er mange mennesker i byen, dvs. særligt i dagtimerne og i sommerperioden og især ud for købmanden, skolen og efterskolen, vil en forøgelse af transporten gennem byen derfor være meget uheldigt. Også på tidspunkter, hvor motorvejen er lukket eller vanskeligt passabel, og trafikken i byen derfor stærkt øget, er øget trafik med landbrugsmaskiner uheldigt.

Lugtgener:

Vi er allerede nu lejlighedsvist generet af lugt fra udbringning af gylle. En forøgelse af lugtmissionen er derfor ikke acceptabelt. Det bemærkes, at vi går ud fra, at man ved beregningen af de forventede lugtgener har taget højde for det planlagte boligområde ved Hovslundvej, lokalplan 16.45.1-1

Haderslev Kommunes bemærkninger til Aage Jørgensens bemærkninger:

Ad. Transport – støj:

Beboelsen på Hoptrup Hovedgade 94 ligger 92 m fra den offentlige vej Hoptrup Hovedgade som benyttes til transport af husdyrbruget Hoptrup Hovedgade 120. Det er ca. 300 m fra beboelsen til nærmeste mark der drives af husdyrbruget og omkring 1200 m til husdyrbrugets anlæg.

Der fremgår af miljøklagenævn afgørelsen J.nr.: NMK-132-00129 af den 12. marts 2012 at ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

Haderslev Kommune finder efter en samlet vurdering, at der på baggrund af Aage Jørgensens bemærkninger om støj ikke er hjemmel til at stille vilkår til driften af Hoptrup Hovedgade 120, der begrænser støjen fra ejendommen yderligere.

Ad. Transport gennem Hoptrup by – trafik:

Hoptrup Hovedgade er en klasse 1 trafikvej, og er gennem Hoptrup beliggende i byzone i trafikmæssig sammenhæng. Tidligere fungerede vejen som primær landevej mellem Haderslev og Aabenraa. Nu er meget af trafikken flyttet over til motorvejen. Årsdøgntrafikken i 2011 var på 4743 køretøjer heraf ca. 500 lastebiler større end 3,5 ton. Med 1595 årlige transporter som følge af driften af Hoptrup Hovedgade 120 udgør disse transporter maksimalt 1 % af det samlede antal transporter på Hoptrup Hovedgade og 1 % af de tungere køretøjer.

Når det gælder transport på offentlig vej reguleres dette af Færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Denne regulering tillader, at der er færdsel ad de aktuelle veje, uanset mængden af køretøjer og tidspunkt på døgnet.

Set i dette lys, finder Haderslev Kommune det ikke relevant at fastsætte yderligere vilkår til transport i forbindelse med driften af Hoptrup Hovedgade 120.

Ad. Lugtgener:

Lugt fra markdriften

Ejendommen Hoptrup Hovedgade 94, 6100 Haderslev ligger i landzone og ca. 300 m fra nærmeste udbringningsareal som benyttes af husdyrbruget Hoptrup Hovedgade 120.

Haderslev Kommune vurderer på denne baggrund at overholdelse af de gældende generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil være tilstrækkeligt til at sikre beboerne på Hoptrup Hovedgade 94 mod uacceptable lugtgener i forbindelse med gylleudbringning.

Lugt fra anlægget

Det fremgår af denne afgørelse at for alle områder er genekriteriet for lugt overholdt, da den korrigerede geneafstand fra anlægget er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand til nabo og byzone, og den ukorrigerede geneafstand er kortere end den faktiske afstand til nærmeste samlede bebyggelse. Dette gælder også for det planlagte boligområde ved Hovslundvej, lokalplan 16.45.1-1.

Johanne Mikkelsen Krüger, ejer af Hoptrup Hovedgade 116 har følgende bemærkninger:

Angående miljøgodkendelse af Hostrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev.

Der må blot ikke ske forringelse ved salg af huset, såsom lugtgener og støj, og at huset stadig kan brækkes ned og bygges nyt op længere tilbage, og at prisen ikke forringes ved salg.

Haderslev Kommunes bemærkninger til Johanne Mikkelsen Krügers bemærkninger:

Ad. Værdiforringelse af fast ejendom

Der er efter lovgivningen ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmål om eventuel værdiforringelse af fast ejendom. Hvilket Miljøklagenævnet også har fastslået i afgørelsen med J.nr. MKN-100-00112.

Ad. Lugtgener

Det fremgår af denne afgørelse at for alle områder er genekriteriet for lugt overholdt, da den korrigerede geneafstand fra anlægget er kortere den vægtede gennemsnitsafstand til nabo og byzone, og den ukorrigerede geneafstand er kortere end den faktiske afstand til nærmeste samlede bebyggelse. Dette gælder også for ejendommen Hoptrop Hovedgade 116 der en beboelsesejendom uden landbrugspligt der ligger i landzone.

Ad. Støj

På grund af afstanden fra anlægget på Hoptrup Hovedgade 120 til ejendommen Hoptrup Hovedgade 116 vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for beboerne på Hoptrup Hovedgade 116. Beboelsen af Hoptrup Hovedgade 116 ligger 310 m fra nærmeste anlæg (gyllebeholder) og matrikelskellet ligger i en afstand af 140 m fra gyllebeholderen.

Der er i denne godkendelse fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Ad. At huset stadig kan rives ned og bygges op på ny længere tilbage

Afstandskravene, lugtgenekriteriet osv. som regulerer udvidelsesmulighederne på Husdyrbruget Hoptrup Hovedgade 120 virker kun en vej. Dermed vil udvidelsen af husdyrproduktionen på Hoptrup hovedgade 120 ikke påvirke muligheden for at rive det nuværende hus på Hoptrup Hovedgade 116 ned, eller bygge nyt hus med den samme eller en anden placering på matriklen. Det gøres dog opmærksomt på at der kan være andre forhold, der ikke har relation til Hoptrup Hovedgade 120, der kan begrænse mulighederne på matriklen. Både nedrivning og det at bygge nyt kræver tilladelse, og de forhold der eventuelt begrænser mulighederne på matriklen vil blive behandlet af forvaltningen efter ansøgning.

Ansøger har følgende kommentarer til Aage Jørgensens og Johanne Mikkelsen Krügers bemærkninger:

Transport- støj.

Vi forsøger i videst mulig omfang at undgå at køre gennem Hoptrup når folk skal til og fra arbejde morgen og eftermiddag. Helt undgå kørslen eftermiddag og aften er ikke muligt hvis vi skal kunne drive erhverv. Vi har jord på begge sider af byen men i den udstrækning der kan lade sig gøre forsøger vi at lade maskinerne stå på markerne i de perioder hvor der foregår markarbejde. Mht. helleanlægene i Hoptrup er det efter vores opfattelse ikke noget der har forøget færdselssikkerheden, tværtimod. Disse er meget smalle og kan selv med lovlige arbejdsredskaber ikke passeres uden at komme ind på cykelstien. Heldigvis er der etableret to underføringer til gående og cyklister under Hoptrup Hovedgade.

Lugtgener.

Nu er det jo ikke sikker at de lejlighedsvis gener fra gylleudbringning der omtales stammer fra Hovgaard. På de arealer der er tættest på Hoptrup Hovedgade 94 og Hovslundvej, udbringes der ikke gylle fra Hovgaard men derimod fra andre husdyrproducenter. Vi starter aldrig udbringning af gylle på arealer der vender ind mod Hoptrup når der er vind fra syd, men kører på arealer der er længere væk. Mængden af gylle udbragt på de enkelte arealer vil ikke blive forøget fordi der jo er indgået gylleaftaler for den forøgede producerede mængde.

Jeg har haft telefonisk kontakt til Trine Fricke og spurgt til hendes bemærkninger. Hun har til mig oplyst at hun ikke er sikker på at de gener hun oplever stammer fra vores bedrift, det gælder både evt. støj, trafik og evt. lugt.

Det har ikke været mulig at få kontakt til Johanne Kryger. Ejendommen på Hoptrup Hovedgade 116 har i længere tid været ubeboet og bærer ligeledes præg af dette.

Udtalelse fra andre myndigheder

Aabenraa Kommune

Da dele af de forpagtede arealer ligger i Aabenraa Kommune, er de blevet bedt om en udtalelse jf. § 21 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Aabenraa Kommune har vurderet, Da arealerne ligger udenfor N og P klasse, er kravene til N og P overholdt ved harmonikravene. De beskyttede naturområder, der ligger på eller i umiddelbar nærhed af udbringingsarealerne, beskyttes gennem vilkår om dyrkningsfri randzone, og det vurderes, at de mulige tilstedeværende bilag IV-arter ikke lider skade ved den ansøgte drift, når vilkåret om bræmmer overholdes. (se hele høringsvaret i 15)

Endvidere stiller lovgivningen krav om nedfældning af husdyrgødning på sort jord og græs, hvilket også vurderes at udgøre en gevinst for miljø og natur.

Aabenraa Kommune ønsker følgende vilkår indarbejdet i godkendelsen:

1. Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at al husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græs på markerne 24-0 til og med 24-6.

Kommunen stiller endvidere følgende vilkår ifm. opretholdelse eller forbedring af naturtilstanden i lokaliteterne:

2. Pløjeretningen skal være på langs af overdrevet på mark 24-2
3. Der skal etableres og opretholdes en 5 m udyrket bræmme mellem mark 24-2 og overdrevet lokalitet 1. I bræmmen må der ikke jordbehandles, gødskes eller sprøjtes.
4. Der skal etableres og opretholdes en 2 m udyrket bræmme mellem mark 24-0 og vandhullet lokalitet 3, mellem mark 24-0/24-1 og vandhullet lokalitet 4, mark 24-3 og vandhullet lokalitet 5 samt mark 24-6 og vandhullet lokalitet 7. I bræmmen må der ikke jordbehandles, gødskes eller sprøjtes.
5. Det udyrkede areal omkring vandhullet lokalitet 6 skal forblive udyrket.

Haderslev Kommune har indsat vilkårene 2-5. Det første vilkår (nr. 1) vurderes at være gældende regler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Undersøgte alternativer

Der er jf. § 5 stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke krav om oplysninger om beskrivelse af væsentlige alternative muligheder, som bygherre har overvejet samt 0-alternativet, da der ansøges efter § 12 stk. 3.

Påvirkning af omgivelserne

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter, bliver vurderet iht. ovenstående, i det omfang det er relevant.

I det følgende behandles det ansøgte inddelt efter disse emner:

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT- bedste tilgængelige teknik.
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Derefter er det en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo, og den skal normalt være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode.

- tidsplan for udbygningen

Nedrivning af de eksisterende stalde og opførelse af det nye staldanlæg planlægges påbegyndt så snart miljøgodkendelsen foreligger. Byggeriet forventes at tage ca. 2 år. Hvorefter staldene tages i brug. Det forventes at produktionen vil være i fuld drift ca. 2 år efter indsættelse af de første dyr. Udvidelsen forventes gennemført indenfor 5 år fra miljøgodkendelse og byggetilladelse er meddelt.

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen Hovgaard er beliggende i det åbne land ca. 1,2 km syd for Hoptrup, som er den nærmeste byzone i området.

Der er tale om et lettere kuperet landskab, præget af landbrugsejendomme og spredt bebyggelse. Der er en del større skovområder og mange af markerne er adskilt af læhegn. Ejendommen ligger tilbagetrukket i et højtbeliggende dødislandskab omgivet af åbne landbrugsflader mod vest og af løvskove mod øst. Nord for ejendommen er der et større skovområde, øst for ejendommen etableres ny beplantning således at der ikke er direkte indsigt fra vejen. Syd for ejendommen ligger eksisterende stuehus og udbygninger hertil, omkring dette er der haveanlæg og beplantning. Vest for ejendommen er der læbælte i skel mellem areal 1-0 og naboarealet, bortset fra en mindre strækning. Ejendommens staldbygninger ligger delvist skjult i landskabet dels pga. det bølgede landskab og dels pga. eksisterende gamle løvtræer.

Hele dyreholdet placeres efter udvidelsen i nyt byggeri, eksisterende stalde nedrives og der bygges nye stalde i samme byggefelt, byggefeltet udvides i nordlig retning. Der etableres endvidere to nye gylletanke nord for de eksisterende. Alt byggeri placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelses.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af nyt staldanlæg på ca. 16.540 m². De 2 nye gylletanke er på hver 5.000 m³, der etableres desuden en ny vaskeplads sydvest for den eksisterende sydligste gyllebeholder. Byggeriet vil blive opført i grå, mørk og sorte nuancer. Se bilag 1b: visualisering.

Stuehuset og de dertilhørende eksisterende udbygninger (bygninger 1-5 på bilag 1a) ligger højere i terræn end det nye staldanlæg samt lade. På ejendommen er der en eksisterende lade beliggende vest for det nye staldanlæg. Denne anvendes fremover som foderlade og vil være den højeste bygning nede ved staldanlægget. Laden er 8,5 m høj mens det nye staldanlæg bliver 2,6 m højt med en midtergang på 6,5 m. der vil være fladt tag (hældning 1:40).

Placeringen af det ansøgte byggeri ligger i område for værdifulde landskaber samt i område som er udpeget som særligt værdifuld landbrugsareal. Stuehuset er udpeget som bevaringsværdigt, type 3 dvs. høj bevaringsværdi. Der er dog ingen forhold i dette projekt

der påvirker stuehuset. Stuehus og bygningerne samlet omkring gårdspladsen ligger højere i terræen end staldanlægget og ændres ikke ved projektet. Staldanlægget vil ikke påvirke stuehus og bygningerne omkring gårdspladsen visuelt.

Det ansøgte byggeri ligger uden for geologisk interesseområde, uforstyrrede landskaber, område med natur interesse (dog umiddelbart optil et, Rodeskov), udpegede lavbundsarealer og udenfor områder udpeget til kulturinteresser.

Ansøger anfører at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig for at kunne imødekomme fremtidige krav til dyrevelfærd. Desuden opnås der ved etableringen af et moderne anlæg, et grundlag for en højere grad af automatisering og optimering af arbejdsrutiner med færre miljøpåvirkninger og et bedre arbejdsmiljø til følge.

Såvel staldanlægget som gyllebeholderne overholder gældende afstandskrav. Dette er under forudsætning af at rørlagt vandløb flyttes jr. Tilladelse fra Haderslev Kommune af 15-1 2009, samt at dræn og drænbrønde indenfor 15 m af de nye staldanlæg og gyllebeholdere fjernes. Der er derfor sat vilkår til dette. Det nye byggeri er beliggende indenfor bygge og beskyttelseslinier ift. skovbyggelinien for Rodeskov, jr. Kommuneplan 2009. Da det er landbrugsbyggeri og det vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri er byggeri indenfor skovbyggelinien accepteret.

Det nye byggeri placeres så tæt på de eksisterende bygninger som muligt, hvilket giver mindst mulig påvirkning af landskabet.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed og vurderes erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i husdyrloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer eller ikke erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri.)

Med en beplantning i langs hele østsiden af det nye staldanlæg samt bevaring af eksisterende beplantning ved stalden sydlige østside, vil der opnås en brydning og fin afskærmning af staldanlægget.

Dimensionering i forhold til øvrige bygningsmasse herunder stuehuset er fin, indplacering lavt i det bølgede og skovklædte landskab er fin og sidst men ikke mindst det grålige materialevalg og med afskærmende beplantning med egnstypiske større løvtræer blandet med tjørn, syren og hassel og andre skovbrynstræer vil anlægget passe godt ind i de eksisterende rammer og vurderes til at underordne sig det eksisterende kulturlandskab.

Der er sat vilkår til at byggeriet opføres i grå, mørke og sorte farver og i ikke reflekterende materialer som anvendt i visualiseringen (bilag 1c: visualisering). Der er endvidere stillet vilkår om etablering af beplantning som beskrevet ovenfor (se bilag 1a): situationsplan). Det vurderes at projektet ikke vil give væsentligt gener for naboerne, da der etableres beplantning omkring.

Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det planlagte byggeri ikke visuelt vil ændre på områdets karakter.

Det vurderes at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer – placering,– lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

Nærmeste nabo ift. staldbyggeriet er Hoptrup Hovedgade 116 som ligger ca. 310 m fra nærmeste nyanlæg (gyllebeholder). jf. lovens § 6 ikke må udvides indenfor 50 m af alle nabobeboelser hvilket er dermed overholdt. Denne nabo er endvidere en nabo uden landbrugspligt og er dermed nærmeste nabo der indgår ift. lugtberegningen.

- placering af nye anlæg

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at placeringen af de nye produktionsbygninger ikke vil komme til at skærme udsynet for de nærmeste naboer. Denne vurdering bunder i, at der er langt til naboer og der kun ganske få steder hvorfra der er indstig til staldanlægget. De steder hvor der kunne være indsigt fra naboer, sløres med beplantning. Desuden er højden på det nye staldanlæg mindre end højden på det eksisterende staldanlæg, idet hele staldanlæggets højde "kun" er 2,5 m kun brudt af en langsgående kanal/gang på 6,5 m højde.

- kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone.

- lugt

Geneafstande (i meter) fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

	Beregnet geneafstand i meter ukorrigeret.	Faktisk afstand i meter
Enkeltbolig	384,91*	417,91 Vægtet gn. snitsafstand (Hoptrup Hovedgade 116)
Samlet bebyggelse	886,62	1.189,68 Fra nærmeste staldmidtpkt (Ny drægtighedsstald nr. 27508 - Hoptrup)
Byzone	1.172,16*	1.231,86 Vægtet gn. snitsafstand (Hoptrup by)
Konsekvens radius	1.338,63	

*) Korrigeret geneafstand.

For alle områder er genekriteriet overholdt., da den korrigerede geneafstand er kortere den vægtede gennemsnitsafstand til nabo og byzone og den ukorrigerede geneafstand er kortere end den faktiske afstand til nærmeste samlede bebyggelse.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for bl.a. vindretning og kumulation fra andre husdyrbrug > 75 DE. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscreening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscreenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 1.338,63 m jf. IT-regneark version 4.16a_uden_DE.

Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Der er overbrusningsanlæg i samtlige stalde bortset fra farestalde hvor der er højtrykskøling der også minimerer svineri i varme perioder. Dette anses for BAT idet en god drift og styring af overbrusning af gødearealer kan medvirke til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere kan overbrusningsanlæg have en positiv effekt på mængden af støv i stalden.

Håndtering af gødning uden for staldanlægget, herunder udsugning til opbevaringsanlæg, omrøring og overpumpning til gyllevogn, kan også give anledning til lugt. Det er vurderet at der er langt til naboer ift. til disse problemer.

Det vurderes samlet, at godkendelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdte. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Det må dog forventes at beboelser indenfor konsekvensområdet på 1.338,63 m vil opleve øget lugt, idet lugtgeneafstanden øges ved det ansøgte projekt, men lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det skal endvidere bemærkes at det forventes at den kemiske luftrensning kan have en positiv effekt på lugtreduktionen. Jf. Miljøstyrelsens teknologi-blad på kemiske luftvaskere af 29/04/2011(smågrise) og 23/05/2011 fremgår at luftrensning med syre er beskrevet i en række udenlandske undersøgelser, hvor der typisk findes en ammoniakreduktion på over 95 %, og ca. 30 % for lugt (IPPC, 2003; Ogink & Koer-

kamp, 2001; Mosquera et al., 2007). Derfor kan lugtgeneafstanden ved dette projekt reelt være mindre end den beregnede i ansøgningen.

Der fastsættes dog vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

- Støj

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende.

Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer mm.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer, mølleriet er placeret indendørs og der er ingen boliger ved grusvejen til ejendommen. Dog henvises der til god landmands-praksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften er der kun meget lidt natbelysning, ingen lys i staldene og udendørs lys anvendes kun kortvarigt ved aktiviteter som afhentning af dyr og foderleverancer mv. Derfor forventes lysgener ikke at give væsentlige problemer.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen opbevare og bortskaffe affald i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Når det gælder farligt affald er der stillet vilkår om, at det skal sorteres i separate egnede beholdere. Der stillet egenkontrol vilkår om, at kvitteringer fra bortskaffelse af farligt affald skal kunne fremvises ved tilsyn. Dermed er der sikret, at der kan føres effektiv kontrol af, om det farlige affald bortskaffes korrekt. Der vurderes på baggrund af dette og på baggrund af oplysningerne der er givet af ansøger, at det er sikret at affaldet fra virksomheden bortskaffes på en korrekt måde.

Placeringen af de døde dyr der afventer at blive afhentet af DAKA, fremgår af bilag 1a. Ved placeringen er der blandt andet forsøgt at minimere generne for omgivelserne. Der er stillet vilkår om at animalsk affald og døde dyr skal opbevares på en måde der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

Ud over vilkårene er det vurderet, at Bekendtgørelse nr. 439 om opbevaring af døde dyr af 11.5.2007 er tilstrækkelig til at sikre at animalsk affald og døde dyr opbevares på en måde, der medfører, at der ikke opstår uhygiejniske forhold og unødige gener.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssigt ift. til- og frakørselsforhold. Transporter til og fra marker ved ejendommen og syd for ejendommen sker udenfor landsbyer samt med kun få beboelser langs vejen. Dog ligger arealerne nord for ejendommen således at kørsel gennem byzone (Hoptrup) er nødvendig. Alle arealer ligger tæt ved hovedveje, således at kørsel dertil kan ske via det overordnede vejnet. Det

er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje. Transporter af gylle > 10 km vil ske med lastbil. Transport til arealerne hvor kørsel skal ske gennem byområder i forbindelse med udbringning af husdyrgødning henstilles derfor til at disse minimeres og at transporten kan ske i dagtimerne.

For at mindske gener fra transport henstiller kommunen til, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og en øget transport til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transportere er ca. 120 % og dyreholdet øges med ca. 170 %. Det er transportere med foder, transportere ifm. gylleudbringning der giver anledning til den store forøgelse af transporterne. Transporterne af foder vil fortrinsvist ske i dagtimerne og transportere ifm. såning/høst og gylleudbringning vil være begrænsede til få intensive perioder hvor der i forvejen er stor aktivitet på de øvrige landbrugsarealer i området. Derfor vurderer kommunen, at omfanget af transportere, ikke vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

Endvidere skal virksomheden og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug). Virksomheden benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Der er i forhold til kommunens niveau for BAT på landbrugsområdet foretaget vurderinger for områderne.: management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning

-Management

Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder rutiner vedr. de anvendte teknologier.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Det er på baggrund af den beskrevne drift vurderet at det ansøgte projekt lever op til dette.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen (i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand).

Udarbejdelse af beredskabsplan opfattes at kommunen som værende BAT idet udarbejdelsen af planen gør at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld således at evt. skader ved uheld kan minimeres. Der er derfor sat vilkår om at der skal udarbejdes en beredskabsplan hvis en sådan ikke allerede forefindes.

På bedriften udarbejdes endvidere mark- og gødningsplan, der er dagligt eftersyn af anlæg mv. og registrering af ressourceforbrug, oplæring og uddannelse af personale efter skærpede regler for store dyrehold, hyppig rengøring, der udarbejdes smittebeskyttelsesplan og der er udarbejdet beredskabsplan se bilag 17. Kommunen vurderer at ansøger lever op til anvendelse af BAT.

-Foder

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Der anvendes fytase i foderblandingerne og der fasefodres således at foderblandingerne er tilpasset dyreholdet. For at leve op til krav om BAT har Haderslev Kommune derfor sat krav til dette.

At der anvendes de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer anses som BAT. Dyrene fodres med et foder med nedsat fosforindhold for at leve op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Miljøstyrelsen har vedtaget vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor fra søer, smågrise og slagtesvin.

BAT niveauet er fastsat til følgende:

- For søer 23 kgP/DE ab lager, svarende til 32 kgP/ha ved 1,4 DE/ha
- For smågrise 27,8 kgP/DE ab lager, svarende til 39 kgP/ha ved 1,4 DE/ha
- For slagtesvin 20,5 kgP/DE ab lager, svarende til 29 kgP/ha ved 1,4 DE/ha

Haderslev Kommune stiller ift., BAT niveauet krav om, at ansøgningen overholder miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier.

Det samlede BAT emissionskrav er beregnet til 21.480 kg P pr. år (se bilag 2b). Den ansøgte reelle fosforemission fra produktionen er på 21323,86 kg P pr. år. Dette overholder dermed Miljøstyrelsens vejledende BAT emissionsgrænseværdi. Det fremgår af ansøgningen, at dette er overholdt ved at ansøger, som virkemiddel for at leve op til emissionsgrænseværdien, har anvendt forbedrede fodringsteknologier hvor foderet til søerne og smågrisene sammensættes med et mindre fosforindhold end standardfoderindhold (Type-2 korrektion). Der er sat vilkår til disse type-2 korrektioner.

Benzoesyre i foderet er fravalgt da det primært er anvendeligt til slagtesvin.

Haderslev Kommune har vurderet, at med de iværksatte tiltag, indenfor fodring og de stillede vilkår, lever projektet op til kravet om BAT.

-Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til husdyrbrugloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Kommunens niveau for staldsystemer i det ansøgte projekt er følgende:

1. Nye stalde: Der tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens standardemissionsgrænseværdier for nye stalde, hvor sådanne findes for dyretypen. Alternativt anvendes Landscentrets BAT blade eller Miljøstyrelsens teknologiblade for dyretypen, således at dette bliver niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.
2. Eksisterende stalde: Såfremt stalden ikke umiddelbart står til at skulle renoveres, (levetid 15-20 år) tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens standardemissionsgrænseværdier for eksisterende stalde, hvor sådanne findes for dyretypen. Det er Haderslev Kommunes vurdering, at der, såfremt der i en eksisterende stald hvori der sker udvidelse/ændring ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier jf. ovenstående under pkt. 1. skal der redegøres for staldens restlevetid og om der kompenseres med tilstrækkelig teknologi ud fra vurdering af økonomisk proportionalitet og restlevetiden.

Denne ejendom har produktion i farestalde, løbe/drægtighedsstalder, smågrise og slagtesvine/polte stalder. Alle stalder er nye.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT emissionsgrænseværdier for dyretyperne. For nye anlægsdele kan vurdering af proportionalitet foretages ved at anvende Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsgrænser for nyanlæg, da der ved fastlæggelsen af disse er foretaget en vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for branchen ved byggeri af nye anlæg.

Haderslev Kommune har ud fra den tilgængelige viden om teknologier og proportionalitet derfor fastsat BAT niveauet for alle svine-stalde til en ammoniakemissionsgrænseværdi svarende til niveauerne angivet i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for nye staldanlæg.

Fastsættelse af BAT niveau

BAT niveauet for årssøerne er sat ud fra vejledende BAT emissionsgrænseværdier for søer i nyanlæg hvor dyreholdet i stalden er mellem 250 og 750 DE årssøer, dyreholdet i de nye stalde til søer er 523,26 DE.

BAT niveauet for smågrisene er sat ud fra vejledende BAT emissionsgrænseværdier for smågrise i nyanlæg hvor dyreholdet i stalden er mellem 250 og 750 DE smågrise og der er korrigeret for afvigende vægt, dyreholdet i de nye stalde til smågrise er 316,38 DE.

BAT niveauet for poltene er sat ud fra vejledende BAT emissionsgrænseværdier for slagtesvin i nyanlæg hvor dyreholdet i stalden er under 210 DE slagtesvin og der er korrigeret for afvigende vægt, dyreholdet i de nye stalde til polte er 31,71 DE.

Der er udført beregning af Haderslev Kommunes BAT-niveau, for ammoniakemissionen jf. ovenstående. Gennemgang, beregning og beskrivelse af BAT i de enkelte stalde se bilag 2b.

Det fremkommer af denne beregning at ammoniakemissionen fra anlægget skal være mindre end eller lig 10.0005 kg N/år for at leve op til Haderslev Kommunes fastlagte BAT niveau.

Ved beregning af ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt fås en samlet emission på 8.671,40 kg N/år. Dvs. at Haderslev Kommunes fastlagte BAT niveau for svineproduktion er overholdt. Dette er opnået ved etablering af kemisk luftrensning på en delmængde af afgangsluften.

I forløbet frem mod denne konkrete ansøgning om udvidelse af dyreholdet, er der foretaget forskellige økonomiske og miljømæssige beregninger på udvidelsen af dyreholdet. Det endelige ansøgningsmateriale, beror på projektilpasninger der for nogle, er at betegne som BAT.

I forløbet er der jf. ovenstående proportionalitetsbetragtninger fravalgt nogle teknologier der ligeledes er BAT. Det er fravalgt at etablere, køling af kanalbund i samtlige stalde og gylleforsuring.

Begrundelsen for disse fravalg er staldene opvarmes af eksisterende halmfyr og der er derfor ikke afsætningsmulighed for varmen fra gyllekølingen, hvorfor dette ikke betragtes som BAT. Forsuring er fravalgt da det er svært at få til at fungere i svinestalde.

Haderslev Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Der er desuden installeret overbrusning som forbedrer gødeadfærden hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.

Kommunen vurderer sammenfattende at niveauet for BAT er overholdt ved det ansøgte projekt.

-Forbrug af vand og energi

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på: At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift ift. ressourcer er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab. Ved jævnlig aflæsning af energimålere og vandmålere kan man hurtigt danne sig et overblik over forbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning, samt minimerer forbruget pr. produceret enhed.

- At vandingsystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.
- At man udskifter miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Der er stillet vilkår om at der skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller – konsulent. Samt at forbruget overvåges.

Der er endvidere sat krav til etablering af vandur så forbruget kan overvåges og der kan reageres på evt. lækager.

På bedriften de der strømbesparende ventilationssystem, ventilationssystemet rengøres og vedligeholdes jævnligt, vandinstallationer efterses og er installeret således at spild opsamles i foderkrybbe. Stalden etableres med ovenlys således at energiforbrug til belysning reduceres betydeligt. Ventilationsanlægget er meget energibesparende og varmeunits har meget høj virkningsgrad. MT Højgaard luftskiftesystem er intelligent, og sikrer at elforbruget hele tiden optimeres, ligesom at øget elforbrug på defekte motorer og urene ventilatorer afsløres.

Det er kommunens opfattelse, at landmanden igennem den beskrevne drift, overvågning af ressourceforbrug, god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. overholder kravet om BAT.

-Opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholder kontrol (10. år)
- at beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- at beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag og logbog
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning mm. skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstofoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udbringning og om nødvendig nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning eller anden udbringningsteknologi med samme miljøeffekt som nedfældning.
- at tage højde for udbringningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skråninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte.

De gældende regler for opbevaring overholdes (flydelag, logbog, beholderkontrol, opbevaringskap. mv.) Der er ingen pumper påmonteret gylletanken. Der laves bl.a. mark og gødningsplan, der udbringes med nedfælder eller slæbeslanger efter gældende regler på området.

Det vurderes at den beskrevne drift med de stillede vilkår lever op til BAT.

Der er fravalgt at etablere overdækning af gyllebeholder, idet man har valgt at satse på luftrensning i stedet.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det skal derfor sikres, at der ved utilsigtet start ikke pumpes gylle udenfor tanken. Ligesom overpumpningen skal ske under opsyn.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at den udarbejdede beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, for at holde planen ajour. Planen skal gennemgås med nyansatte når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om at den skal være let tilgængelig og synlig. Der er udarbejdet Beredskabsplan for ejendommen som er vedlagt ansøgningen se bilag 17.

Ved evt. anvendelse af udenlandsk arbejdskraft er der desuden stillet vilkår om at beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse skal oversættes til et sprog, der er let at forstå for den ansatte.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udbringning.

Det vurderes da der ikke er stationære pumper på gyllebeholderne at den anvendte traktorpumpe på vogn med returløb er tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm., er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der henvises i øvrigt til Olie-tankbekendtgørelsen (Bek. nr. 259 af 23. marts 2010), idet der gøres opmærksom på, sløjfningsbestemmelserne i kapitel 9 af eksisterende tanke under 6000 l (hyppigst forekomne tanke på landbrugsejendomme).

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner og ikke mindst sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt bedre løsning. Der er derfor sat vilkår til etablering af ny vaskeplads med en randzone på 2 m ift. største maskine/redskab der behandles på pladsen.

Det vurderes at driften med de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at sikre jord i mod spild mm.

Grundvand

Anlæg:

Håndtering af gødning foregår som gylle. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, og dermed mindst udvaskning til grundvandet, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til 9,1 mdr. så kravet er derfor opfyldt på ejendommen. En mindre del af opbevaringskapaciteten er i lejet beholder, hvorfor der er sat vilkår til denne opbevaring.

Arealer:

I relation til miljøgodkendelse af landbrug er nitratfølsomme indvindingsområder mest interessant. For at beskytte grundvandet i områder som er nitratfølsomme har Haderslev Kommune stillet krav til hvor meget kvælstof der må udvaskes fra rodzonen på udbring-

ningsarealer. For nogle indvindingsoplande til almene vandværker kan der desuden være udarbejdet indsatsplaner, der kan stille skærpede krav til kvælstofbelastningen.

Udbringingsarealet for det ansøgte projekt udgøres af et samlet areal på 486,45 ha, heraf er ca. 170,73 ha af udbringingsarealerne beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder – se bilag 7. Arealerne ligger i område med særlige drikkevandsinteresser.

Der er via Farm-N i IT-ansøgningssystemet beregnet på udvaskningen af nitrat til grundvand (N-beregning) for arealerne beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder og beregningerne viser, at udvaskningen af nitrat ligger mellem 46 og 49 mg/l ud af rodzonen for de udbringingsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Merbelastningen af nitrat (udvaskning ansøgt – udvaskning nudrift) for det ansøgte projekt er beregnet til at ligge på 1 mg/l ud af rodzonen, hvorved beskyttelsesniveauet for grundvand for det ansøgte projekt er overholdt i henhold til beregningen i IT-ansøgningssystemet. Ligeledes er der heller ikke stillet krav til nitratkoncentrationen for de arealer der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder i tidligere miljøgodkendelse eller VVM-afgørelse.

Der er ingen vedtaget indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for området. Derfor gælder kravet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at der ikke må ske en merbelastning af arealerne, når udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg N/l. Ved dette projekt er der beregnet en øget udvaskning af nitrat ift. nudrift på 1 mgN/l men udvaskningen er ikke over 50 mg N/l, hvilket betyder, at kravet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.

Det vurderes ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt samt at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af det nitratfølsomme område. Dette opnås ved at der etableres 2 % ekstra efterafgrøder end Plantedirektoratets generelle krav om etablering af efterafgrøder. Der er derfor stillet vilkår om dette i godkendelsen.

De øvrige arealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder og i områder med almindelige drikkevandsinteresser.

Vurdering

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvand er overholdt samt at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af de nitratfølsomme indvindingsområder. Der er stillet krav til andelen af efterafgrøder på det samlede udbringningsareal udover det lovpligtige krav fra Plantedirektoratet.

Kort over drikkevandsområder og nitratfølsomme områder er vedlagt - (bilag 7).

Til sikring af grundvandet er der i indvindingstilladelseerne til almene vandværker, ikke almene vandværker og markvandsboringer stillet vilkår, om driften i nærzonen omkring boringen. Overholdelse af vilkårene i disse tilladelser sikrer, at der ikke sker nedsivning af gødningsstoffer og sprøjtemidler til grundvandet langs borerøret eller i boringens nærzone. Endvidere gøres opmærksom på, at der i bek. nr 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er krav til, at der ikke må påfyldes og vaskes indenfor 300 m af almene og ikke-almene vandforsyning.

Overfladevand

EU vedtog i 2000 Vandrammedirektivet. Direktivet fastlægger bindende rammer for vandplanlægningen i EU - det overordnede mål er, at alt vand, overfladevand og grundvand, senest i 2015 skal have opnået mindst "god tilstand". I Danmark er direktivets bestemmelser lovmæssigt fastlagt i miljømålsloven⁷. Vandrammedirektivet fastlægger desuden de overordnede rammer for den administrative struktur – planlægningen, gennemførelsen af tiltag samt overvågningen af vandmiljøet. Således fastlægges i direktivets artikel 13, at medlemslandene skal udarbejde vandplaner.

En vandplan er en beskrivelse af, hvor meget et vandområde skal forbedres for at nå de fastlagte miljømål. Vandplanen fortæller også, hvordan forbedringen kan ske, mens de kommunale handleplaner fastlægger, hvordan forbedringen skal ske ved fastsættelse af regulering i konkrete virkemidler. De statslige vand- og naturplaner er endnu ikke vedtaget.

Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3 skal kommunerne - i tiden indtil vand- og Natura 2000-planerne efter miljømålsloven er endeligt vedtaget - inddrage al tilgængelig viden om natur- og miljøtilstanden i sagsbehandlingen,

⁷ Bekendtgørelse af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder, nr. 1756 af 22/12/2006.

herunder den viden, der på tidspunktet for godkendelsen er tilgængelig i forbindelse med udarbejdelse af vand- og Natura 2000-planerne.

Anvendelsen af vandløb, søer og kystvand skal dog respektere og spille sammen med de mål som opsættes i vand- og naturplanerne, og vil indgå i helheden, sådan som den besluttes i de kommunale handleplaner, som efterfølgende skal vedtages. Bestemmelserne i vand- og naturplaner og kommunens handleplaner ligger administrativt over bestemmelserne i kommuneplanen.

- vandløb og søer

Anlæg:

Såvel nye som gamle gyllebeholdere er placeret mindst 100 m fra åbne vandløb. Der ligger isoleret sø mellem de to eksisterende gyllebeholdere. Der er vold omkring denne sø og derfor er der ikke risiko for forurening af denne ved evt. uheld ved gyllebeholdere. Der er sat krav til at eksisterende dræn og drænbrønde indenfor 15 m af gyllebeholdere skal afskæres og lukkes. Der er sat vilkår om etablering af ny vaskeplads således det sikres at denne er stor nok til de redskaber der håndteres på pladsen samt at der ikke kan ske afløb fra vaskepladsen til overfladevandssystemet. Haderslev Kommune vurderer, at de stillede vilkår samt beredskabsplan vil medvirke til sikring mod overløb af gylle og andre forurenende stoffer til vandløb og søer.

Der vurderes ikke at være afledning fra arealer til vandmiljøet hvor der er risiko for forurening af med rester af foderstoffer, husdyrgødning eller lign. Det er dog en forudsætning at ny vaskeplads sikres mod overløb og dræn/brønde ved gyllebeholdere afblændes jf. ovenstående.

Kommunen vurderer i denne afgørelse om spildevand, der er omfattet af Husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med disse regler.

Der er i denne afgørelse ikke vurderet på hvordan vand der er omfattet af miljøbeskyttelsesloven håndteres på ejendommen. F.eks. tagvand vil blive behandlet efter miljøbeskyttelsesloven.

Arealer:

Alle arealer bliver i nudrift brugt til udbringning af husdyrgødning og hovedparten indgår i nuværende godkendelse af 21. april 2010.

En del af udbringningsarealerne ligger ved eller i nærheden af § 3 beskyttede vandløb. Det nordligste areal afvander til Hummelgårds-Bæk som er B1 målsat og løber til Haderslev Fjord. Flere af arealerne ved Over Kestrup ligger langs vandløbet Kestrup Bæk, som afvander til Lillebælt via Hoptrup Bæk. Flere af arealerne ved ejendommen ligger opad vandløbet Hoptrup Bæk og tilløb til Hoptrup Bæk. Målsætningerne er ifølge Regionplan fra Sønderjyllands Amt nu Landsplandirektiver. Jf. Regionplan må vandløbene ikke anvendes til formål der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i regionplan fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten. Alle vandløbene er på de målsatte strækninger B1 målsatte og opfylder målsætningen. Kestrup Bæk og Hoptrup Bæk er jf. Regionplanen udpeget som særligt følsomme vandløb.

Der er flere steder på ansøgers ejede/forpagtede jord, hvor der er hældning ned mod vandløbene på > 6 grader. Jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen må der ikke udbringes flydende husdyrgødning indenfor 20 m af vandløbets øverste kant, hvor der er en hældning >6 grader. Da dette er tilfældet for nogle af ansøgers arealer og der ikke produceres dybstrøelse, er disse 20 m bræmmer taget ud af udbringningsarealet. Det gælder bræmmer på arealerne 15-0, 1-0, 6-0, 6-1, 6-2 og 6-4. Af bilag 11 fremgår terrænhældningerne hvor der er bræmmer der ikke må bruges til udbringning af flydende husdyrgødning. De øvrige udbringningsarealer skræner ikke stærk ned mod vandløb.

Der er med baggrund i terrænhældninger og udpegningen til særligt følsomt vandløb sat vilkår til at jordbearbejdning på arealerne indenfor 50 m af Kestrup Bæk og Hoptrup Bæk skal foregå parallelt med højdekurverne.

Der er ingen målsatte søer i umiddelbar nærhed af ejendommen eller udbringningsarealerne, ligesom ingen af arealerne eller ejendommen ligger i oplandet til målsatte søer.

Vurdering

Vandløbenes målsætning er opfyldt for de vandløb der er beliggende op til udbringningsarealet. Vandløbstilstanden er sjældent i sig selv følsom overfor næringsstoffer, men overfladisk afstrømning af husdyrgødning og erosion kan bringe organisk materiale med sig, som kan skabe iltfattige forhold der påvirker smådyr og fisk.

Udbringningsarealerne er i flere tilfælde vandløbsnære, men de steder hvor arealet skråner stærkt ned mod vandløb (> 6 grader) er der udtaget 20 m bræmmer af udbringningsarealet. Flere af markerne beliggende op til søer omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, der er ikke stærkt skrånende arealer ned mod disse søer. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene og søer under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 m jf. Vandløbslovens § 69 langs naturlige eller i regionplan/kommuneplanen højt målsatte vandløb og søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden sat krav til 2 m eller 5 m bræmmer ved isolerede søer på arealerne. Dermed er der ved alle søer krav om minimum 2 m dyrkningsfri bræmmer.

Haderslev Kommune vurderer, at søernes tilstand i henhold til det ansøgte projekt med de stillede vilkår ikke vil blive påvirket væsentligt i forhold til afstrømning af næringsstoffer via overfladevand fra udbringningsarealet og på den baggrund er der ikke stillet krav til yderligere bræmmer.

Der er kommunens vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbs- og sønære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb og søer. Den ansøgte, fremtidige drift på ejendommen, og på bedriftens udbringningsarealer, vurderes ikke være i modstrid med regionplan vandløbsmålsætninger og naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

Vurdering af arealerne beliggende i Aabenraa Kommune se bilag 15.

- § 3 naturområder – terrestrisk natur

Der er ingen næringsfattige naturtyper, f.eks. moser og heder/overdrev, der er sårbare overfor udsivning af N og P, beliggende i tilknytning til udbringningsarealerne, og der ligger ikke stærkt skrånende udbringningsarealer med særlig risiko for overfladeafstrømning ned mod særligt næringsfølsomme terrestriske naturarealer. Der er på baggrund heraf ikke stillet skærpede vilkår til driften af arealerne eller stillet krav om bræmmer, hvad angår de pågældende § 3 naturtyper i Haderslev Kommune. Der er ikke registreret forekomst af bilag IV-arter på de terrestriske beskyttede § 3 naturtyper.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt i henhold til belastning af beskyttede naturtyper er beskrevet og vurderet under afsnittet "Natur".

Vurdering af arealerne beliggende i Aabenraa Kommune se bilag 15.

- Marint opland

Alle udbringningsarealerne afvander til Lillebælt/Jylland. Jf. vandplanen for Lillebælt/Jylland, vandplan 1.11 består de kystvande, der hører til oplandet af en række fjorde og nor samt åbne områder i Lillebælt nord og syd for Lillebæltbroen. Risikoanalysen har vist, at kystvandene i oplandet er i risiko for ikke at kunne nå miljømålene i 2015, årsagerne hertil er først og fremmest, at næringsstofftilførslen ikke reduceres tilstrækkeligt.

Nitrat

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3, som er de kvælstof-følsomme områder i forhold til hav & fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Et af arealerne (4,52 ha) ligger i nitrat klasse 1 og dermed er det vurderet at recipienten er sårbar overfor kvælstofbelastning på disse arealer (nitratklasser fremgår af bilag 8). Ved beliggenhed i nitratklasser reduceres de generelle harmoniregler. Reduktionsprocenten er beregnet til 99,86, dvs. at de generelle harmoniregler for bedriften reduceres med 0,14 %. Derfor er de generelle harmoniregler reduceret fra 1,4 DE/ha til 1,398 DE/ha for at overholde kravene til overfladevand ift. nitratudvaskning. Der er anvendt ekstra efterafgrøder på 2 % for at kompensere for dette krav, hvilket der er sat vilkår til.

Alle de øvrige arealer (481,93 ha) ligger udenfor udpegede nitratklasser 1-3. Det betyder, at disse arealer er robuste ift. udvaskning af kvælstof til marine recipienter. Dette er med baggrund i, at de ligger i et opland til et område udenfor natura 2000 område og mellem

51-75 % af kvælstoffet tilbageholdes (arealerne i Aabenraa ligger i område med reduktionspotentiale 0-50 %). Dette er jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet udarbejdet af Miljøstyrelsen i forbindelse med udpegningen af nitratklasserne (kilde: Danmarks Miljøportal).

Det vil sige, at det er vurderet, at recipienten (primært det marine miljø) er robust i forhold til nitratudledning samt at der sker en vis reduktion af nitrat til frit atmosfærisk kvælstof mellem marken og recipienten. Det er derfor vurderet, at de generelle harmoniregler er tilstrækkelige i forhold til kravene for overfladevand og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødningen har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. Indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnes på grundlag af normal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. Der er i ansøgt drift valgt samme sædskifte som referencesædskiftet.

Ifølge den indsendte ansøgning viser beregning at det maksimale dyretryk, DE_{max} , er 1,398 og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 1,4 DE/ha.

DE_{reel} er større end DE_{max} , men beskyttelsesniveauet vedrørende nitrat-overfladevand er overholdt da udvaskningsberegningen af N beregnet via Farm-N giver en maksimalt tilladelig udvaskning på 50,1 kg N/ha og en reel udvaskning fra det ansøgte projekt på 49,4 kg N/ha. Der er altså valgt virkemidler i form af 2 % ekstra efterafgrøder, der reducerer kvælstofudvaskningen med 0,7 kg N/ha. Til sammenligning er N-udvaskningen i nudrift beregnet via Farm-N til 47,8 kg N/ha.

Vurdering

I henhold til det ansøgte projekt og beregningerne på kvælstof (overfladevand) i ansøgningssystemet vurderer Haderslev Kommune, at de generelle regler for udvaskning af kvælstof til overfladevand fra udbringningsarealet er overholdt samt at det samlede udbringningsareal er "robust" i forhold til udvaskning af kvælstof til overfladevand og det marine miljø. For at sikre grundlaget for beregningerne i henhold til anvendte virkemidler for det ansøgte projekt, er der stillet krav til andelen af efterafgrøder på det samlede areal, da der i henhold til det ansøgte projekt, er valgt ekstra efterafgrøder udover det lovpligtige krav fra Plantedirektoratet.

Det er vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere skærpede vilkår i forhold til den potentielle kvælstof udledning og at udbringningen ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning af vandområderne. Der anvendes ikke direkte til internationale naturbeskyttelsesområder og det er vurderet at den konkrete udvaskning ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning af vandområdet.

Redegørelse og vurdering af kvælstofudvaskningen til overfladevand for det ansøgte projekt i forhold til Internationale Naturbeskyttelsesområder i Lillebælt er behandlet nærmere i afsnittet "Internationale naturbeskyttelsesområder - vandområder".

Fosfor

Generelt beskyttelsesniveau

Med hensyn til fosfor så ligger ingen af udbringningsarealerne i opland til natura 2000 område der er overbelastet med fosfor og dermed i fosforklasse 0. Der er derfor jf. husdyrlovens beskyttelsesniveau ingen restriktioner til fosfor udover de generelle harmoniregler.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt.

I ansøgt drift udspreddes der 33,0 kg P/ha og der fra føres 26,9 kg P/ha hvilket giver et gennemsnitlig fosforoverskud på alle arealer på 6,1 kg P/ha.

Afskæringskravet jf. husdyrloven (det maksimale fosforoverskud) er i ansøgningssystemet beregnet til 9,1 kg P/ha/år, bedriftens fosforoverskud skal derfor være mindre end 9,1 kg P pr ha pr. år beregnet efter vejledningens retningslinjer. Afskæringskravet er dermed overholdt og der udbringes 1477 kg/år mindre fosfor end afskæringskravet. Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle standard-sædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

I henhold til fosforberegningen i ansøgningssystemet for det ansøgte projekt er fosforoverskuddet beregnet til 6,1 kg P/ha/år svarende til en samlet fosformængde på ca. 2.967 kg P/år på bedriftens arealer.

BAT- niveau

Miljøstyrelsen har vedtaget vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor fra årssøer, smågrise og slagtesvin. Haderslev Kommune stiller ift. BAT niveauet krav om, at ansøgningen overholder Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier for de aktuelle dyretyper.

Det samlede BAT emissionsniveau fra produktionen kan beregnes til 21.480 kg P pr. år. (beregning fremgår af bilag 2b). Det fremgår af ansøgningen, at ansøger, som virkemiddel for at leve op til emissionsgrænseværdien, kan anvende enten fodringsteknologier, separationsteknologi eller afsætning til biogasanlæg. Ansøger har valgt at anvende fodringsteknologier for at lave op til BAT-niveauet for fosfor.

I ansøgningen er der anvendt korrektioner for fosforindhold i husdyrgødningen ved årssøerne og smågrisene. Fosforindholdet beregnes normalt efter normal, beregningen kan imidlertid beregnes ud fra de faktiske produktionsforhold. Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes en korrektionsfaktor på baggrund af den aktuelle fodermængde, indhold af fosfor i foderet samt indgangsvægt og afgangsvægt. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler og i Miljøstyrelsens teknologiblade af 31.05.2011 – Fosforindhold i sofoder og smågrise-foder. Ud fra oplysningerne i ansøgningen opnås en tilladelig mængde fosfor ab dyr for årssøerne på 12.040 kg P pr. år og en tilladelig mængde fosfor fra de producerede smågrise på 7.268 kg P pr. år (beregning fremgår af bilag 12).

Den samlede fosforemission fra det ansøgte projekt er dermed på 21.324 kg P pr. år. Da BAT niveauet er på 21.480 kg P pr. år er BAT niveauet dermed overholdt ved anvendelse af de ansøgte foderkorrektioner.

Der er derfor sat vilkår til fosforkorrektionerne (type 2-korrektion samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe (årssøer og smågrise) på hele bedriften. Det er endvidere sat vilkår for at aktuel fodermængde, indhold af fosfor i foderet, samt indgangsvægt og afgangsvægt samt at korrektion af fosforindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2008/2009 da ansøgningen er indsendt i dec. 2008. Der er endvidere sat krav til dokumentationen af type 2 korrektionen.

Vurdering

Haderslev kommune vurderer på baggrund af det ansøgte projekt, beregningerne, forekomsten af risikoarealer, samt det faktum at der ikke er skrånende arealer >6 grader ned til vandløb, at der i den konkrete sag ikke er forhold, som kan begrunde yderligere skærpselser af beskyttelsesniveauet i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Lovens beskyttelsesniveau er overholdt og det vurderes at dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af Lillebælt. Kommunens fastsatte BAT-niveau for fosforemission fra produktionen er overholdt ved fosforkorrektion i fodringen, derfor vurderer Haderslev Kommune, at det godkendte projekt overholder kommunens BAT-niveau.

Derfor er der ikke stillet yderligere krav til fosforoverskuddet for det ansøgte projekt udover krav til maksimalt mængde fosfor ab dyr pr år for årssøer og smågrise produktionen.

Internationale naturbeskyttelsesområder – vandområder

Generelt

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura 2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.

- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Derfor er Haderslev Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

Beskrivelse

Hverken ejendommen eller de ansøgte udbringningsarealer ligger indenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Nærmeste EF-fuglebeskyttelsesområde, område nr. 59 og nærmeste EF-habitatområde, område nr. 81 - Pamhule skov og Stevning Dam ligger ca. 4,7 km nordvest for ejendommen. Afstanden fra nærmeste (eget) udbringningsareal, mark 7-0, er ca. 2,6 km. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder fremgår af bilag 6. Arealerne afvander ikke til dette natura 2000 område. Derfor behandles evt. påvirkninger på området i afsnittet om "Natur, Internationale naturbeskyttelsesområder – terrestrisk natur".

Ejendom og arealer ligger i oplandet til Lillebælt afvander til DMU-deloplandene Sydlige Lillebælt nord for Als og Genner Bugt (www.jordbrugsanalyser.dk). Udbringningsarealerne afvander ikke til internationale naturbeskyttelsesområder. Udbringningsarealerne ligger i et område, der er omfattet af vandplan nr. 1.11 – hovedopland Lillebælt/Jylland. Nærmeste er EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 47 og EF-habitatområde nr. 96 – Lillebælt – ca. 6½ km øst for nærmeste udbringningsareal. Beskrivelse af Lillebælt samt redegørelse for udpegningsgrundlag fremgår af bilag 14.

Jf. <http://prior.dmu.dk/> er der ikke registreret habitatnaturtyper ved udbringningsarealerne.

Udbringningsarealerne i Haderslev Kommune (433,51 ha) samt dele af udbringningsarealerne i Aabenraa Kommune (skønnet til 8,22 ha) afvander til det sydlige Lillebælt nord for Als (i alt 441,73 ha). Det aktuelle delopland er på 15.400 ha (Vandplan 1.11, tabel 2.1.4, side 76) og der er en opgjort tilførsel af kvælstof på 314 ton N/år for årene 2005-2009 (vandplanen, tabel 2.4.8, side 176 – 20,4 kg N/ha x 15.400 ha). Ud fra vandplanen er det kun muligt at anvende belastningstal for deloplandet opgjort som samlet bidrag fra åbent land og punktkilder.

De resterende arealer (skønnet 44,72 ha) afvander til Genner Bugt. Det aktuelle delopland er på 3.900 ha (vandplanen, tabel 2.1.4, side 76) og der er en opgjort tilførsel af kvælstof på 58,9 ton N/år for årene 2005-2009 (vandplanen, tabel 2.4.8, side 176). Ud fra vandplanen er det kun muligt at anvende belastningstal for deloplandet opgjort som samlet bidrag fra åbent land og punktkilder.

Vurderinger - vandområder

Udbringningsarealerne afvander som nævnt ikke til internationale naturbeskyttelsesområder, men da der længere mod nordøst ligger natura 2000 området Lillebælt er det er dog valgt at foretage vurderingen ift. habitatbekendtgørelsen, idet det vurderes at vandmasserne i Lillebælt sammenblandes og derved kan belastning fra dette projekt potentielt påvirke natura 2000 området "Lillebælt".

Da udbringningsarealerne i det ansøgte projekt afvander til Lillebælt hvor en del af Lillebælt er udpeget som Natura 2000-området "Lillebælt", kan udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne udgøre en risiko for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Ifølge basisanalysen for Natura 2000-området "Lillebælt" er flere af naturtyperne på udpegningsgrundlaget truet af næringsstofbelastning. Herunder vurderes kystlagunerne som værende truet af næringsssalte og er udpeget som fosforbelastede. Kystlagunerne er karakteriseret ved at have et begrænset vandskifte, og tilstanden heri vil i særlig grad påvirkes af de direkte udledninger. I basisanalysen for Vanddistrikt 50 som Lillebælt tilhører, angives at miljøkvalitetsmålsætningen om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv ikke er opfyldt. Målsætningen vurderes heller ikke at kunne opfyldes i 2015, og målet om en god tilstand senest i 2015 jvf. vandrammedirektivet, vil således ikke kunne nås. Årsagen hertil er først og fremmest næringsstofforforslen fra land samt tilførsel af kvælstof fra atmosfæren. Landbruget udpeges som den største kilde til kvælstofforforslen, mens fosfortilførslen er mere lige fordelt mellem landbruget og punktkilder.

Kvælstof

På baggrund af DMU's analyse har Miljøstyrelsen⁸ opstillet følgende afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre en skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rasteplasser for beskyttede arter:

Pkt. 1: Vurdering af, om det pågældende projekt i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt. Dyretrykket i det aktuelle opland, må ikke have været stigende siden 1. januar 2007, samt

Pkt. 2A: vurdering af om det pågældende projekt i sig selv påvirker vandområdet ved at nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog

Pkt. 2B: må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Med de ovennævnte afskæringskriterier vurderes efter **pkt. 1:**

Om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning.

Er antal dyreenheder (DE) i oplandet således stigende i det aktuelle opland (inkl. det ansøgte), og beregninger viser, at det ansøgte herefter vil øge kvælstofudvaskningen, uanset, at den enkelte ansøgning overholder det fastlagte beskyttelsesniveau for nitratudvaskningen til overfladevande, vil det ansøgte medføre en øget udvaskning. Det vil i givet fald betyde, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrbrug vil have en skadevirkning, og det ansøgte derfor ikke kan godkendes.

Jf. Miljøstyrelsens notat af 14. marts 2011 "supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk" kan kommunen som udgangspunkt se bort fra dyretrykstallet, hvis udviklingen er under en 5 pct. stigning sammenlignet med 2007.

Årsagen til, at stigninger under 5 pct. ikke bør medtages, er, at Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5 -10 pct.

Miljøstyrelsens vurdering skal også ses på baggrund af, at en stigning under 5 pct. i dyretrykket, ikke vurderes at være problematisk i forhold til Habitatdirektivet. Det skyldes, at en så lille forøgelse i mængden af dyreenheder og dermed husdyrgødning til markerne ikke vil give en merbelastning i vandområdet på over 1 pct. i den periode, hvor dette øgede dyretryk er til stede, jf. vejledningens afskæringskriterium for, hvor stor en påvirkning der skal til for at konstatere skade på et kystvand.

Denne praksis er dog efterfølgende blevet underkendt i Natur- og Miljøklagenævnet således at stigningen > 0 % beregnet ved hjælp af lineær regression skal betragtes som en stigning i dyretrykket i oplandet.

Såfremt der efter denne metode konstateres en stigning i dyretrykket kan kommunen uanset en eventuel stigning i husdyrtrykket godkende ansøgninger, hvor nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug.

Er der andre kilder til nitratudvaskningen i det aktuelle opland end husdyrproduktionen, som har medført en øget nitratudvaskning, skal dette medregnes i den samlede kumulationsberegning.

Endelig indgår i vurderingen, at gennemførte initiativer, f.eks. etablering af vådområder med henblik på at gennemføre vandplanlægningen efter miljømålsloven og opnå gunstig bevaringsstatus/god økologisk tilstand for det aktuelle vandområde, ikke må neutraliseres gennem tilladelser og godkendelser af husdyrbrug.

Og med de ovennævnte afskæringskriterier vurderes efter **pkt. 2A / pkt. 2B:**

Om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning. Er det således vurderet under pkt. 1, at den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område har været stagnerende eller faldende siden 1. januar 2007 vurderes det, om det ansøgte i sig selv vil udgøre 5

⁸ Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven 24. juni 2010.

pct. / 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det pågældende vandområde. Udgør det ansøgte 5 pct. / 1 pct. vil det ansøgte kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriterierne udelukker ikke, at en ansøgning, der vil medføre at den pågældende husdyrproduktion får en øget andel af nitratudvaskningen af den samlede nitratudvaskning fra et opland, kan vurderes ikke at have en skadevirkning. Men afskæringskriterierne udelukker, at der godkendes husdyrproduktioner, der er hindrende for, at miljømålene kan opfyldes i overensstemmelse med direktivforpligtelserne.

En vigtig forudsætning for, at beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt, er, at den samlede husdyrproduktion i Danmark som nævnt ikke kan forventes at stige, men vil blive samlet på større, men færre husdyrbrug. Givet dette, vil der for hvert projekt, der realiseres, blive nedlagt en eller flere produktioner, svarende til projektets omfang. Med det foreliggende beskyttelsesniveau betyder det, at der samlet i et område, der afvander til nitratfølsomme vandområder sker en nedbringelse af nitratudvaskning set over tid i takt med at husdyrbrug godkendes

Beskyttelsesniveauet tager ikke højde for, at strukturudviklingen ikke nødvendigvis sker ensartet i hele landet. I nogle oplande kan der således godt foregå en udvikling, hvor der etableres og udvides husdyrbrug, der overstiger kapaciteten af de brug, der nedlægges, og som bevirker, at husdyrtrykket stiger i det aktuelle opland, mens der i andre oplande ikke realiseres projekter, der modsvares af brug, der nedlægges.

I forbindelse med den konkrete vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven, er det derfor vigtigt, at vurdere, om den miljøforbedring, der er forudsat realiseret gennem godkendelser af husdyrbrug, finder sted, eller forsvinder som følge af en intensivning i husdyrproduktionen samlet set i det aktuelle opland. Og på den baggrund, afgøre om, det er nødvendigt at stille krav, der er mere skærpede end det fastlagte beskyttelsesniveau.

Vurdering af kumulativ effekt (pkt. 1)

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke vandområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandene kan der være en påvirkning.

Husdyrbestanden og dyretrykket i de to DMU-deloplande, forventes på grund af reglerne om at der skal anvendes et givet udbringingsareal til en given husdyrproduktion, ikke at stige i takt med at der gives tilladelser og godkendelser.

Af Miljøstyrelsens opgørelse over udviklingen i dyretrykket (offentliggjort i februar 2011) fremgår der følgende om dyretrykket i deloplandene for perioden 2007-2010. Kilde www.jordbrugsanalyser.dk.

DMU-delopland	Dyretryk i DE 2010	Dyretryk i DE 2009	Dyretryk i DE 2008	Dyretryk i DE 2007	Udvikling*
Sydlige Lillebælt nord for Als	11.089	11.004	11.633	12.278	-10,3 %
Genner Bugt	1.675	1.763	1.687	2.023	-14,4 %

*beregnet som lineær regression

Som det ses af tallene er der ingen stigning i antal dyreenheder i de to DMU-deloplande, det ser faktisk ud til at der i de to deloplande er et fald i dyretrykket. Jf. Miljøklagenævnets praksis vurderes at en lineær regression på < 0 % ikke vil være problematisk i forhold til Habitatdirektivet. Haderslev Kommune har ikke oplysninger om at andre udledninger i oplandet er væsentligt stigende.

I oplande hvor antallet af DE er mindre end 10.000, anbefales det, at kommunen så vidt muligt supplerer med lokal viden om udviklingen. Det skyldes, at der er større usikkerhed i CHR-dataene for så små områder henholdsvis med så få antal DE. Kommunen har ikke opgørelser fra samtlige nabokommuner med opland til Genner Bugt, men det vurderes, da der er et fald i dyretrykket på 14,4 % fra 2007-2010 (beregnet ved lineær regression), at dette er tilstrækkelig sikkerhed for at usikkerhed i CHR data ikke kan "skjule" en stigning i oplandet der overstiger 0 %.

Med hensyn til den kumulative effekt vurderer Haderslev Kommune med baggrund i at dyretrykket i oplandet ikke er steget, at husdyrlovens beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre overfladevand i Natura 2000-områder imod en væsentlig påvirkning fra det samlede opland. Endvidere må opdelingen i nitratklasser, hvor der i henhold til husdyrloven er krav om skærpelse af de generelle harmoni-

regler i nitratklasse 1, 2 og 3 forventes, at medføre, at der samlet set sker en reduktion af nitratudvaskningen i takt med at landbrugsbedrifterne får miljøgodkendelse eller -tilladelse. Haderslev Kommune vurderer derfor, at projektet heller ikke i sammenhæng med andre projekter og husdyrbrug vil påvirke området væsentligt pga. nitratudvaskning. I øvrigt afventer kommunen udarbejdelsen af de endelige handleplaner for vandområderne, som skal sikre at der etableres konkrete tiltag der gør at overfladevand opnår en god tilstand, og at de udpegede naturtyper og arter opnår en gunstig bevaringsstatus.

Vurdering af om det ansøgte projekt i sig selv vil kunne have en skadevirkning (2A og 2B):

Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Udbringingsarealerne i delopland Sydlige Lillebælt nord for Als samt i Genner Bugt ligger henholdsvis i et område hvor reduktionspotentialet er mellem 51-75 % og 0-50 % ifølge reduktionspotentiale kort fra Danmarks Miljøportal. Det betyder, at mellem 51-75 % og 0-50 % af kvælstoffet der udvaskes fra rodzonen, vil være omsat til frit kvælstof, inden det når fra arealerne til vandområderne. Der er derfor regnet med et gennemsnitligt reduktionspotentiale på henholdsvis 63 % og 25 %. Ved anvendelse af de centrale retningslinjer fra Miljøstyrelsen, vil gennemsnitsudvaskningen derfor være at henholdsvis 37 % og 75 % af den udvaskede kvælstof føres til det marine vandområde.

Udvaskningsberegninger lavet med baggrund i tal fra ansøgningsystemet er opført i nedenstående skema:

DMU-delopland	Nudrift	Ansøgt	Forskel
Sydlige Lillebælt nord for Als			
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha	47,8	49,4	
Udvaskning fra rodzonen kg N/år (441,73 ha)	21.115	21.821	
Udledning til vandområderne kg N/år (ud fra red. potentiale)	$21115 * 0,37 = 7.813$	8.074	261
Genner Bugt			
Udvaskning fra rodzonen kg N/ha	47,8	49,4	
Udvaskning fra rodzonen kg N/år (44,72 ha)	2.138	2.209	
Udledning til vandområderne kg N/år (ud fra red. potentiale)	$2.138 * 0,75 = 1.604$	1.657	53

En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat på vejen mod vandområdet. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, hvor resultatet af denne beregning også fremgår af ovenstående skema. Det fremgår af ovenstående skema at udvaskningen til de marine områder øges i forhold til nudrift situationen.

Udbringingsarealerne (441,73 ha) i delopland Sydlige Lillebælt nord for Als udgør 2,87 procent af det totale delopland (15.400 ha) og ansøgers gennemsnitlige udledning af kvælstof (8074 kg N pr. år) udgør 2,57 procent af den samlede udledning fra land på 314 tons N pr. år fra oplandet til Sydlige Lillebælt nord for Als.

Udbringingsarealerne (44,72 ha) i delopland Genner Bugt udgør 1,15 procent af det totale delopland (3.900 ha) og ansøgers gennemsnitlige udledning af kvælstof (1657 kg N pr. år) udgør 2,81 procent af den samlede udledning fra land på 58,9 tons N pr. år fra oplandet til Genner Bugt.

Hvis man opgør udledningen stammende fra husdyrgødningsbidraget på denne ejendom, dvs. det øgede bidrag fra husdyrgødningen ift. gødningsniveau til en optimal planteproduktion på ejendommens arealer, kan den husdyrgødningsbetingede merudvaskning af nitrat vurderes ift. den samlede udledning fra deloplandet til det Internationale naturområde.

Ifølge Miljøstyrelsen digitale vejledning har kommunen ikke på nuværende tidspunkt oplysninger om dyrket areal og gennemsnitsudvaskning i deloplandet. Derfor er oplysninger, fra Vandplan, Hovedopland 1.11 Lillebælt – Jylland af 22. december 2011, om opgjort udledning fra deloplandet anvendt i stedet. Dette vurderes at være mere præcist, da det bygger på faktiske forhold og samme tal som anvendes i den øvrige planlægning for vandområdet.

Beregninger for de to deloplande fremgår af nedenstående skemaer:

Sydlige Lillebælt nord for Als

Delopland, ha (vandplan 1.11, tabel 2.1.4, side 75)	15.400
Bidrag fra landbrug, tons N - 314 ton N/år * landbrugsbidrag 62 % = (vandplanen, tabel 2.4.8, side 176 (20,4 kg N/ha x 15.400 ha) samt figur 2.2.3 side 101)	194,7
Naturligt baggrundsbidrag, tons N - 314 ton N/år * baggrund 25 % = (vandplanen, tabel 2.4.8, side 176 (23 kg N/ha x 15.400 ha) samt figur 2.2.3 side 101)	78,5
Udvaskning i alt fra delopland, tons N/år	273,2
Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev – skemanummer 10392	
Reduktionspotentialet, %	51 - 75 % middel 63 %
Areal til udbringning i alt, ha	441,73
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år => kg N/ha ansøgt - kg N/ha nudrift uden husdyrgødning beregnet i Farm-N* => 49,4 – 43,3 =	6,1
Samlede påvirkning, kg N/år - ((1 - 0,63) x 6,1 x 441,73)	997
Ansøgt kvælstofbidrag ift. samlet kvælstofbidrag fra deloplandet, % - ((997 / 273.200) x 100)**	0,36

* Denne udregning er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer.

** Udbringningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes i forhold til hele deloplandet til vandområdet. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra deloplandet.

Det ansøgte projekts aftalearealer i Sydlige Lillebælt nord for Als	
Areal til udbringning i alt (heraf er 31,57 ha er vurderet i § 16 til Gåsevig 2, 6100 Haderslev)	175,93 ha
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år)* (10 kg N/ha/år)	10 Kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år) (0,37 x antal ha x udvaskning fra rodzonen = (1-0,63) x 175,93 ha x 10 kg N/ha/år)	650,94 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./ promille) (298 kg N/år / 273.200 kg N/år x 100)	0,24%

* Da aftalearealer i ansøgningen er indsendt som aftalearealer kan der ikke laves beregninger om husdyrgødningsbetinget udvaskning fra nudrift og ansøgt drift i IT-ansøgningssystemet for det samlede projekt. Derfor har Haderslev Kommune valgt at lave en beregning baseret på et worst-case scenarie, hvor den husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen sættes til 10 kg N/ha/år.

Genner Bugt	
Delopland, ha (vandplan 1.11, tabel 2.1.4, side 75)	3.900
Bidrag fra landbrug, tons N – 58,9 ton N/år * landbrugsbidrag 62 % = (vandplanen, tabel 2.4.8, side 176 samt figur 2.2.3 side 101)	36,5
Naturligt baggrundsbidrag, tons N – 58,9 ton N/år * baggrund 25 % = (vandplanen, tabel 2.4.8, side 176 samt figur 2.2.3 side 101)	14,7
Udvaskning i alt fra delopland, tons N/år	51,2
Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev – skemanummer 10392	
Reduktionspotentialet, %	0 - 50 % middel 25 %
Areal til udbringning i alt, ha	44,72
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år - kg N/ha ansøgt - kg N/ha nudrift uden husdyrgødning beregnet i Farm-N* => 49,4 – 43,3 =	6,1
Samlede påvirkning, kg N/år - ((1 - 0,25) x 6,1 x 44,72)	205
Ansøgt kvælstofbidrag ift. samlet kvælstofbidrag fra deloplandet, % - ((205 / 51.200) x 100)**	0,40

* Denne udregning er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer.

** Udbringningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes i forhold til hele deloplandet til vandområdet. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra deloplandet.

Det ansøgte projekts aftalearealer i Genner Bugt	
Areal til udbringning i alt (heraf er 57,93 ha er vurderet i § 16 til Gåsevig 2, 6100 Haderslev)	66,68 ha
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen (kg N/ha/år)* (10 kg N/ha/år)	10 Kg N/ha/år
Samlede husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000-område (ton N / år) $(0,75 \times \text{antal ha} \times \text{udvaskning fra rodzonen} = (1-0,25) \times 66,68 \text{ ha} \times 10 \text{ kg N/ha/år})$	500,1 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-område (pct./ promille) (500,1 kg N/år / 51.200 kg N/år x 100)	0,98 %

* Da aftalearealer i ansøgningen er indsendt som aftalearealer kan der ikke laves beregninger om husdyrgødningsbetinget udvaskning fra nudrift og ansøgt drift i IT-ansøgningssystemet for det samlede projekt. Derfor har Haderslev Kommune valgt at lave en beregning baseret på et worst-case scenarie, hvor den husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen sættes til 10 kg N/ha/år.

Trusselsvurdering for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene i de internationale beskyttelsesområder er i basisanalysen bl.a. anført til udledning af næringsstoffer og øget eutrofiering. Den husdyrgødningsbetingede udvaskning fra udbringningsarealer og aftalearealer tilsammen udgør op til 1,4 % (0,40 % + 0,98 %) af den samlede nitratudvaskning i de to deloplande (se beregningerne i skemaerne ovenfor). Det fremgår af afskæringskriterierne i 2A, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 5 procent, eller jf. afskæringskriterierne i 2B - 1 %, af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke området væsentligt. Da dette ikke vil give en påviselig ændring af sigtedybden eller effekt af nitratkoncentrationen. (2B - 1 % hvis lukket bassin og/eller meget lidt eutrofieret hvilket ikke er tilfældet i dette opland).

Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke vandområderne væsentligt da bidragene er langt under afskæringskriterierne på 5 %. Derudover er udbringningsarealernes størrelse, i forhold til de samlede deloplande meget små (2,87 og 1,15 %) og afstanden til nærmeste natura 2000 område, Lillebælt, er stor, der afvandes ikke direkte til natura 2000 område. Det vurderes således, at nitratudvaskning fra det ansøgte projekt i sig selv ikke kan påvirke arter og naturtyper på udpegningsgrundlagene i de internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Haderslev Kommune vurderer på den baggrund, at den maksimale merbelastning pr. år ikke har væsentlig betydning for det marine områdes målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til de marine områder og næppe målbar. Dermed vurderer Haderslev Kommune, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Haderslev Kommune finder derfor, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til vandområdet.

Fosfor

Kommunen skal foretage en vurdering af, hvorvidt der i konkrete sager er behov for skærpelse af beskyttelsesniveauet for fosfor af hensyn til tilstanden i sårbare Natura 2000-udpegede recipienter. Kommunen skal vurdere om projektet i kumulation med andre projekter kan påvirke sårbare Natura 2000 vandområdet negativt, samt om projektet i sig selv kan påvirke de aktuelle vandområder væsentligt ved tab af fosfor.

Ingen af arealerne ligger i opland til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor. Det er dog valgt at foretage vurderingen ift. habitatbekendtgørelsen idet det vurderes at vandmasserne i Lillebælt sammenblandes og derved kan belastning fra dette projekt potentielt påvirke natura 2000 området "Lillebælt".

Kommunen har i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning vurderet, at hvis dyretrykket i de aktuelle oplande, ikke har været stigende siden 1. januar 2007, samt at påvirkningen med fosfor fra et projekt med udvidelse udgør mindre end 5 % af den samlede påvirkning af den relevante recipient, vil der som udgangspunkt ikke være behov for at skærpe i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for fosfor. Det kan ikke udelukkes, at der kan være situationer, hvor der bør skærpes til 1 %, jf. de metoder, som benyttes med hensyn til kvælstof.

Vurdering af kumulativ effekt

I ovenstående afsnit om vurdering af kvælstof, fremgår en oversigt over udvikling af dyretrykket i de 2 deloplande som projektets udbringningsarealer afvander til. Det fremgår af disse tal at udviklingen i dyretrykket ikke har været stigende i perioden siden 1. januar 2007. Ud fra lineær regression er der tale om et fald i antal dyreenheder i oplandene i perioden.

Det vurderes, at det generelle beskyttelsesniveau bidrager til, at fosforoverskuddet i oplande til beskyttelseskrævende overfladevande bliver nedbragt i takt med, at der tillades og godkendes husdyrbrug efter husdyrgodkendelsesloven.

Der er ikke oplysninger om, at der er andre udledninger i de aktuelle oplande som vil give en øget udledning af forfor. Der er derimod fokus på at diverse punktudledninger reduceres ved ny teknologi på rensning af spildevandsudledninger og spildevand i det åbne land.

Med baggrund i at dyretryk ikke er stigende, at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt og at afstanden til de internationale beskyttelsesområder er relativt stor, vurderes det, at projektet i kumulation med andre projekter ikke vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Vurdering af om det ansøgte projekt i sig selv vil kunne have en skadevirkning

På ejendommen er der et samlet udbringningsareal på 486,45 ha, og det gennemsnitlige fosforoverskud er beregnet til 6,1 kg P pr. ha pr. år svarende til et årligt fosforoverskud på 2.967 kg P. Dvs. der udbringes mere fosfor end der fjernes med afgrøden jf. ansøgnings-systemets beregningsmetoder.

I det følgende er det beregnet, hvorvidt udvidelsen giver anledning til en påvirkning af relevante recipienter med mere end 5 %. Beregningen beror følgende forudsætninger:

- I landbrugsjord er der ophobet 2.000 kg P pr. ha i de øverste 25 cm,
- På dyrkede arealer er den gennemsnitlige udvaskning af fosfor 0,2 kg P pr. ha pr. pr. år, og "worst case" udvaskningen er 1 kg pr. ha pr. år, og
- På udyrkede arealer er udvaskningen 0,08 kg P pr. ha pr. år

Ejendommens udbringningsarealer ligger som beskrevet ovenfor, fordelt i oplandet til 2 forskellige DMU deloplandsvandområder. Ift. Miljøstyrelsen digitale vejledning om beregning af fosforoverskud ift. den samlede fosfortilførsel til recipienten, har kommunen ikke på nuværende tidspunkt oplysninger om dyrket areal og udyrket areal. Derfor er oplysninger fra vandplanen om opgjøret udledning fra oplandet anvendt i stedet. Dette vurderes også at være mere præcist, da det bygger på faktiske forhold og samme tal som anvendes i den øvrige planlægning for vandområdet. Det er ikke muligt at regne separat på de 2 deloplande da der ikke, som for kvælstof, fremgår fosforbelastninger til hvert enkelt DMU-delopland, men kun en samlet fosforbelastning for hele hovedvandområdet 1.11 – Lillebælt, Jylland. Fosfor belastningen fremgår af tabel 2.2.8 i Vandplan 1.11.

I den konkrete sag kan der således opstilles følgende beregning med hensyn til hovedvandområde 1.11 Lillebælt-Jylland

	Værdi	Enhed
Udbringningsarealer	486,45	Ha
P-overskud pr. ha	6,1	kg P pr. ha pr. år
% forøgelse i den 8-årige godkendelsesperiode	$6,1 * 8 \text{ år} = 48,8 \text{ kg} / (2.000 \text{ kg} / 100)$ = 2,44	%
"Worst case" udvaskning	1	kg P pr. ha pr. år
"Worst case" udvaskning fra udvidelsen	$486,45 * 1 * 2,44 / 100 = 11,86$	kg P
Aftalearealer	242,61	Ha
P-overskud pr. ha ved 1,4 DE/ha fra aktuelt dyrehold og standard sædskifte med minimum P-afgrøds K13 (15,2 kg P/ha). 34,21 – 15,2	19,0	kg P pr. ha pr. år
% forøgelse i den 8-årige godkendelsesperiode	$19,0 * 8 \text{ år} = 152 \text{ kg} / (2.000 \text{ kg} / 100)$ = 7,6	%
"Worst case" udvaskning	1	kg P pr. ha pr. år
"Worst case" udvaskning fra udvidelsen	$242,61 * 1 * 7,6 / 100 = 18,44$	kg P
Belastning af vandplanområde Lillebælt		

Belastning fra Åbent land 2005-2009 (diffuse kilder) – vandplan tabel 2.2.8	83.440	kg P
Samlet tilførsel af vandplanområde – vandplan tabel 2.2.8	142.140	kg P
Arealernes del af samlet påvirkning fra opland	$(11,86+18,44) / 142.140 * 100 = 0,02$	%
Arealernes del ift. andre arealer i opland	$(11,86+18,44) / 83.440 * 100 = 0,04$	%

Da der er et fosfor overskud er det relevant at vurdere, hvorvidt udbringningen giver anledning til en øget påvirkning af relevante recipienter med mere end 5 % eller 1 %. Jf. worst case beregningen vil projektets andel af påvirkningen over en otteårig periode (retsbeskyttelsesperioden) være 30,3 kg P svarende til 0,04 % af belastningen fra åbent land i oplandet.

Ejendommens udbringningsarealer ligger ikke i opland til søer i internationale naturbeskyttelsesområder, som er følsomme for tilførsel af fosfor. Udbringningsarealerne ligger ligeledes udenfor og afvander ikke til internationale naturbeskyttelsesområder. Dog ligger længere mod nordøst Natura 2000 området Lillebælt.

Det vurderes derfor og med baggrund i worst case beregningen, at projektet ikke i sig selv vil give anledning til en væsentlig påvirkning af de internationale vandområdet.

Samlet konklusion

Haderslev Kommune vurderer at projektet med de stillede vilkår, ikke vil have negativ effekt på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder, som det Sydlige Lillebælt nord for Als og Genner Bugt kan influere på.

Jf. habitatbekendtgørelsen⁹ er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvaskning af kvælstof eller potentielt fosfortab som følge af det ansøgte projekt ikke vil forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Når den endelige handleplan til Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er gennemført, kan Haderslev Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere markoverskuddet yderligere for at undgå at projektet er til skade for habitatområder. Dette kan gøres ved, at kommunen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40, og meddeler de nødvendige påbud om reduktion af næringsstofudledningen.

Natur

- Areal status

Ejendommen og arealerne er beliggende i landzone og i område som i regionplan/kommuneplanen er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Enkelte arealer ligger i områder hvor skovtilplantning er uønsket. Ejendommen og de sydligste arealer ligger i område udpeget som værdifuldt landskab. Af kommuneplanen fremgår at områder, der er udpeget som værdifuldt landskab skal landskabshensynet tillægges stor vægt. Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme, skal som udgangspunkt opføres i tilknytning til eksisterende bygninger. Dette er tilfældet i dette projekt hvorfor projektet ikke er til hinder for udpegningsformål.

-Biologiske spredningskorridorer

Spredningskorridorer er udpeget for at modvirke fragmenteringen af naturområder og forbedre spredningsmulighederne for den vilde flora og fauna. Afhængig af særlige arters spredningsbehov kan læhegn med 'fodpose', ekstensivt drevne landbrugsarealer samt etablering af vandhuller og dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb medvirke til forbedring af særlige arters spredningsmuligheder i landskabet.

⁹ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

Der er spredningskorridorer ved eller på areal 25-0, 32-0, 13-0, 15-0, 4-0, 4-3, 6-0, 6-3, 6-2 og 6-1.

Det vurderes i dette tilfælde, at almindelig landbrugsdrift ikke vil påvirke de økologiske spredningskorridorer. (Bilag 10)

- Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er beskyttede diger efter Museumslovens § 29a på ejendommens arealer – 31-0, 30-0, 28-0, 26-0 og 6-0 (bilag 11). Digerne må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

- Fredede fortidsminder

Der er ikke registrerede gravhøje eller fortidsminder på eller ved udbringningsarealerne, der skal tages hensyn til.

- Beskyttede naturtyper

På det vedlagte kort (bilag 9 og 10) er angivet, hvilke naturtyper der ved ejendommen og ved ejendommens arealer er registreret efter § 3 i Lov om naturbeskyttelse og hvilke af disse der jf. kommunen er udpeget efter § 7 i lov om husdyrbrug (bilag 6).

Nærmeste § 3 naturareal der er udpeget jf. § 7 i husdyrloven (bilag 6):

- Overdrev ved Venbjerg ca. 2 km sydvest for staldanlægget.

De nærmeste § 3 naturarealer inden for 1000 m ift. ejendommen er (se bilag 9):

- Eng ca. 470 m nordnordvest for staldanlægget
- Mose ca. 400 m øst for staldanlægget
- Overdrev ca. 430 m nord for staldanlægget
- Eng ca. 730 m vest for staldanlægget
- Ca. 20 vandhuller i en afstand af 340-1000 m fra anlægget

Der findes desuden 6 potentielt ammoniakfølsomme skove indenfor 1000 m fra ejendommen, hvor af den ene befinder sig sammen med mosen ca. 400 m øst for anlægget. De nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skove befinder sig hhv. ca. 230 m nord for anlægget og ca. 250 m sydvest for anlægget.

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev) der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før lovens ikrafttræden i 1992. Det vil sige, at driften af arealerne ikke må intensivere i forhold til årene før 1992. Dette indebærer bl.a. at de 2 naturtyper højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. Naturenge og overdrev vil normalt slet ikke eller kun i beskedent omfang blive tilført gødningsstoffer. Kontakt evt. kommunen for uddybende information vedr. drift af beskyttede naturområder.

Der er ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealet.

På baggrund af ansøgningen vurderes udvidelsen ikke at indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødskning, behandling med plantebeskyttelsesmidler og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til øget påvirkning af områdets beskyttede naturtyper.

- Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer), er taget det nødvendige hensyn til naturområder efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. På det vedlagte kort (bilag 6) er angivet, hvilke naturtyper der er nær bedriften og udbringningsarealerne er registreret efter § 7.

Anlæg:

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på ca. 2.658,10 kg N/år således at den samlede emission bliver i alt på ca. 8.671,40 kg N/år. Bedriften ligger udenfor bufferzone I og II i forhold til § 7 arealer. Staldanlægget er beliggende ca. 2 km nordøst for § 7 arealet. Merdepositionen til § 7 arealet fra stald og lager er beregnet til 0,00 kg N/ha, hvorfor der ikke ift. det individuelle ammoniakkrav stilles yderligere reduktionskrav.

Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE stilles der et generelt krav om 20 % reduktion (2008) af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. Med den valgte løsning overholdes kravet om 20 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager. Der reduceres med ca. 2.269,29 kg N/år udover det der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Kravet om 20 % reduktion er opfyldt ved etablering af kemisk luftvaskerianlæg.

Der ansøges om at installere et kemisk luftvaskerianlæg med en ammoniakreducerende effekt på 42 % året rundt (8.736 timer). Miljøstyrelsen har udarbejdet teknologiblade for kemisk luftrensning med syre, tek.blad for smågrise af 29/04/2011, for søer af 29/04/2011 og for slagtesvin af 23/05/2011.

Jf. beregninger fra producenten skal en delmængde af luftudtaget på minimum 127.145 m³/time altid føres gennem det kemiske luftreanseanlæg, svarende til 61.000 m³ fra sostaldene, 57.700 m³ fra smågrisealdene og 5.100 m³ fra poltestalden.

Krav til minimum luftmængde og luftrenser kapacitet ved en effekt på 42 % er jf. ovennævnte teknologiblade for kemisk lugtrensning. Det vurderes at virkemidlet vil være tilstrækkeligt til at sikre den krævede reduktion. Den i ansøgningen angivne effekt på 42 % vurderes derfor at være realistisk. Da den angivne effekt kun er når anlægget er i drift sættes vilkår til dokumentation af driftstiden og effekten kun kan opnås ved en luftmængde af en vis størrelse hvorfor der sættes vilkår til anlæggets luftmængde kapacitet. Vilkår fra teknologiblade er endvidere indsat.

- Kumulativ effekt

Når hele eller dele af et stald- eller opbevaringsanlæg på det ansøgte husdyrbrug ligger indenfor bufferzone II, må merbelastningen af naturområdet beskyttet efter § 7 ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Beskyttelsesniveauerne er fastsat ud fra, hvor mange andre husdyrbrug større end 75 DE, der er i området. Det vil sige hvis disse øvrige anlæg er placeret i samme bufferzone (både bufferzone I og II) og samtidigt er placeret nærmere end 1000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der søges om miljøgodkendelse på. Den maksimale merbelastning er på 0,3 kg N/ha hvis der er 2 eller flere andre ejendomme, på 0,5 kg N/ha hvis der er én anden ejendom og på 0,7 kg N/ha hvis der ikke er andre ejendomme.

Da bedriften ligger mere en 1000 meter væk fra nærmeste § 7 område, er der ikke undersøgt for andre ejendomme med mere end 75 DE.

- Vurderinger på natur

Ammoniaktab, fra stalde, lagere og i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er en af de væsentlige trusler mod næringsfattige naturtyper. Derfor vurderes der på disse næringsfattige naturområders tålegrænse i forhold til tilført kg kvælstof pr. år. Vurderingen sker næsten udelukkende på naturområder som, skov, overdrev, hede, eng og mose. Begrundelsen herfor skal findes i, at danske søer generelt ikke er følsomme for deposition af kvælstof fra luftbåret kvælstof. Der findes dog et begrænset antal meget følsomme søer, Lobeliesøer, der hører til den mest følsomme danske naturtype.

§ 7 og § 3 naturarealer samt skov arealer

Ammoniaktabet fra stalde og gylletanke bidrager til luftbåret N-belastning af områdets natur. De nævnte naturtyper findes naturligt under næringsfattige forhold, og er dermed følsomme overfor en forøgelse i kvælstofdepositionen. Tålegrænsen for områderne afhænger af type. Baggrundsbelastningen for området er vurderet til ca. 17,5 kg N/ha/år.

-§ 7

Der er ca. 2 km til det nærmeste § 7 naturområde, der er et overdrev. Totaldepositionen er, jf. beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk, på 0,1 kg N/ha/år og merdepositionen i forhold til nudrift er 0,0 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 17,5 kg N/ha/år, en lille to-

taldeposition og en ikke målbar merdeposition, er det vurderet, at ansøgte drift ikke vil påvirke § 7 naturområdet og dets plantesamfund væsentligt.

-§ 3

Haderslev Kommune har beregnet N-deposition på § 3 områderne indenfor 1000 m af staldanlægget. Scenarieberegning nr. 41011 fra Husdyrgodkendelse.dk er anvendt til beregningen:

Areal nr.	Naturtype	Tålegrænse (kg N/ha/år) ¹⁰	Afstand fra stald/lager (nærmeste) m	Merbelastning (kg/ha/år)	Samlet N-deposition fra Hoptrup Hovedgade 120 (kg N/ha/år)
1	Mose	5 - 25	400 Ø	1,8	3,9
2	Overdrev	10 - 25	430 N	1,0	1,9
3	Eng	5 - 25	340 NV	0,9	1,8
4	Eng	5 - 25	710 V	0,3	1,1

Mose (areal nr. 1)

Der findes en mose ca. 400 m nordøst for ejendommen. Mosen blev besøgt torsdag den 8. marts 2012. Arealet er omgivet af intensivt dyrkede landbrugsarealer, og vejledende registreret som mose. Ved besøget blev der ikke fundet arter eller strukturer, som indikerer, at der er tale om en mose. Arealet var oversvømmet af overfladevand fra markerne i en smal stribe i den lavest beliggende del. Langs dette våde parti dominerede rødæl. Der blev desuden fundet mosebunke, kristtorn, smalbladet mangeløv, lysesiv, vedbed, jomfruhår sp., alm. gedebled, korsknapp, vorterod, febernellikke og hindbær. Rødæl, hassel, smalbladet mangeløv og vedbed er positivarter for naturtypen skov, som på baggrund af arter og strukturer blev vurderet som havende en moderat naturtilstand. Ud fra de fundne arter vurderes det, at der er tale om en § 3 beskyttet ellesump. De fundne arter indikerer, at der er moderate mængder ammoniak tilgængeligt på lokaliteten. Ellesumpens naturtilstand vurderes at være ringe. Ellesumpe har en tålegrænse mellem 10 og 20 kg N/ha/år. Denne ellesump vurderes at have en tålegrænse i den høje ende omkring 20 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 17,5 kg N/ha/år, vurderes det derfor, at en merbelastning på 1,8 kg N/ha/år ikke vil medføre en ændring af ellesumpens tilstand.

Overdrev (areal nr. 2)

Der findes et overdrev ca. 430 m nord for ejendommen. Overdrevet blev besøgt den 31. august 2011, hvor der bl.a. blev fundet græsbladet fladstjerne, bugtet kløver, tormentil og musevikke, som alle er positivarter for naturtypen overdrev. Det blev vurderet, at overdrevet opfyldte de tidsmæssige krav for et historisk overdrev og de botaniske kriterier for at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, som mosaiknatur med dominans af overdrev. Overdrevet vurderes samlet at have en ringe naturtilstand. De fundne positivarter kræver dog arealer med en lav ammoniaktilgængelighed. Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år. Det vurderes, at tålegrænsen for dette overdrev er 15-20 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning på 17,5 kg N/ha/år er den lave ende af tålegrænsen derfor allerede overskredet. Jf. DMUs notat af 26/06 2005 'Usikkerheder i modeller for ammoniak i forbindelse med VVM og tærskelværdi for beregnet kvælstofafsætning for en enkelt kilde til særlig følsomme naturområder' er det angivet, at en merpåvirkning på under 1 kg N/ha/år ikke forventes at ville medføre en målbar ændring på § 3 natur. På den baggrund vurderes det, at overdrevet kan modtage en merbelastning på 1 kg N/ha uden at det vil medføre en ændring af overdrevets tilstand.

Enge (areal 3 og areal 4)

Engene er ferske enge, der ikke er særligt kvælstoffølsomme og vurderet at have tålegrænser i den øvre halvdel af tålegrænseintervallet på 15-25 kg N/ha/år. Med beregnede merdepositioner på henholdsvis 0,9 kg N/ha/år og 0,3 kg N/ha/år er merdepositionerne under grænsen for, hvor det i henhold til Miljøstyrelsens vejledning ikke er muligt at påvise biologiske ændringer, og på den baggrund er det vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre at tålegrænsen for områderne overskrides.

Søer og vandløb indenfor 1000 m af anlægget

Der er registreret ca. 20 vandhuller indenfor 1000 m af ejendommen og flere vandløb, herunder bl.a. Hoptrup Bæk og tilløb til Hoptrup Bæk. Vandhullerne og vandløbene grænser op til, eller er omgivet af arealer i omdrift. Der er ikke beregnet ammoniakdeposition til de forekommende § 3 søer og vandløbene, da det er vurderet, at markbidraget ved almindelig udvaskning af kvælstof vil udgøre et væsentligt større bidrag end eutrofieringsbidraget fra ammoniakemission fra anlægget vil give anledning til.

-Skov

Der findes 6 potentielt ammoniakfølsomme skove indenfor 1000 m fra ejendommen, hvor af den ene befinder sig sammen med mosen ca. 400 m øst for anlægget. Se ovenstående beskrivelse og vurdering. De nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skove befinder sig hhv. ca. 230 m nord for anlægget og ca. 250 m sydvest for anlægget. Se bilag 9.

¹⁰ Ammoniakmanual 02122005, Naturstyrelsen: Harmoniserede tålegrænser. Opdatering af 15. december 2005.

Ca. 230 m nord for anlægget findes en skov som blev besøgt den 8. marts 2012. Skoven er en løvskov (dog med mindre partier med nåleskov) domineret af bøg. Der blev fundet lav ranunkel, lysesiv, almindelig mangeløv, hassel, mosebunke, rødæl, stor fladstjerne, jomfruhår sp., hindbær, alm. gedebled, almindelig røn og skræppe sp. ved besigtigelsen. Stor fladstjerne, rødæl, hassel, alm. mangeløv og alm. røn er positivarter for naturtypen, som på baggrund af arter og strukturer blev vurderet som havende en moderat naturtilstand. Ingen af disse arter er dog at finde på artslisten over § 25-arter, som benyttes til at vurdere om der er tale om særligt værdifulde og ammoniakfølsomme skove. De fundne arter indikerer, at der er moderate mængder ammoniak tilgængeligt på lokaliteten.

Ca. 250 sydvest for anlægget findes en skov som blev besøgt torsdag den 8. marts 2012. Skoven fremstod som en løvskov (dog enkelte nåletræer) domineret af bøg, med 2 små søer og et åbent parti domineret af lysesiv. Der blev også fundet mosebunke, skovburre, æbletræer sp., kær star i lille skovsø, alm. gedebled, alm. guldnælde, glat vejbred, stor fladstjerne, bølget bunke og kruset skræppe. Skovburre, rødæl, stor fladstjerne og almindelig guldnælde er positive arter for naturtypen, som på baggrund af arter og strukturer blev vurderet som havende en moderat naturtilstand. Alm. guldnælde findes på artslisten over § 25-arter. De fundne arter indikerer at der er moderate mængder ammoniak tilgængeligt på lokaliteten.

De ovennævnte skove fandtes i 1954, i 1901-1951 (lave målebordsblade-kort), og ligeledes i 1870 (preussiske kort) dvs. to af skovene er min. 142 år gamle. Haderslev Kommune er ikke i besiddelse af kort som går længere tilbage end til 1870, det er derfor uvist om skovene fandtes for 200 år siden.

Ud fra ovennævnte beskrivelse vurderes det, at kriterierne for ammoniak følsom skov ikke er opfyldt, da det dels ikke er muligt at datere skovens alder, og der desuden kun er fundet en enkelt af § 25-arterne fra artslisten, som benyttes til at vurdere, om der er tale om særligt værdifulde og ammoniakfølsomme skove. De øvrige fundne arter er desuden kun moderat ammoniakfølsomme. Det kan dog ikke udelukkes, at skovene er ca. 200 år gamle eller at det er muligt at finde flere § 25-arter i de omtalte skove på en bedre årstid. Ud fra de tilgængelige data vurderer Haderslev Kommune således, at der ikke er tale om særligt kvælstoffølsomme skove. Der stilles derfor ikke krav i denne miljøgodkendelse til merdepositionen af ammoniak til skovene.

De øvrige skove befinder sig længere væk fra ejendommen end overdrevet, mosen og engene som er beskrevet i ovenstående afsnit. Merdepositionen til disse skove vurderes derfor at være under 1 kg N/ha, hvorfor der ikke forventes en ændring i naturtilstanden. Der stilles derfor ikke krav i denne miljøgodkendelse til merdepositionen af ammoniak til skovene.

Arealer:

Hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case" tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning typisk ved udbringning ovenpå afgrøden. Ved anvendelse af flydende husdyrgødning er tabet betydeligt mindre med de nuværende krav. Det gælder desuden, at jo tyndere gylle, jo hurtigere nedtrængning i jorden og jo mindre ammoniaktab. Ved udbringning af svinegylle og afgasset gylle vil der ikke være påvirkninger på over 1 kg N/ha bortset fra de nærmeste 10 meter. Ved nedfældning er påvirkningen selv tæt på naturområder langt under 1 kg N/ha¹¹)

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsarealer er omfattet af krav om nedfældning eller anden udbringningsteknologi med samme miljøeffekt som nedfældning jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 og 38.

Ifølge Haderslev Kommunes vejledende registreringer grænser der flere terrestriske naturarealer op til ejendommens udbringningsarealer. Areal nr. 6-0, 6-1, 6-3 og 6-4 grænser op mod beskyttede enge langs Hoptrup Bæk. Nord for Over Kestrup ligger der en beskyttet eng op mod areal 29-0 og mellem areal 29-0 og 30-0, mens areal 28-0 ligger tæt på beskyttede enge. Syd for Over Kestrup ligger der beskyttet eng mellem areal 13-0 og 15-0 og areal 32-0 grænser mod syd op mod en beskyttet mose. Endelig grænser arealerne 100-0 og 104-0 op mod overdrevet nordøst for ejendommen. Areal 11-0 ligger ca. 80 m fra et engareal. De resterende udbringningsarealer ligger mere end 100 m fra beskyttede naturtyper.

Flere af de terrestriske naturarealer er besøgt af Haderslev Kommune i sommeren 2009, og der er i den forbindelse ikke registreret særligt næringsfølsomme naturarealer grænsende op mod udbringningsarealerne. Overdrevet der grænser op mod areal 100-0 og 104-0 vurderet at have en høj tålegrænse jf. vurderingen ovenfor af ammoniakdeposition fra anlægget. De øvrige naturarealer, der grænser op mod udbringningsarealerne er, ifølge kommunens vejledende registreringer, ferske enge. Ved gennemgang af naturarealerne via luftfoto fremgår det, at der er tale om højstaudeenge og skovsumpe. Disse naturtyper hører ikke til blandt de mest kvælstoffølsomme, idet deres tålegrænse ifølge ammoniakmanualen ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år.

¹¹ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006.

Med baggrund i at de arealnære § 3 naturområder ikke er vurderet at være særligt kvælstoffølsomme og med baggrund i at Husdyrgødningens krav til udbringningspraksis og anvendte teknologier er med til at sikre, at flydende husdyrgødning hurtigt trænger ned i jorden med et reduceret ammoniaktab til følge, er det vurderet, at udbringning af husdyrgødning i forbindelse med det ansøgte projekt ikke vil påvirke naturtilstanden i de omkringliggende § 3 beskyttede naturarealer væsentligt.

Internationale naturbeskyttelsesområder – terrestrisk natur

Ejendommens driftsbygninger ligger ca. 4,5 km sydøst for nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, der er habitatområde nr. 81 "Pamhule Skov og Stevning Dam", der også er EF-fuglebeskyttelsesområde (F59).

Ingen af bedriftens arealer ligger inden for områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. Nærmest udbringningsareal (areal 11-0) i forhold til Natura 2000 områder ligger 2,2 km sydøst for "Pamhule Skov og Stevning Dam".

I henhold til Habitatbekendtgørelsens § 7 (bek. nr. 408 af 1. januar 2007, bek. om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt.

Da bedriften ikke er beliggende i eller omfatter arealer inden for internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder.

Anlæg:

Der er beregnet en totaldeposition og en merdeposition til nærmeste punkt i habitatområdet "Pamhule Skov og Stevning Dam" på 0,0 kg N/ha/år (Scenarioberegning 41011 i Husdyrgodkendelse.dk). Haderslev Kommune vurderer på baggrund af afstanden til Natura 2000 områder og den beregnede totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år i nærmeste punkt i forhold til driftsbygningerne i "Pamhule Skov og Stevning Dam", at det ansøgte projekt i forhold til luftbåret ammoniak, vil have en neutral effekt på Natura 2000 områder.

Arealer:

Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning vurderes, ikke at kunne påvirke internationale naturbeskyttelsesområder pga. af den store afstand fra arealerne, der er mindst 2,2 km.

Ammoniakfordampning, som følge af udvidelse af svinebedriften (anlæg og arealer) vurderes jf. habitatbekendtgørelsen derfor, ikke at forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder. Kommunen har dermed vurderet, at projektet (anlæg og arealer) ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder under hensyn til bevaringsmålsætningen. Vurderingen er foretaget på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

Det vurderes endvidere at nærområdet omkring husdyrbruget ikke rummer næringsfattige naturtyper, der kan karakteriseres som EF-habitatnaturtyper.

Artsfredninger, rødlistearter og Bilag IV-arter

-Bilag IV-arter

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne enkelt månerude, vandranke, liden najade, fruesko, mygblomst, gul stenbræk og krybende sumpskærm.

Habitatdirektivets bilag IV-arter skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter.

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan være vandflagermus, frynseflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, dværgflagermus, markfirben, løgfrø, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse, stor vandsalamander, marsvin og snæbel. Udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter.

I det følgende gennemgås kort de relevante arter, dvs. de arter, der findes i regionen.

Forekomsten af en række arter vurderes, hvor projektområdet ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelsesområde. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer om andre arter i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Flagermus: Følgende arter kan have yngle- og rasteområder i Haderslev Kommune:

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentonii*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvint- rer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løv- skov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på fle- re lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og den ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistreflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjyl- land. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Hader- slev Kommune.

Samlet vurdering af påvirkningen af flagermus:

Projektområdet indgår i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger af den ansøgte drift.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevs-skrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

Påvirkning af birkemusens yngle- og rasteområder

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

I ansøgte projektområde er birkemus ikke registreret, og det er vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke birkemusen negativt.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænede, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger bl.a. sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer.

Påvirkning af markfirbens yngle- og rasteområder

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten. Inden for projektområdet ændres der ikke på arealanvendelsen, og det ansøgte projekt vurderes derfor, ikke at have en negativ effekt for arten.

Padder: Følgende arter kan have yngle- og rasteområder i Haderslev Kommune:

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgrø (*Pelobates fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter. Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Påvirkning af paddernes yngle- og rasteområder

Ved projekter som har udbringingsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

Området som berøres af projektet, ligger inden for det naturlige udbredelsesområde for løgfrø, løvfrø, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Løvfrø er kortlagt i den tidligere Haderslev Kommune i perioden 1996-2000 og er fundet på en lang række lokaliteter. Løvfrøs bevaringsstatus er, ifølge Danmarks indberetning til EU, ugunstig. En af årsagerne hertil er overskygning, tilgroning og næringsbelastning af dens ynglesteder. Der blev ved kortlægningen i 1996-2000 gjort flere fund af løvfrø i området omkring det ansøgte projekt. Haderslev Kommune vurderer, at løvfrø stadig er udbredt i området, dvs. i de mest lysåbne, lavvandede og rene vandhuller. For at sikre yngle- og rasteområder for Bilag IV-padder skal der udlægges 5 meter dyrknings-, jordbearbejdnings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring disse. Det drejer sig om et vandhul på areal 1-0, et vandhul på areal 5-0 og et vandhul på areal 25-0, se bilag 10.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen.

Kommunen vurderer, at de stillede vilkår om 5 m dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer omkring de vandhuller, hvor der er registreret bilag IV-padder vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid, yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forringe livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af dyrkningsfri bæmmer, oprensning af tilgroede vandhuller og fjernelse af buske og træer vil forbedre livsbetingelserne for arten. Bemærk: oprensning og andre fysiske forandringer kræver i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 tilladelse fra kommunen.

Bræmmer langs vandløb bruges af padder dels som spredningskorridorer og ledlinier mellem ynglesteder og dels som rasteområder udenfor yngletiden. Beskyttede vandløb skal derfor jf. vandløbsloven være omgivet af 2 meter udyrkede bræmmer for at sikre vandløbet som spredningskorridor og rasteområde for områdets padder og andre dyrearter.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Påvirkning af marsvins yngle- og rasteområder

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

Arten lever i vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Gelså er op til Hjartbro udpeget som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Påvirkning af snæblens yngle- og rasteområder

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke arten. Projektet vurderes ikke at ville påvirke levevilkårene for snæbel negativt, såfremt vilkårene om sprøjte- og gødningsfri zone på 2 m omkring vandløbene overholdes.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor. Der er i forbindelse med Sønderjyllands Amts kortlægning af løvfrø i 2006, registreret lille vandsalamander i vandhuller i den nordvestlige del af Skovby Skov beliggende ca. 450 m fra udbringingsarealer i det ansøgte projekt. Haderslev Kommune har ikke kendskab til forekomst af andre arter tilhørende denne kategori i området som berøres af det ansøgte projekt.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning (f.eks. udslip fra gylletanke). Der er i den forbindelse stillet vilkår således at dette ikke sker. Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udbringningsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Det er vurderet at det ikke er nødvendige at stille yderligere vilkår, udover de ovenfor nævnte, for at sikre ovennævnte arter.

Haderslev Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse, og udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med kommuneplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Haderslev Kommune har derfor samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.¹²

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften
- Kommuneplanens målsætninger og retningslinier, (Haderslev Kommuneplan 2009).
-

For Haderslev Kommunes samlede vurdering af udvidelsen på Hoptrup Hovedgade 120 gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

¹² Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret på oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Jørgen Haldrup Rasmussen
Adresse: Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
Telefon: 74575863
Mobil: 21405663
e-mail: hovgaard@agropartnere.dk

Opstart af anlægsarbejder: 01-05-2011
Byggeri forventes afsluttet: 01-05-2011
Driftsstart staldanlæg: 01-05-2011

Beskrivelse af datoerne

Nedrivning af de eksisterende stalde forventes at tage ca. 1 år. og planlægges påbegyndt så snart miljøgodkendelsen foreligger. Byggeriet forventes at tage ca. 2 år. Hvorefter staldene tages i brug. Det forventes at produktionen vil være i fuld drift ca. 2 år efter indsættelse af de første dyr. Forventes gennemført indenfor 5 år fra miljøgodkendelse og byggetilladelse er meddelt.

Ikke teknisk resume

Produktionen på Hovgård ønskes udvidet til 2.250 årssøer (523,26 DE) med en årsproduktion på 68.850 smågrise (316,38 DE) samt en produktion af 1.125 polte (31,71 DE) svarende til i alt 871,35 DE. Smågrisene forventes at have en fravænningsvægt på 7,3 kg og en afgangsvægt på 30 kg. Polteproduktionen er fra 30 - 107 kg. Effektiviteten i soholdet er sat til 30,6 prod. grise pr. årso.

Alle de eksisterende svinestalde tages ud af drift og fjernes. Det ny staldanlæg opføres hvor det eksisterende staldanlæg er placeret i dag.

En eksisterende lade bibeholdes og vil blive benyttet til foder- og halmopbevaring. To eksisterende kornlader samt de to eksisterende gyllebeholdere bibeholdes endvidere uden ændringer. Derudover opføres 2 nye gyllebeholdere samt en ny fortank på 21 m³.

Produktionen på Hovgård ejes og drives af Jørgen Haldrup Rasmussen og Dennis Rosenberg Christensen. De ejer og driver derudover ejendommen Sønderlækkegård I/S, Over Kestrup 16, 6100 Haderslev. Der er pt. et igangværende generationsskifte. Inden opstart af den ansøgte udvidelse på Hovgård, vil der blive ansøgt om en ændret produktion på Sønderlækkegård.

Der ansøges om en udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Hovgård (Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev) fra 321,11 DE til 871,35 DE. Der er således tale om en §12 ansøgning.

Udvidelsen på Hovgård medfører en øget **ammoniak**fordampning på 2.882,01 kg N fra stald og lager. Den samlede emission fra anlæg beregnet til 8.895,31 kg N.

Ejendommen skal i fremtidig drift leve op til "Det vejledende BAT-emissionsgrænsekraft" udsendt af Miljøstyrelsen. BAT-niveauet på ejendommen er beregnet til 10.005 kg N/år, og har taget udgangspunkt i at hele den fremtidige produktion sættes ind i nyt byggeri. Kravet til BAT opfyldes ved indsættelse af delvis luftrensning i anlægget.

Det generelle ammoniakreduktions krav på 20 % reduktion af ammoniakfordampningen bliver hermed automatisk opfyldt på ejendommen, idet kravet til BAT er hårdere end det generelle ammoniakreduktions krav. Med delvis luftrensning opnås dermed en yderligere reduktion på 2.045,39 kg N/år end det generelle ammoniakreduktionskrav kræver.

Der er ingen § 7 arealer indenfor 1.000 m af ejendommen og der regnes derfor ikke merdeposition til naturarealer i systemet. Øvrige naturarealer i ejendommens nærområde er beskrevet under afsnittet "Landskabelige hensyn".

Nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 4,5 km nordnordvest for ejendommen. Bedriften har ikke udbringningsarealer beliggende direkte op til dette område.

Der er beregnet lugtemission for ejendommen. Beregningen viser at geneafstanden til enkelt beboelse er beregnet til 384,91 m. Nærmeste enkelt beboelse er på Hoptrup Hovedgade 81, som er beliggende ca. 410 m fra centrum af produktionsanlægget. Denne beboelse tæller dog ikke med i lugtkriteriet, da der er tale om en landbrugsejendom. Nærmeste enkelt beboelse er i stedet Hoptrup Hovedgade 116, som er beliggende 417,91 m fra centrum af produktionsanlægget. Lugtgeneafstanden til enkeltbeboelse er således overholdt. Lugtgeneafstanden til samlet bebyggelse og byzone er beregnet til 886,62 m og 1.172,16 m. Der forefindes hverken samlet bebyggelse eller byzone indenfor de angivne lugtgeneafstande.

Der vedlagt oversigt over harmoniarealer.

En mindre del af udbringningsarealerne (4,52 ha) er beliggende i nitratklasse 1. I "Husdyrgodkendelse.dk" beregnes det maksimale husdyrtryk til 1,398 DE pr. ha, mens det reelle husdyrtryk beregnes til 1,4 DE pr. ha. DE reduktionsprocent: 99,86%.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N viser:

KgN/ha DEmax: 50,1 kgN/ha.

KgN/ha DEreel: 49,4 kgN/ha.

Kravet er overholdt.

En del af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt grundvandsområde. I "Husdyrgodkendelse.dk" beregnes udvaskningen til 46 - 49 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift og merbelastningen 1 mg nitrat pr. liter. Beregningen er foretaget under forudsætning af referencesædskiftet for svinebrug. Idet nitratkoncentrationen er under 50 mg N/l, er beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet overholdt.

Oplysninger om ejendommens placering

Bygningsbeskrivelse

Kort over bygningerne fremgår af bilag 1.

Bygningsnr	Fremtidig anvendelse	Ny-byggeri	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde målt til tagryg + hældning	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Stuehus	1853	288	15m 20°	Hvidkalket stuehus med gråt skifertag
2	Garage	1853	240	8m 30°	Hvidkalket med gråt eternittag
3	Maskinhus, værksted	1998	259	8m °	Hvidkalket med gråt eternittag
4	Kornlade m. tørringsanlæg	1853	615	8m 15°	Hvide betonelementer og gråt eternittag.
5	Kornlade	2002	800	8,8m 15°	Hvide betonelementer og gråt eternittag.
6, 15, 16,17, 18,19,20	Ny stald	ny	16.540	6,5 m	Bygningen opføres i grå, mørke, og sorte nuancer
7	Lade	2002	2044	8,5m 15°	Vægge er hvide stålplader. Tag er lys stålplader.
8	Gyllebeholder	1978	1.630 m ³	Ø 24m 2m over terræn	Perstrup beholder Betonelementer
9	Gyllebeholder	1993	4.079 m ³	Ø 30m 3m over terræn	Muleby beholder Betonelementer
10	Gyllebeholder	ny	5.000 m ³		
11	Gyllebeholder	ny	5.000 m ³		
11 a	Fortank	ny	21 m ³		
12	Halmfyr	1978		4,5m Flad tag	Gasbetonbyggeri med tagpap tag
13	Vaskeplads	2002/2011	126		Beton med afløb til gyllebeholder
14	Forsinkelsesbassin	ny	1.100 m ³		
15	Løbeafdeling	ny	1987		
16	Gylteafdeling	ny	805		

17	Drægtighedsstald	ny	2594		
18	Smågrisestald	ny	5000		
19	Farestald	ny	3480		
20	Poltestald	ny	576		
21	Velfærdsrum	ny	160		
22	Silo	2002	40 tons	Ø 5m 8m	Galvaniseret stål

Lokalisering og landskab

På ejendommen Hoptrup Hovedgade 120 ønskes svinebesætningen udvidet. Ejendommen er beliggende i landzone syd for Hoptrup i Haderslev kommune.

Udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig for at kunne imødekomme fremtidige krav til dyrevelfærd. Desuden opnås der ved etablering af et moderne anlæg et grundlag for en højere grad af automatisering og optimering af arbejdsrutiner med færre miljøpåvirkninger og et bedre arbejdsmiljø til følge.

Til ejendommen hører et stuehus, en garagebygning, et maskinhus, to kornlader, to halmlader, en foderlade samt en mindre bygning med bla. et halmfyr. Hertil kommer svinestalden, der omfatter en løbe- og drægtighedsstald, en farestald, en smågrisestald, en poltestald samt en slagtesvinestald. Til ejendommen hører endvidere 2 gyllebeholdere. Alle de eksisterende svinestalde samt foderlade og den ene halmlade tages ud af drift og nedrives. Den tilbageværende halmlade bliver i fremtiden foderlade.

Stuehuset ligger frit. De to kornlader ligger på hver sin side af indkørslen til stuehuset og danner i forlængelse af hhv. maskinhus og garage rammen gårdspladsen. Det øvrige produktionsanlæg er placeret nord, nordøst for stuehuset. En halmlade, en svinestald og en foderlade ligger parallelt med hinanden vinkelret på maskinhuset og gårdspladsen. I forlængelse af disse bygninger ligger yderligere 5 svinestalde parallelt med hinanden. En nyere halmlade er placeret parallelt nordvest for staldene (benyttes i fremtiden til foderlade), mens de to gyllebeholdere ligger på den modsatte side af staldene. En mindre lagerbygning er placeret parallelt med staldene sydøst for disse. Det nye staldanlæg placeres hvor det eksisterende anlæg er placeret i dag. I forbindelse med de to eksisterende gyllebeholdere opføres 2 nye beholdere på hver 5.000 m³. Beholderne opføres i betonelementer. De får en diameter på 35,7 m og en samlet højde på 5 m, heraf vil 3 m være over terræn. Beholderne placeres nordøst for den nyeste af de eksisterende beholdere. I forbindelse med gyllebeholderne etableres en ny forbeholder på 21 m³ mangler signatur på tegning.

Den nyere eksisterende halmlade er opført med stålspær. Bygningens sider er i stålplader og taget er med lyse stålplader/eternit. Bygningen er 65,3 m lang, 27,5 m bred og 8,2 m høj. Taghældningen er på 15 grader. Det bebyggede areal er på 1.795 m². Laden bibeholdes og vil blive benyttet til opbevaring af foder. Foderopbevaringen vil udgøre (20 m x 27,5 m) 550 m².

Maskinhuset og garagen er som stuehuset med hvide facader og grå tage. Maskinhuset er 22,5 m langt og 11,5 m bredt, i alt 259 m². De to eksisterende kornlader er ligeledes med hvide sider i beton med let trempel i rødt øverst samt tage i gråt stål. Taghældningen er på 15 grader. Kornladen mod syd er 40 m lang, 13,25 m bred og 7,95 m høj. Det bebyggede areal er på 530 m² og laden kan lagre i alt 1.200 tons korn. Laden indeholder endvidere et korntørringsanlæg. Kornladen mod nord er 35 m lang, 18 m bred og 8,8 m høj. Det bebyggede areal er på 630 m² og laden kan lagre i alt 2.200 tons korn. De her beskrevne bygninger bibeholdes uden ændringer.

To eksisterende gyllebeholdere på hhv. 1.630 og 4.079 m³ samt en ny forbeholder på 21 m³ vil fortsat indgå i driften. Beholderen på 1.630 m³ har en diameter på 22,8 m og er 4 m høj, heraf ca. 2 m over terræn. Beholderen på 4.079 m³ har en diameter på 29,4 m og er 6 m høj, heraf ca. 3 m over terræn. I forbindelse med forbeholderen er der en vaskeplads på 126 m². Et halmfyr er placeret i tilknytning til en mindre lagerbygning på i alt 40 m² (11,4 m x 3,5 m).

I forbindelse med udvidelsen ønskes opført en ny svinestald. Denne beskrives i det følgende:

Generelt.

MT Højgaard konceptstald opføres i grå, mørke, og sorte nuancer. Bygningen udformes med 2 store staldafsnit på hver side af en gennemgående midtergang. De enkelte staldafsnit indrettes til forskellige funktioner, hhv. løbe-, drægtigheds-, fare-, polte, samt smågrisesektion. Derudover bygges der tilhørende velfærdsfaciliteter til personale.

På de længste og bredeste punkter, måler stalden ca. 85,6 x 200,6 m. Facadehøjden bliver på langs af bygningen 2,6 m og gavlene bliver på midtergangens højeste punkt 6,5 m.

Ydervæg:

Beton-sandwichelementer med udvendig overfladestruktur, f.eks. frilagte søsten, eller kostet betonoverflade. Betonelementerne samles indbyrdes med gummifuge i matchende farver.

Friskluftindtag placeres langs facaderne og overdækkes af et skrånstillet metalgitter.

Midtergang:

Den del af centralkorridoren hvor væggene er over tagfladerne, beklædes disse udvendigt med plademateriale i grålige, matte nuancer, tilpasset de øvrige konstruktioner.

Tag:

Taget udføres i tagkassetter med taghældning på 1:40. Taget beklædes med mørk eller grålig tagpap. Tagkassetter isoleres med max 290 mm isoleringsmateriale med minimum U-værdi på 0,15. El-installationen er, i det omfang det er muligt, udført som skjult installation og er dermed gnaversikret. I tagkonstruktionen placeres ovenlysvinduer i alle staldafsnit. Ovenlysvinduer udføres i klart, opal polycarbonat materiale.

Konstruktion:

Konstruktionen i MT Højgaard konceptstald meget brandsikker. Staldens moderne design og flotte arkitektur gør stalden indbydende, samtidig med at den lave bygningshøjde gør at bygningen indpasses godt i landskabet.

MT Højgaard konceptstald er udviklet med focus på bedre arbejdsmiljø for staldpersonale, forbedret logistik i dagligdagen, høj dyrevelfærd og høj produktionseffektivitet.

Ventilation:

Ventilationsløsningen i konceptstalden er integreret i bygningskonstruktionen og ventilerer meget præcis. Ventilationsenhederne er integreret i taget/loftet af den centrale luftkorridor. Luftrensemøbler placeres i den centrale luftkorridor og er dermed en integreret del af bygningen.

Styresystem:

MT Højgaard Smartfarm styresystem forbinder den centrale computer med alle funktionsenheder der kræver styring, regulering og overvågning og er en kombination af skjulte og trådløse installationer der sikrer en høj driftssikkerhed.

Beplantning:

Til afskærmning af gyllebeholderne og det nye staldanlæg etableres en beplantning langs gyllebeholderne i hele staldanlæggets længde. Beplantningen bliver et standard læhegn i ca. 5 m's bredde.

Lysforhold:

Der opsættes lys ved indgangen til stalden. Udenfor servicebygningen (indgangspartiet til staldanlægget) vil der blive opsat belysning. Der vil desuden blive belysning langs smågrisestalden op til udleveringsrummet for smågrise og for søer, der er placeret midtvejs på bygningen. Endelig vil der blive belysning (arbejdslys) ved kornsiloerne og for gavlen af halm-/foderladen. Den udendørs belysning vil kun blive benyttet efter behov i forbindelse med afhentning af dyr og ved levering af foder/halm. Belysningen på ejendommen vil ikke være til gene for naboer.

Biaktiviteter

Et halmfyr med en kapacitet på 326 kW er den eneste biaktivitet tilknyttet bedriften. Denne aktivitet kræver ikke særskilt godkendelse jf. miljøbeskyttelsesloven da anlægget har en indfyret effekt på mindre end 1 MW.

Landskabelige hensyn

Generelle afstandskrav	
	Faktisk afstand
Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer (krav):	
Nærmeste nabo ift. udvidelse (krav 50 m*) (korteste afstand fra anlæg med udvidelse)	310 m (ny gyllebeholder – Hoptrup Hovedgade 116) De nye gyllebeholdere bliver placeret mere end 300 m fra nærmeste nabo.
Nærmeste nabo, uden landbrugspligt* Vægtet gennemsnitsafstand	417,91 m (Hoptrup Hovedgade 116)
Byzone* Vægtet gennemsnitsafstand	1.231,86 m (Hoptrup)
Samlet bebyggelse i landzone* Fra nærmeste staldcentrum	1.189,68 m
Afstandsforhold fra nyetablerede staldbygning/gyllebeholder (krav)**)	
Ikke almene vandindvindingsanlæg (25 m)	50 m.
Almene vandindvindingsanlæg (50 m)	1,7 km
Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)	>15 m Rørlagt vandløb indenfor 15 m omlægges jf. Haderslev Kommunes tilladelse af 15.1 2009.
Offentlig vej / privat fællesvej (15 m)	120 m
Levnedsmiddelvirksomhed (25 m)	>25 m
Beboelse samme ejendom (15 m)	50 m (nye staldanlæg – stuehus)
Naboskel (30 m)	100 m (nye staldanlæg – naboskel mod nord)

*Afstandskravet beregnes af www.husdyrgodkendelse.dk

*) Husdyrlovens § 6.

**) Husdyrlovens § 8.

Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m): Der er én privat vandboring på ejendommen. Denne er beliggende ca. 50 m fra den nye stald. Boringen har nummer 151.1514.

Almene vandforsyningsanlæg (50 m): Der er ingen fællesvandforsyning indenfor 50 m af det planlagte byggeri. Nærmeste almene vandforsyning ligger ved Hoptrup, ca. 1,7 km fra ejendommen.

Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m): Der løber et rørlagt vandløb umiddelbart østnordøst for ejendommen. Den ene nye gyllebeholder placeret længst mod nord samt den nye stald vil ikke kunne overholde afstandskravet på 15 m i forhold til den eksisterende rørføring. Der er søgt om tilladelse til at ændre rørføringen for at sikre afstandskravet på min. 15 m (særskilt ansøgning sendt den 4. december 2008 – tilladelse givet af Haderslev Kommune den 15.1 2009). En drænbrønd og dræn placeret tæt på den ældste af de eksisterende gyllebeholdere annulleres, idet den ene af de nye gyllebeholdere vil blive placeret tæt herpå. Hermed reduceres risikoen for forurening i forbindelse med evt. gylleudslip. Der er ca. 200 m til det nærmeste åbne vandløb, som løber nord for ejendommen. Der er ca. 20 m fra ny stald til nærmeste sø, som ligger vest for ejendommen mellem de to eksisterende gyllebeholdere.

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m): Der er ca. 120 m fra den nye stald til den nærmeste offentlige vej (Kelderhave), som går forbi syd for ejendommen.

Levnedsmiddelvirksomhed (25 m): Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder ved ejendommen.

Beboelse på samme ejendom (15 m): Der er ca. 50 m fra det nye staldanlæg til ejendommens stuehus.

Naboskel (30 m): Der er mere end 100 m fra det nye staldanlæg og gyllebeholdere til nærmeste naboskel.

Nabobeboelse (50 m): De nye gyllebeholdere og ny stald bliver placeret mere end 300 m fra nærmeste nabobeboelse beliggende på Hoptrup Hovedgade 81 og Hoptrup Hovedgade 116.

Landskabelige hensyn

Oplysningerne herunder er hentet fra Danmarks Miljøportal og Haderslev Kommune.

Når udtrykket "ejendommen" herunder bruges, menes der ejendommens bygninger og ikke ejendommens arealer.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv.:

Det nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 4,5 km nordvest for ejendommen.

Områder med landskabelig værdi:

Ejendommen er beliggende inden for et område udpeget som værdifuldt landskabsområde.

Uforstyrrede landskaber:

Ejendommen er ikke beliggende inden for områder udpeget som uforstyrrede landskaber.

Områder med særlig geologisk værdi;

Ejendommen er ikke beliggende inden for områder udpeget som områder med særlig geologisk værdi.

Rekreative interesseområder:

Der er i Haderslev Kommune ikke foretaget nogen udpegning af rekreative interesseområder.

Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer;

Ejendommen er ikke beliggende inden for områder udpeget som værdifulde kulturmiljøer.

Kystnærhedszonen

Ejendommen er beliggende uden for kystnærhedszonen. Zonen ender ca. 430 m øst for ejendommen.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering;

Ejendommens bygninger er beliggende uden for lavbundsarealer.

Skovrejsningsområder;

Nogle af Ejendommens arealer ligger i et område, hvor skovrejsning er uønsket.

Fredede områder:

Nærmeste fredede område er beliggende mere end 3 km fra ejendommen.

Beskyttede naturarealer (§ 3):

Inden for en radius af ca. 1.000 m fra ejendommen ligger 14 små søer/vandhuller, som er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Ca. 228 m nordvest for ejendommen ligger en § 3-beskyttet sø, og ca. 343 m nordvest og ca. 700 m vest for ejendommen ligger en § 3-beskyttet eng. Ca. 441 m øst for ejendommen ligger en §3-beskyttet mose. Ca. 452 m nord for ejendommen ligger et § 3 beskyttet overdrev. Ca. 200 m nord for ejendommen løber et § 3-beskyttet vandløb. Der er herudover ikke flere beskyttede naturområder inden for en radius af 1000 m.

Herudover er der i en radius fra 1.000 m til 2.000 m fra ejendommen et antal små søer/vandhuller, samt nogle flere beskyttede enge og moser og endnu et vandløb. Der er ikke inden for en radius af 2.000 m fra ejendommen registreret nogen beskyttede heder eller strandenge.

Strandbeskyttelseslinje:

Nærmeste strandbeskyttelseslinjer er beliggende ca. 3,2 km øst for ejendommen.

Klitfredningslinje:

Der er ingen klitfredningslinje inden for en radius af mindst 3 km fra ejendommen.

Skovbyggelinje:

Ejendommens bygninger er beliggende delvist inden for en skovbyggelinje. De nye bygninger vil derfor komme til at ligge inden for skovbyggelinjen.

Sø- og åbeskyttelseslinje:

Nærmeste søbeskyttelseslinje er udlagt omkring Slivsø nordøst for ejendommen. Søbeskyttelseslinjen er beliggende 1.400 m fra ejendommen.

Kirkebyggelinje:

Nærmeste kirkebyggelinje er beliggende ved Hoptrup Kirkeby ca. 2,4 km nord for ejendommen.

Fortidsmindelinje:

Der er ingen beskyttede fortidsminder og fortidsmindelinjer inden for en radius af mindst 1.000 m fra ejendommen.

Husdyrgødning

Opbevaringskapacitet for gylle					
	Anlægsnummer, jf. ansøgningen	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³	Lagerandel %
Eksisterende gyllebeholdere	1.1.15/LA-18061	1978	2009	1.630	10
Eksisterende gyllebeholdere	1.1.16/LA-18063	1993	2004	4.079	26
Ny gyllebeholder	1.1.17/LA-18065	ny	-	5.000	32
Ny gyllebeholder	1.1.18/LA-18067	ny	-	5.000	32
Eksisterende forbeholder				30	
Ny forbeholder				21	
Gyllekanaler*				Min. 665	
Lejet gyllebeholder Hoptrup Hovedgade 81				800	
Kapacitet i alt				17.195	100

*Gyllekanaler

Smågrisestald 2.248 m²

Farestald 1.305 m²

Løbe- drægtighedsstald 877 m²

Poltestald 559 m²

Drægtighedsstald 1.680 m²

I alt 6.669 m²

Med 10 cm gylle i gns. i alle kummer => 6.669 m² x 0,1 m = **665 m³**

For at kravet om 9 mdr.'s opbevaring er opfyldt, skal der stå min. 6 cm gylle i alle kanalerne.

Gyllekanalerne har en dybde på i alt 30 cm og dermed en væsentlig større kapacitet.

Eksisterende gyllebeholder nr. 1.1.15/LA-18061 er i betonelementer med kapacitet til 1.630 m³. Beholderen er opført i 1978. Beholderen er tilmeldt beholderkontrollen og er sidst kontrolleret og godkendt i 2009. Beholderen er i alt 4 m høj, hvoraf de 2 m er over terræn.

Eksisterende gyllebeholder nr. 1.1.16/LA-18063 er af betonelementer med kapacitet til 4.079 m³. Beholderen er opført i 1994. Beholderen er tilmeldt beholderkontrollen og er sidst kontrolleret og godkendt i 2004. Beholderen er i alt 6 m høj, hvoraf de 3 m er over terræn.

Ny gyllebeholder nr. 1.1.17/LA-18065, der opføres af betonelementer. Beholderen placeres nord for de to eksisterende beholdere på ejendommen. Beholderen bliver i alt 5 m høj, hvoraf de 3 m er over terræn.

Ny gyllebeholder nr. 1.1.18/LA-18067, der opføres af betonelementer. Beholderen placeres nord for den nyeste af de to eksisterende beholdere på ejendommen. Beholderen bliver i alt 5 m høj, hvoraf de 3 m er over terræn.

Der er desuden indgået aftale om at leje en beholder på Hoptrup Hovedgade 81, 6100 Haderslev. Gyllebeholderen er på 800 m³ og ejes af Henrik Thorøe Skafte, Hoptrup Hovedgade 81, 6100 Haderslev. Aftalen løber i 5 et år fra 1.1.2012 og forsætter herefter 1 år af gangen indtil det opsiges af en af parterne.

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen

Der produceres årligt ca. 22.387,05 m³ gylle fra svin (871,35 DE) inkl. drikkevandsspild og vaskevand fra staldanlæg, der ledes til gyllebeholder. Derudover vaskes maskiner på en vaskeplads på 126 m² som beregnes til at give 100 m³ vaskevand og 88 m³ (126 m² x 0,7 m³/m²) overfladevand. Returvæsken fra luftrensprocessen ledes ligeledes til gyllebeholder.

Opbevaringskapaciteten kan beregnes til 9,1 mdr. Da opbevaringskapaciteten er > 9 mdr. er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Beholderne tilføres udelukkende gylle fra husdyrproduktionen på ejendommen.

De nye gylletanke etableres 310 m fra nærmeste nabo og overdækkes ikke.

BAT-redegørelse-opbevaring

Gødningen opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge er tætte. Beholderen efterses for synlige skader hvert år ved tømning. Der er ingen spjæld mellem forbeholder og gyllebeholderen.

Der etableres en flydebarriere i beholderne for at reducere ammoniakfordampningen fra tanken, der føres Logbog over flydelaget.

Nye beholdere opføres i et stabilt materiale, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderen opføres således at bund og vægge er tætte.

Der opføres endvidere en mindre forbeholder på 21 m³ i forbindelse med de ny gyllebeholdere pga. skrabealægget i i drægtighedsstalden.

FRAVALG:

Ansøger har fravalgt fastoverdækning på gyllebeholderne, idet at man har vurderet at man vil få en mere økonomisk effektiv reduktion i ammoniakfordampningen vha. delvis luftrensning.

BAT-redegørelse udbringning

Påfyldning af gyllevogne foregår med traktorpumpe. Der er ingen faste pumper.

Der udbringes gødning, husdyrgødning og handelsgødning, i henhold til Plantedirektoratets normer. Gødningen udbringes i forhold til en gødningsplan, hvor der er taget hensyn til de enkelte afgrøders behov for næringsstoffer. Gødningen, herunder husdyrgødningen, udbringes således at planternes behov for næringsstoffer og udnyttelsen af disse er optimal.

Der tilføres ikke gødning til markerne når disse er vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede. Der tilføres ikke husdyrgødning på stærkt skrånende terræn.

Der tages hensyn til naboer og omkringboende ved udkørsel af husdyrgødning. Det tilstræbes således at sprede husdyrgødningen i løbet af dagen på hverdage og så vidt muligt undgå weekender og helligdage. Det kan dog være nødvendigt at sprede udenfor disse tidspunkter hvis vejrliget og kapaciteten af udbringningsudstyr umuliggør dette. Der tages hensyn til vindretning i forhold til naboerne.

Gyllen udbringes med slæbeslanger. Såfremt der udbringes husdyrgødning på sort jord nedfældes dette eller husdyrgødningen nedbringes i jorden indenfor 6 timer efter udlægning.

Harmoni regler

Landbrugsjord til rådighed	
	Ansøgt
Ejet + forpagtet*	486,45 ha
Aftale**	242,61 ha
I alt	728,69 ha

392,69 ha er ejet af ansøger.

*ejet af (forpagtede arealer):

Carl Nielsen Haderslev, Aabenraavej 155, 6100 Haderslev (5 ha)
Holge Lauritzen, Hoptrupvej 5, 6500 Vojens (10 ha)
Thorkild Clausen Cood, Haderslevvej 494, 6230 Rødekro (23,88 ha)
Hans Møller Carstens, Haderslevvej 496, 6230 Rødekro (29,2 ha)
Bodil Scherrebeck, Hoptrup Hovedgade 1, 6100 Haderslev (6,51 ha)
Marius Scherrebeck, Hoptrup Næsvej 20, 6100 Haderslev (2,15 ha)
Werner Schøsler, Hoptrup Hovedgade 77, 6100 Haderslev (3 ha)
Jørgen Juhl Christensen, Hoptrup Hovedgade 71, 6100 Haderslev (14 ha)

** ejet af (aftalearealer):

Søren B. Lausten, Diernæsvej 102, 6100 Haderslev (83,83 ha - 117,36 DE)
Karsten B. Madsen, Kærsmindvej 21, 6100 Haderslev (56,65 ha - 79,31 DE)
Carsten Schmidt, Gåsevig 2, 6100 Haderslev (89,5 ha – 121,40 DE)
Steen Hansen, Venbjerg 46, 6100 Haderslev (12 ha – 16,8 DE)

Harmoniarealet

Ejendommens produktion af husdyrgødning er på 871,35 DE derudover produceres 126,62 DE fra andre anlæg på bedriften og der modtages 17,9 fra fiktiv afgiver og der fraføres 334,87 DE til gylleaftalerne, hvorved 681,0 DE udbringes på ejendommens ejede/lejede arealer.

Med det generelle harmonital på 1,4 DE pr. ha og en besætning på 871,35 DE svin på ejendommen og 126,62 DE fra andet anlæg på bedriften samt tilførsel af svinegylle svarende til 17,9 DE er harmonikravet beregnet til 725,62 ha. Dette er opfyldt med 486,45 ha i ejet/forpagtet areal og 242,61 ha aftaleareal. Der anvendes 2 % ekstra efterafgrøder som virkemiddel ift. grundvandsbeskyttelse og beliggenhed i nitratklasse.

Der modtages ikke slam eller andet affald til udbringning på udbringningsarealet.

Bedriftens indretning og drift

Staldanlæg

Se oversigt over indretningen på bilag 1. Oversigt over nuværende indretning fremgår af bilag 16.

Staldopbygning og BAT-redegørelse for de enkelte staldafsnit se bilag 2.

Der ønskes følgende udvidelse:

Nudrift			Ansøgt drift		
	Stk.	DE		Stk.	DE
Søer	410	95,34	Søer	2.250	523,26
Smågrise (7,2-30 kg)	11.480	52,99	Smågrise (7,3-30 kg)	68.850	316,38
Polte (30-100 kg)	200	4,94	Polte (30-107kg)	1.125	31,71
Slagtesvin (30-100 kg)	6.800	167,84			
DE i alt		321,11			871,35

Produktionen foregår i lukkede stalde, -deraf begrænsede gener fra lys.

BAT-Teknologier

Delvis luftrensning (delrens) i so sektioner (teknologiblade 29.04.11. 1. udgave), smågrise sektioner (teknologiblade 29.04.11. 1. udgave) og poltesektioner (teknologiblade 15.03.04. 3. udgave) er valgt for at leve op til de nye "Vejledende BAT-emissionsgrænseværdier" og for at merdepositionen af ammoniak som følge af projektet ikke skulle føre til tilstandsændringer af § 3 natur.

Effekten opnås ved, at det samlede luftskifte fra den centrale kanal til det fri op til 127.145 m³/t. altid ledes gennem luftreanseanlægget (ventilatorgruppe 1). Når ventilationsbehovet er større end 127.145 m³/t. startes de supplerende ventilatorer (ventilatorgruppe 2). Disse ventilatorer klarer ventilationsbehovet fra 127.145 m³/t. op til ventilationsanlæggets maksimale kapacitet. Det nødvendige antal luftrensemøbler med hver sin ventilator fordeles over hele den centrale kanals længde. Dette "delrens" ventilationsanlæg, der styres fra MTHøjgaard Smartfarm styresystemet, sikrer, at luftreanseanlægget altid udnyttes optimalt og dermed opfylder NH³-reduktionskravet.

Selve luftrenseprocessen i det enkelte luftrensemøbel foregår som beskrevet i teknologiblade af 15.03.04 revideret den 23-05-2011.

Dokumentation af renseseffektivitet og delrenseberegning – se bilag 13 Staldvent-beregning og ovennævnte BAT-blade.

Af beregningerne fra ansøger på det konkrete anlæg ses det, at luftrenseanlægget har en ammoniak reduktionsgrad på 90 %, og at de kemiske luftrensere opsamler 4.797 kg NH³. Ved at indstille luftreanseanlægget til at behandle udsugningsluften op til 127.145 m³ luft pr time, opnås der en ammoniakreduktion på 42 % fra det samlede staldanlæg. 127.145 m³ luft pr time svarer til 37,4 %, 39,6 % og 38 % af den samlede årlige ventilationsluft fra henholdsvis so-, smågrise- og poltestalden. Dette svarer igen til at behandle 17 % af den maksimale ventilationskapacitet i so- og poltestaldene og 19 % i smågrisealden.

Se i øvrigt BAT-beskrivelse for hvert enkelt stald niveau, nedenfor.

Ny Farestald 1.1.1/ST27506:

Effekten opnås ved at luftrensere suger af den samlede luft i centralkorridoren og er dimensioneret efter emissionskravefordelt på 5 sektioner. Farestierne er kassestier med delvis fast gulv og dette system er BAT godkendt.

Farestierne indrettes med delvist spaltegulv. Fordelene er ved delvist spaltegulv er at pattegrisenes velfærd tilgodeses, idet fast gulv er mere skånsomt sammenlignet med fuldspaltegulv. Endvidere giver delvist spaltegulv mulighed for anvendelse af strøelse, hvilket ikke er muligt ved fuldspaltegulv. Farestien har herved et tørt miljø for pattegrisene, hvorved der kan opretholdes et lavt smittepres i farestien. Til slut har delvist spaltegulv den fordel at ammoniakfordampningen reduceres.

Kemisk luftvasker – Miljøstyrelsen, Teknologiblade, Kemisk luftrensning med syre. Søer, farestade og løbedrægtighedsstalde. 1. udgave af den 29.04.2011.

NH₄ effekt: 42 %

Driftstimer: 8.736

Ny Drægtighedsstald 1.1.2/ST-27508:

Drægtighedsstalden indrettes med i alt 1128 stipladser. I forbindelse med søernes ædebokse etableres fast samt drænet gulv. Syge- og aflastningsstier indrettes med 2/3 fast gulv. Det øvrige gulvareal er med spalter.

Løstgående, delvist spaltegulv. Fordelen ved løstgående søer på delvist spaltegulv er muligheden for at tildele halm på det faste gulv, der medvirker til et tørt miljø, og endvidere give beskæftigelse til søerne. Desuden vil et delvist spaltegulv medvirke til at man kan sænke temperaturen i stalden, hvilket vil sænke ammoniakkoncentrationen i stalden og dermed give et bedre arbejdsmiljø.

Delvist spaltegulv medvirker til en reduktion i ammoniakfordampningen fra gyllens overflade, som har en positiv indvirkning på den omgivende natur.

Kemisk luftvasker – Miljøstyrelsen, Teknologiblad, Kemisk luftrensning med syre. Søer, farestade og løbedrægtighedsstalde. 1. udgave af den 29.04.2011.

NH₄ effekt 42 %

Driftstimer 8.736

Ny Løbestald 1.1.3/ST-27510:

Løbestalden indrettes med i alt 544 stipladser. Søerne opstaldes i boks de første 4 uger efter løbning.

Udover i løbestalden indrettes der ornestier i en særskilt sektion. Søerne får ornekontakt de første dage efter fravæning, hvorefter ornerne fjernes fra stalden. Ornerne introduceres først for søerne igen i forbindelse med inseminering (overraskelseseffekt).

Individuel opstaldning m. delvist spaltegulv. (Dette staldsystem bliver lovkrav i alle løbeafdelinger fra og med d. 01.01. 2013. Søerne må opstaldes i enkeltdyrsbokse i de første 4 uger efter løbning og skal have min. 90 cm fast gulv fra krybbens bagkant)

Dette staldsystem er dyrevelfærdsmæssigt at foretrække, idet søerne har hver deres sengebås, hvor de kan spise og slappe af i fred for dominerende søer (dette mindsker risikoen for at soen aborterer). Delvist spaltegulv minimerer desuden ammoniakfordampningen i stalden. Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm på det fast gulv og søerne får dermed rodemateriale, som ikke øjeblikkeligt forsvinder ned mellem spalterne.

I staldsystemet er der i alt 2.578 stipladser til søer og gylte, mens besætningen er på 2.250 årssøer. Det ekstra antal stipladser svarer nogenlunde til et ekstra ugehold af søer og benyttes i forbindelse med flytning og vask af faresektionerne. Til lugtberegningen er det totale antal sopladser i systemet indsat til 2.250 stk.

Kemisk luftvasker - Miljøstyrelsen, Teknologiblad, Kemisk luftrensning med syre. Søer, farestade og løbedrægtighedsstalde. 1. udgave af den 29.04.2011.

NH₄ effekt 42 %

Driftstimer 8.736

Smågrisestald 1.1.4/ST-27511:

Smågrisestalden indrettes med i alt 11.900 stipladser fordelt på 8½ sektioner, hvor af den ½ sektion er en buffersektion. Udover at være buffer for de øvrige sektioner, vil der i sektionen blive indrettet syge- og aflastningsstier.

To-klimastald med delvist spaltegulv. Fordelene ved systemet er at temperaturen i to-klimastalden kan sænkes 4-6 grader, sammenlignet med en almindelig stald, og dermed opnås en lavere ammoniakkoncentration og der spares energi til opvarmning. Desuden giver den lavere temperatur i stalden et bedre arbejdsmiljø.

Endvidere giver staldsystemet mulighed for tildeling af halm i stiens lejeareal der vil medvirke til et tørt miljø, og give beskæftigelse til smågrisene.

Kemisk luftvasker – Miljøstyrelsen, Teknologiblad, Kemisk luftrensning med syre. Smågrise 1. udgave af den 29.04.2011.

NH₄ effekt 42 %

Driftstimer 8.736

Poltestald 1.1.5/ST-28040:

Poltestalden indrettes med i alt 375 stipladser fordelt på 2 sektioner. Stierne indrettes med 25% fast gulv. Andelen af fast gulv er valgt på grundlag af, at der benyttes vådfoder. En større andel af fast gulv i stierne vil øge risikoen for svineri i stierne. Samtidig giver de 25% fast gulv mulighed for tilførsel af gulvvarme.

Delvist spaltegulv, 25-49% fast gulv. Fordelen ved et delvist spaltegulv er muligheden for at tildele halm i stiens lejeareal vil medvirke til et tørt miljø, og endvidere give beskæftigelse til grisene. Desuden vil et delvist spaltegulv medvirke til at man kan sænke temperaturen i stalden, hvilket vil sænke ammoniakkoncentrationen i stalden og dermed give et bedre arbejdsmiljø.

Delvist spaltegulv en medfører en reduktion i ammoniakfordampningen fra gyllens overflade, som har en positiv indvirkning på den omgivende natur.

Kemisk luftvasker – Miljøstyrelsen, Teknologiblad, Kemisk luftrensning med syre. Slagtesvin. 3. udgave af den 15.03.2004 revideret den 23.05.2011. 29.04.2011

NH₄ effekt 42 %

Drifttimer 8.736

FRAVALG:

Gyllekøling: Man har fravalgt gyllekøling, da staldene i dag og i fremtiden bliver opvarmet vha. halmfyr. Vi har derfor vurderet at gyllekøling ikke er BAT på denne ejendom, idet det ikke er muligt at genbruge den varme der udvindes via gyllekøling. Jævnfør teknologi-bladet er gyllekøling kun BAT, hvis man kan brug varmen fra anlægget.

Gylleforsuring: Ansøger har fravalgt gylleforsuring, idet det er et dyrt virkemiddel. Desuden er gylleforsuring svær at få til at fungere i svine-stalde pga. af staldenes mange sektioneringer. Dette kan forklares ved at det er svært og meget kompliceret at få gyllen til at cirkulere effektivt rundt under hver staldsektion, som er nødvendig for at få gylleforsuring til at fungere rigtigt.

Det er endvidere fravalgt at anvende eksisterende stalde:

Eksisterende løbe- og drægtighedsstald:

Eksisterende løbe- og drægtighedsstald med i alt 300 stipladser. Stalden er indrettet med fikserede søer i bokse og delvis fastgulv. Der er undertryksventilation med vægventiler og i alt 7 afkast, heraf 2 i gavl.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende slagtesvinestald 1:

Eksisterende slagtesvinestald med i alt 525 stipladser. Stalden er indrettet med fuldspaltestier. Der er undertryksventilation med vægventiler og i alt 8 afkast, heraf 2 i gavl.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende farestald:

Eksisterende farestald med i alt 100 stipladser. Stalden er indrettet kassestier med delvis fastgulv. Der er undertryksventilation med vægventiler og i alt 3 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende slagtesvinestald 2:

Eksisterende slagtesvinestald med i alt 700 stipladser fordelt på to sektioner. Stalden er indrettet med fuldspaltestier. Der er undertryksventilation med vægventiler og i alt 8 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende smågrisestald 1:

Eksisterende smågrisestald med i alt 600 stipladser. Stalden er indrettet med 20% fastgulv og 80% spaltegulv. Der er undertryksventilation med diffusluftindtag og i alt 3 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende slagtesvinestald 3:

Eksisterende slagtesvinestald med i alt 850 stipladser. Stalden er indrettet med ¼ spaltegulv og ¾ fastgulv. Der er undertryksventilation med vægventiler og i alt 12 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende smågrisestald 2:

Eksisterende smågrisestald med i alt 800 stipladser. Stalden er indrettet med 20% fastgulv og 80% spaltegulv. Der er undertryksventilation med diffusluftindtag og i alt 4 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende poltestald:

Eksisterende poltestald med i alt 150 stipladser. Stalden er indrettet med fuldspaltegulv. Der er undertryksventilation med diffusluftindtag og i alt 2 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Eksisterende slagtesvinestald 4:

Eksisterende slagtesvinestald med i alt 1.200 stipladser. Stalden er indrettet med fuldspaltegulv. Der er undertryksventilation med diffusluftindtag og i alt 9 afkast.

Stalden tages ud af drift.

Ventilation

Farestald:

Der etableres undertryksventilation i form af MT Højgaard patenteret luftskiftesystem. Ventilationsløsningen i konceptstalden er integreret i bygningskonstruktionen og ventilerer meget præcis. Ventilationsenhederne er integreret i taget/loftet af den centrale luftkorridor. Luftrensemøbler placeres i den centrale luftkorridor og er dermed en integreret del af bygningen.

Hver sektion er forsynet med 4 stk. koniske indsugningskanaler med varmeunits, 60 stk. luftskakte med ventilationsventiler og freshnose og 4 stk. koniske udsugningskanaler, 4 stk. luftskakte med ventilationsspjæld ved indgangen til luftkorridoren hvor ventilationsafkastene er placeret. Luftskakte med ventilationsventiler giver en meget præcis ventilation, og freshnose sikrer bedre afkøling af grisene i varme perioder ved at lede en luftstrøm hen over dyrene. Ventilationsafkastene placeres i loftet af den centrale luftkorridor og er af typen EC910 med en maxydelse på 28.000 m³/s. Afkastene er koniske og har en udgangsdiameter på 1.100 mm. Max lufthastighed i ventilationsafkast er 12 m/s. Højde på afkast er 30 cm. Samlet maksimum ventilationsbehov i alle sektioner er 224.400 m³.

Drægtighedsstald:

Der etableres undertryksventilation i form af MT Højgaard patenteret luftskiftesystem.

Sektionen er forsynet med 8 stk. koniske indsugningskanaler med varmeunits, 10 stk. luftskakte med ventilationsventiler og 8 stk. koniske udsugningskanaler, 8 stk. luftskakte med ventilationsspjæld ved indgangen til luftkorridoren hvor ventilationsafkastene er placeret. Luftskakte med ventilationsventiler giver en meget præcis ventilation. Ventilationsafkastene placeres i loftet af den centrale luftkorridor og er af typen EC910 med en max ydelse på 28.000 m³/s. Afkastene er koniske og har en udgangsdiameter på 1.100 mm, Max lufthastighed i ventilationsafkast er 12 m/s. Højde på afkast er 30 cm. Samlet maksimum ventilationsbehov i alle sektioner er 85.800 m³.

Løbestald:

Der etableres undertryksventilation i form af MT Højgaard patenteret luftskiftesystem.

Sektionen er forsynet med 19 stk. koniske indsugningskanaler med varmeunits, luften entrerer sektionen via enheder integreret i foderkrybber og 5 stk. luftskakte med ventilationsventiler og 19 stk. koniske udsugningskanaler, 19 stk. luftskakte med ventilationsspjæld ved indgangen til luftkorridoren hvor ventilationsafkastene er placeret. Luftskakte med ventilationsventiler giver en meget præcis ventilation. Ventilationsafkastene placeres i loftet af den centrale luftkorridor og er af typen EC910 med en max ydelse på 28.000 m³/s. Afkastene er koniske og har en udgangsdiameter på 1.100 mm, Max lufthastighed i ventilationsafkast er 12 m/s. Højde på afkast er 30 cm (over tag) Maksimum ventilationsbehov er 76.000 m³.

Smågrisestald:

Der etableres undertryksventilation i form af MT Højgaard patenteret luftskiftesystem.

Hver sektion er forsynet med 3 stk. koniske indsugningskanaler med varmeunits, 26 stk. luftskakte med ventilationsventiler og 3 stk. koniske udsugningskanaler, 3 stk. luftskakte med ventilationsspjæld ved indgangen til luftkorridoren hvor ventilationsafkastene er placeret.

Luftskakte med ventilationsventiler giver en meget præcis ventilation. Ventilationsafkastene placeres i loftet af den centrale luftkorridor og er af typen EC910 med en max ydelse på 28.000 m³/s. Afkastene er koniske og har en udgangsdiameter på 1.100 mm, Max lufthastighed i ventilationsafkast er 12 m/s. Højde på afkast er 30 cm. Maksimum ventilationsbehov i de enkelte sektioner er 57.800 m³.

Poltestald:

Der etableres undertryksventilation i form af MT Højgaard patenteret luftskiftesystem.

Sektionen er forsynet med 2 stk. koniske indsugningskanaler med varmeunits, 16 stk. luftskakte med ventilationsventiler og 2 stk. koniske udsugningskanaler, 2 stk. luftskakte med ventilationsspjæld ved indgangen til luftkorridoren hvor ventilationsafkastene er placeret. Luftskakte med ventilationsventiler giver en meget præcis ventilation. Ventilationsafkastene placeres i loftet af den centrale luftkorridor og er af typen EC910 med en max ydelse på 28.000 m³/s. Afkastene er koniske og har en udgangsdiameter på 1.100 mm. Max lufthastighed i ventilationsafkast er 12 m/s. Højde på afkast er 30 cm. Maksimum ventilationsbehov er 24.000 m³.

Overbrusningsanlæg

Generelt er behovet for højtrykskøling i MT Højgaard konceptstald lille på grund af en lavere temperatur på indsugningsluften og et høj-isoleret tag. Dette giver en kølig stald i varme perioder.

Farestald:

I farestalden opsættes højtrykskøling. Anlægget vil primært blive benyttet i sommerhalvåret for at sikre et optimalt klima for dyrene i stalden. Ved højtrykskøling kan staldtemperaturen sænkes og dermed være med til at minimere evt. svineri i varmeperioder.

Drægtighedsstald:

I drægtighedsstalden opsættes overbrusningsanlæg og højtrykskøling.

Højtrykskølingsanlægget vil blive benyttet efter behov for at sikre et optimalt klima for dyrene i stalden. Ved højtrykskøling kan staldtemperaturen sænkes og dermed være med til at minimere evt. svineri i varmeperioder.

Løbestald:

I løbestalden opsættes overbrusningsanlæg og højtrykskøling.

Højtrykskølingsanlægget vil blive benyttet efter behov for at sikre et optimalt klima for dyrene i stalden. Ved højtrykskøling kan staldtemperaturen sænkes og dermed være med til at minimere evt. svineri i varmeperioder.

Smågrisestald:

Der opsættes overbrusningsanlæg over spaltearealet. Som udgangspunkt vil Dansk Svineproduktions anbefalinger vedr. overbrusning følges for at minimere evt. svineri i stierne. Ved udetemperaturer under 14 grader anvendes overbrusningen som udgangspunkt kun til anvisning af gødeområde. Ved en udetemperatur over 14 grader overbruses i 1-2 minutter 1-2 gange i timen. Ved en udetemperatur over 18 grader overbruses i 2-3 minutter 2-3 gange i timen.

Poltestald:

I poltestierne opsættes overbrusningsanlæg. Anlægget vil blive benyttet efter behov for at sikre et optimalt klima for dyrene og minimere evt. svineri på det faste gulv i varmeperioder.

Udmugningssystem

Der anvendes vaccumudmugning i alle stalde, -drægtighedsstalden er undtaget. Her anvendes linespil.

Linespillet kører dagligt mens vaccumudmugningen aktiveres efter behov med flere ugers mellemrum.

Beskrivelse af rengøring og desinfektion

Farestald:

Staldsektionerne iblødsættes, vaskes og desinficeres efter hvert hold dyr. Der vil blive benyttet en vaskerobot, der er monteret med en almindelig højtryksrensers og som vasker efter et fastlagt program tilpasset til farestaldssektionerne. Robotten rengør 80-90 % og en ef-

terskylning er derfor nødvendig. Desuden rengøres ventilationsafkast manuelt. Der desinficeres efterfølgende med almindelige oxide-rende desinfektionsmidler som Virkon S eller tilsvarende.

Drægtighedsstald:

Stalden vaskes efter behov dog min. én gang årligt. Rengøringen omfatter ventilationsafkastene for at sikre en optimal drift af anlægget.

Løbestald:

Stalden vaskes efter behov dog min. én gang årligt. Rengøringen omfatter ventilationsafkastene for at sikre en optimal drift af anlægget.

Smågrisestald:

Staldsektionerne iblødsættes, vaskes og desinficeres efter hvert hold dyr. Der vil blive benyttet en vaskerobot, der er monteret med en almindelig højtryksrensere og som vasker efter et fastlagt program tilpasset til smågrisesektionerne. Robotten rengør 80-90 % og en efterskylning er derfor nødvendig. Desuden rengøres ventilationsafkast manuelt. Der desinficeres efterfølgende med almindelige oxide-rende desinfektionsmidler som Virkon S eller tilsvarende.

Poltestald:

Stalden vaskes efter behov dog min. én gang årligt. Rengøringen omfatter ventilationsafkastene for at sikre en optimal drift af anlægget.

Management

Staldanlægget tilses dagligt og automatisk/mekanisk udstyr kontrolleres. Der foretages en løbende service på anlæg og udstyr. Tilsvarende tilses driftsbygningerne dagligt og de vedligeholdes ved behov.

Svineri i stierne søges elimineret ved optimal styring af ventilationsanlæg og brug af overbrusningsanlæg/højtrykskøling. Hvis der forekommer svineri i stierne skrubes de rene med henblik på at sikre lavest mulige ammoniak- og lugtemmission.

Der føres journal over bringning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan. I gødningsplanen er der taget hensyn til afgrødernes behov for næringsstoffer.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug, men det opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Foderforbruget registreres løbende og opgøres i produktionskontrollen.

Der er lavet beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld er beskrevet, beredskabsplanen er vedhæftet i bilag 17.

Der udarbejdes en smittebeskyttelsesplan for besætningen (iht. til Bek. nr. 372 om smittebeskyttelse i besætninger med mere end 500 DE). Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af besætningsdyrlæge samt Fødevarestyrelsen og revideres hvert år.

Der stilles ekstra krav til management i besætningen iht. de forventede krav til besætninger med mere end 750 DE. Det gælder bla. krav om uddannelse til den besætningsansvarlige og de personer, der i øvrigt passer dyrene. Herudover vil ejere og ansatte deltage i relevante kurser og møder.

Egenkontrol

Der føres logbog for gyllebeholderne iht. foreskrifterne.

Der føres sprøjtejournal.

Der udarbejdes en effektivitetskontrol for produktionen. Kontrollen omfatter bla. en opgørelse af foderbruget som sammenholdes med foderplanerne for de forskellige dyregrupper. Der benyttes flydende mineraler og vitaminer (tilsætningsstoffer) og besætningen er derfor registreret som en HACCP-besætning. Dette betyder at der føres ekstra optegnelser vedr. foderet ligesom der er udarbejdet procedurer for håndtering af eventuelle afvigelse i forbindelse hermed.

På bedriften opbevares:

- Tilbageholdelsessedler og optegnelser over anvendelse af lægemidler.
- Salmonelladelresultater og –månedsopgørelse fra slagteri (zoonoseregistret).

- Breve med analyseresultater af foder eller husdyrsygdomme, som kan have betydning for fødevarerikigheden.
- Eventuelle breve fra Fødevareregionen vedr. offentligt tilsyn.
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse.

Desuden kan der i løbet af få dage fremskaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder.
- Oplysninger om sundhedsanmærkninger fra slagteri.

Energi og vandforbruget kontrolleres min. 1 gang årligt.

Ophør

Ved husdyrbrugets ophør tømmes stalde, siloer og tanke, og der rengøres overalt, således at der ikke forefindes foderrester mv., der kan tiltrække skadedyr. Skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen opretholdes. Alle forurenende dele på anlægget fjernes. Der foretages en vedligeholdelse af bygningerne for at undgå forfald eller bygningerne nedrives. Ved fjernelse af bygningerne vil byggeaffaldet blive sorteret og kørt til hhv. forbrænding, genbrug eller deponi.

Redegørelse for mulige uheld

Der er risiko for forurening i forbindelse med håndtering af gylle og pesticider.

Minimering af risiko for uheld

Der er en stationærpumpe ved den eksisterende forbeholder. Pumperøret er fastlåst ind over gyllebeholderen. Betjeningen af pumpen er placeret ved beholderen. Når pumpen ikke benyttes afbrydes strømforsyningen til den ved hovedtavlen.

Omlastning af gylle sker vha. pumpe på gyllevogn. Gyllen opsuges således og risikoen for spild af gylle er derfor minimal i forbindelse med omlastning fra beholder til gyllevogn.

En drænbrønd og dræn placeret tæt på den ældste af de eksisterende gyllebeholdere annulleres, idet den ene af de nye gyllebeholdere vil blive placeret tæt herpå. Hermed reduceres risikoen for forurening i forbindelse med evt. gylleudslip.

De nye beholdere placeres med god afstand til de eksisterende, så risikoen for påkørsel minimeres.

Beholderne tilses jævnligt og eventuelle beskadigede kabler udskiftes. Derudover kontrolleres beholderne ved den 10 årige beholderkontrol.

Til påfyldning af marksprøjte forefindes en transportabel 6.000 l vandtank. Pesticider påfyldes i marken. Hermed minimeres risikoen for forurening i forbindelse med havari med sprøjten, da den normalt kun vil indeholde rent vand. Marksprøjten er forsynet med vaskeanordning og rengøres i marken.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af procedurer ved uheld, se bilag 17.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året.

Foder

Opbevaring af foder

Korn opbevares i de to eksisterende kornlagre med kapacitet til hhv. 1.200 tons og 2.200 tons korn. Der indrettes foderopbevaringsfaciliteter i den ene ende af denne lade. Der vil endvidere blive indrettet et vådfoderrum i mellembygningen mellem poltestalden og smågrise-stalden.

Der er placeret en valletank på 100.000 l umiddelbart øst for den fremtidige foderlade.

Støv

Støvgener kan forekomme i forbindelse med tildeling af strøelse i staldene. Denne tildeling foretages med en strømaskine. Der kan ligeledes forekomme støvgener i forbindelse med foderfremstillingen.

Til minimering heraf er formalingsanlægget monteret med støvfilter. Foderet udfodres som vådfoder og der er derfor ingen støvgener i forbindelse hermed.

BAT-redegørelse

Foderblandingerne tilsættes fytase, hvilket er ensbetydende med et lavere fosforindhold i foderet, da fytasetilsætningen bevirker at fosforet bedre kan udnyttes af dyrene.

Alle dyrene fodres med vådfoder og der benyttes to foderblandinger til søerne hhv. en drægtigheds- og en diegivningsblanding og der benyttes fasefodring med 3 smågriseblandinger. Det betyder at foderblandingerne er tilpasset dyrenes behov for næringsstoffer, hvilket sammen med en forventet bedre fodereffektivitet ved vådfodring sikrer en reduktion i udskillelse af kvælstof fra dyrene. Til smågrise anvendes der en 3 fasefodring. 1. fase fra 7-12 kg. 2. fase fra 12- 22 kg. 3. fase fra 22 kg til afgangsvægt. Hos søerne bliver der 2 faser. En fase hos de drægtige søer og en hos de diegivende.

Det vejledende BAT-emissionskrav for fosfor er beregnet til: **21.480,4 kg P pr. år.** (se bilag 2b)

For at leve op til dette er har ansøger valgt, som virkemiddel, at lave en fosforkorrektion på foderet til søerne på 4,85g P/FE og ansøger har valgt, ligeledes som virkemiddel, at lave en fosforkorrektion på foderet til smågrise på 5 g P/FE.

Ansøgt fosfor emission er : **21.323,86 kg P pr. år.**

Ressourceforbrug

Vand

Ejendommens vandforsyning er fra egen boring. Der er den 15.12 2010 meddel fornyet tilladelse til vandindveinding på ejendommen.

Det årlige vandforbrug i nudrift udgør ca. 3.600 m³. Forbruget af vand fordeler sig på:

Drikkevand: 2.950 m³

Vask af stalde: 610 m³

Vask af maskiner, redskaber mv.: 35 m³

Forbruget af drikkevand er lavt, da der benyttes vådfoder tilsat valle. Valle udgør ca. 70 % af væskedelen i vådfoderet. I nudrift forbruges 5.840 m³ valle pr. år.

Vandforbrug til vask af maskiner og redskaber er beregnet ud fra at der årligt vaskes i gns. 40 timer med højtryksrensere.

Det årlige vandforbrug efter etablering af ansøgt produktion forventes at udgøre ca. 9.550 m³ fordelt på:

Drikkevand: 7.300 m³

Vask af stalde: 2.200 m³

Vask af maskiner, redskaber mv.: 35 m³

Smågrise- og faresektioner vaskes mellem hvert hold. Der vil blive benyttet en vaskerobot, der er monteret med en almindelig højtryksrensere og som vasker efter et fastlagt program.

BAT-redegørelse vandbesparende foranstaltninger

Der spares på drikkevandet eftersom der anvendes valle i vådfoderet. Vallen udgør 70 % af væsken i vådfoderet og erstatter dermed ca. 65 % vand. Vallen erstatter ikke vand helt i forholdet 1:1, da saltindholdet i vallen betyder at grisene drikker en anelse mere vand.

Drikkenipler til supplerende vandindtag placeres over foderkrybberne.

Forud for vask af staldene anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med vaskerobot.

Vandforbruget måles ikke som sådant men tjekkes løbende (ca. en gang om måneden). Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Energi

Det årlige elforbrug er i nudrift ca. 420.000 kWh pr. år. I ansøgt drift forventes elforbruget at blive fordoblet.

Der benyttes gas til tørring af korn. Forbruget varierer år fra år alt efter behovet for tørring. Det gns. årlige forbrug er på ca. 7.000 l. Da der ikke ændres på tørrekapaciteten vil forbruget af gas være uændret i ansøgt drift.

Det årlige forbrug af dieselolie til markdriften er på ca. 65.000 l i nudrift. Dette forbrug vil være uændret i ansøgt drift, da der vil blive benyttet maskinstation bla. til udbringning af den ekstra mængde gylle, der fås fra ansøgt drift i forhold til nudrift.

I nudrift benyttes halmfyr til opvarmning af stuehus og stalde. I ansøgt drift vil halmfyret fortsat stå for opvarmningen af stuehuset og stalde.

BAT-redegørelse energibesparende foranstaltninger

Der vil blive opsat lavenergi lysstofrør til belysning i alle staldafsnit.

Der etableres undertryksventilation i alle staldafsnit. I fare- og smågrisestalden etableres combi-diffus ventilation, mens der i løbe- og drægtighedsstalden etableres undertryksventilation med loftsventiler.

Ventilatorerne bliver frekvensstyrede ventilatorer med såkaldt multistep fra Skov A/S. Ved multistep kombineres trinløs styring med gruppevis styring af ventilatorerne, dvs. at ventilatorerne indkobles trinvis og hermed fås en besparelse i energiforbruget på ca. 50% sammenlignet med et traditionelt styret ventilation. Hertil kommer besparelsen ved anvendelse af frekvensregulerede ventilatorer.

I fare- og smågrisesektionerne rengøres ventilationen efter hvert hold. I de øvrige staldafsnit rengøres ventilatorerne efter behov og min. én gang årligt. Rengøringen sikrer at der ikke er snavs mv. der kan yde modstand og forøge elforbruget. Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget. Styringssystemet efterses inden indsættelse af et nyt hold søer/smågrise i hhv. fare- og smågrisestald og det sikres at anlægget er indstillet korrekt iht. dyrenes behov.

Der er indgået en serviceaftale med leverandøren om en årlig systematisk gennemgang af ventilationsanlægget for at sikre en optimal drift af anlægget.

MT Højgaard konceptstald har indbygget ovenlys i alle staldsektioner der reducerer energiforbruget til belysning betydeligt. Dette, sammen med staldens integrerede og intelligente lamper, reducerer energiforbrugt med 50 % i forhold til traditionelt staldbyggeri.

Ventilationsprincippet i MT Højgaard konceptstald reducerer energiforbruget med 25 % i forhold traditionelt staldbyggeri. Alle ventilatorer forsynet med EC motorer som igen har reduceret energiforbruget med 75 % i forhold til tidligere benyttede ventilatorer. Det reducerede energiforbrug opnås bl.a. fordi taget er højisolaret.

MT Højgaard luftskiftesystem styres, reguleres og overvåges af MT Højgaard Smartfarm styresystem, på basis af temperatur, fugt og CO₂. Systemet er intelligent, og sikrer at elforbruget hele tiden optimeres, ligesom at øget elforbrug på defekte motorer og urene ventilatorer afsløres.

MT Højgaard konceptstald er forsynet med varme units der er placeret ved alle de koniske indsugningskanaler. Varmeunits forvarmer luften der suges ind i staldsektionerne men en meget høj virkningsgrad.

I fare- og smågrisesektionerne rengøres spjældenheder mellem stald og luftkorridor samt varmeunits efter hvert hold. I øvrige staldsektioner rengøres efter behov og minimum én gang om året. Alle ventilatorer i den centrale ventilationskorridor rengøres efter behov og minimum én gang om måneden.

Transport

Transport	Tidsrum		Transporter/år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Smågrise	07.00 – 16.00	07.00 – 16.00		104
Slagtesvin/søer	07.00 – 16.00	07.00 – 16.00	104	52
Døde dyr	07.00 – 16.00	07.00 – 16.00	104	104
Olie/gas	07.00 – 16.00	07.00 – 16.00	16	16

Foder	07.00 – 18.00	07.00 – 18.00	72	312
Korn/høst	05.00 - 23.00	05.00 - 23.00	135	135
Husdyrgødning	05.00 - 23.00	05.00 - 23.00	300	872
Transporter i alt			731	1595

Beskrivelse af transport

Transport af dyr fra ejendommen:

Nudrift: Der afhentes et læs slagtesvin pr. uge og afhentes slagtesøer én gang pr. uge.

Ansøgt drift: Der skal afhentes 2 læs smågrise pr. uge og afhentes slagtesøer én gang pr. uge.

Transport af dyr til Daka:

Nudrift: Der afhentes 2 læs pr. uge.

Ansøgt: Uændret.

Foder til ejendommen:

Nudrift: Der leveres 2 læs sojaskrå, 3 læs valle og 1 læs mineraler, vitaminer mv. pr. måned.

Ansøgt drift: Der skal leveres 4 læs sojaskrå, mens antallet af øvrige foderleveringer vil være uændret idet der vil blive leveret større mængder pr. gang.

Transport af korn:

Nudrift: Forbruget af korn svarer til den dyrkede mængde på 3.400 tons pr. år, der transporteres til ejendommen i forbindelse med høst. Mængden svarer ca. 135 læs pr. år.

Ansøgt drift: Der skal indkøbes ca. 3.400 tons korn pr. år, der transporteres til ejendommen i forbindelse med høst. Mængden svarer ca. 135 læs pr. år.

Transport af husdyrgødning:

Nudrift: Der udsprede 7.450 tons gylle pr. år. Hertil anvendes en gyllevogn på 25 m³, hvilket betyder at der i gns. køres 300 læs pr. år.

Ansøgt drift: Der skal udsprede ca. 21.800 tons gylle pr. år. Gyllemængden udover de 7.450 tons i nudrift, vil blive udsprede af maskinstation, der anvender gyllevogne på 25 m³, svarende til 574 ekstra transporter eller i alt 872 læs pr. år.

Transport af gylle over en afstand af mere end 10 km vil foregå med lastbil eller påhængskøretøj hertil.

Dieselolie og gas:

Nudrift: Der leveres i gns. 12 læs dieselolie og 4 læs gas pr. år

Ansøgt drift: Uændret.

Det samlede antal transporter udgør således ca. 731 ved nudrift og 1595 i ansøgt drift, hvilket svarer til en stigning på ca. 864 transporter inkl. gyllekørsel.

Transport af grise og foder vil finde sted på hverdage i tidsrummet mellem kl. 7.00 og 16.00. I sæson for høst og gyllekørsel vil der kunne forekomme transport uden for dette tidsrum. For den del af gyllen der udbringes af maskinstation, vil udbringningen være afhængig af maskinstationens arbejdsplanlægning.

Der er placeret udbringningsarealer nord for Hoptrup by, hvorfor en del af gyllen skal transporteres igennem denne ad amtsvej 170. Det tilstræbes at antallet af transporter gennem byen minimeres.

Kort over transportveje for ejendommen se i bilag 3

Støj/støv/lugt

Beskrivelse af støjkilder

Støj vil kunne forekomme fra ventilationsanlæg, male-/blande anlæg og korntørringsanlæg samt fra transport til og fra ejendommen.

Driftsperiode for støjkilder

Ventilationsanlægget er i drift døgnet rundt hele året. Fremstilling af foder finder som udgangspunkt sted indenfor normal arbejdstid. Korn tørringsanlægget vil være i drift i høstperioden. Periode og tidsrum afhænger af behovet for tørring og det varierer fra år til år. Der forekommer ikke støj fra ventilationsanlæg, male-/blandeanlæg og korn tørringsanlæg udenfor ejendommens matrikel. For driftsperiode af transportere henvises til afsnittet om transport.

Tiltag mod støjkilder

Niveauet af støj fra ventilationsanlægget forventes ikke øget, idet ventilationsanlægget ved ansøgt drift bliver med frekvensregulerede ventilatorer, der udvikler mindre støj end de traditionelle ventilatorer. Foderfremstilling sker udelukkende i en lukket bygning. Transport til og fra ejendommen vil normalt finde sted på hverdage inden for normal arbejdstid.

Lugt

I den centrale luft korridor, hvorigennem udslusningen af luft fra hele stalden foregår, kan man i MTH stalden montere lugtfiltere til fuld eller delvis rens. Lugtfiltere kan nemt eftermonteres her - i tilfælde af senere stramning af lugtgene kravene. Vi er langt i udviklingen af et helt nyt effektivt lugtfilter.

Med den centrale luft korridor er det muligt at forskyde staldens samlede emissionspunkt i retning af en af de 2 gavle. Det vil dog ikke være muligt at foretage den samlede udslusning af luft alene i den ene ende af stalden.

Der kan desuden forekomme lugtgener af forbigående karakter primært om foråret, når gyllen i gyllebeholderne omrøres og i forbindelse med udbringningen af gyllen.

Udbringning af gyllen foretages af maskinstation og udbringes både ved nedfældning og med slæbeslanger. Krav til udbringning og håndtering af gyllen er reguleret bl.a. i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det vurderes, at overholdelse af de gældende generelle regler på området vil være tilstrækkeligt til at sikre mod uacceptable lugtgener i forbindelse med gylleudbringning.

Eventuelle lugtgener i forbindelse med opbevaring af gylle i gyllebeholder begrænses ved, at der er tæt naturligt flydelag på alle gyllebeholdere.

Endvidere minimeres eventuelle lugtgener fra ejendommen ved at der foretages hyppig rengøring af staldanlæggene.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Der holdes opryddet i og omkring bygningerne og bygninger og anlæg vedligeholdes med rettidig omhu. Foder opbevares i siloer, utilgængeligt for skadedyr og siloerne (bygning 22 på skitsen i bilag 1a) er placeret vest for korn- og foderladen.

Forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr på besætningsområdet vil ligeledes blive beskrevet i besætningsens smittebeskyttelsesplan. Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af besætningsdyrlæge og Fødevareregionen og revideres én gang årligt.

Fluegener

Der anvendes gyllefluer til forebyggelse af fluegener. Denne praksis vil fortsætte ved ansøgt drift.

Det vil løbende blive vurderet om der opnås en tilstrækkelig effekt af gyllefluerne. Hvis dette ikke er tilfældet vil der blive anvendt fluegift efter behov.

Rottebekæmpelse

Der er indgået aftale med firmaet Mortalin om skadedyrsbekæmpelse.

Affald

Fast affald

Fast affald inkl. rengjort tom emballage fra pesticider opsamles i en container, som tømmes af Dansk Affald, Vojens.

Mængden udgør ved nudrift ca. 300 l pr. måned, svarende til ca. 100 kg.
Ved ansøgt drift forventes mængden at stige til ca. 900 l pr. måned.

Forbrændingseget (ISAG-kode 19.000).

Mængden af sækkeaffald fra fodersække er begrænset både i nudrift og ansøgt drift, da foderet enten leveres løst til siloer eller flydende til palletanke (flydende vitaminer og mineraler).

Sprayflasker, lysstofrør mv. sorteres og afleveres til den kommunale modtageordning.

I nudrift bruges ca. 150 sprayflasker årligt.

Det forventes ikke at mængden af disse typer affald øges ved ansøgt drift, bla. bortfalder opmærkning af slagtesvin ved ansøgt drift.

Ligesom der vil blive anvendt lavenergi lysstofrør, der har en længere levetid end normale lysstofrør.

Farligt affald samt olie og kemikalier

Olie- og kemikalieaffald

Der er en aftale med Dansk Oliegenbrug om afhentning af spildolie. Mængden udgør ca. 400 l pr. år. Mængden vil ikke øges ved ansøgt drift. Olien opbevares i tromler i værkstedsbygningen, hvor der er støbt gulv.

Eventuelle pesticidrester afleveres til den kommunale modtageordning. Denne mængde er yderst begrænset, da der ikke indkøbes mere pesticid pr. sæson end der benyttes. Pesticidaffald opbevares sammen med øvrige pesticider aflåst i en mindre lagerbygning med støbt gulv.

Eventuelle medicinrester afleveres på apoteket.

Kanyler samles i specielle kanylebokse og afleveres som farligt affald til den kommunale modtageordning.

Forbrugt syreaffald fra luftrensere ledes direkte til fortank

Oplag af olie og kemikalier

Til dieselolie forefindes 2 tanke på hver 5.900 l samt en transportabel tank på 2.500 l. De to tanke på 5.900 l er overjordiske og placeret på støbt underlag nord for lagerbygningen med kemikalier. Det sikres at den transportable tank altid er placeret på støbt underlag, medmindre den er under transport. De støbte underlag er uigennemtrængelige for olie.

Der forefindes to beholdere á 2.000 l til gas til brug i forbindelse med korntørring. Disse beholdere er placeret sydvest for kornlageret med tørringsanlæg.

Der er ingen nedgravede tanke på ejendommen.

Etablering af kemisk luftrensning medfører forbrug af svovlsyre. Der anvendes 3 kg svovlsyre pr kg frarensset NH₃. Der forbruges ca. 14.5000 kg svovlsyre i alt pr år. Syren opbevares i palletanke. Palletanke placeres i teknikrum. Teknikrum med blandetank, pumper, doseringsudstyr og styring er placeret i forbindelse ved serviceområdet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Kemikalier og pesticider opbevares i et aflåst lagerrum placeret i en bygning i forbindelse med halmfyret. Mængden af pesticider på lager udgør 1 palle svarende til ca. 1 m³ bekæmpelsesmidler.

Der indkøbes pesticider 2 gange årligt.

Pesticider påfyldes sprøjten i marken. Sprøjten er forsynet med udstyr til rengøring og den rengøres udvendigt og indvendigt i marken.

Døde dyr

Døde dyr (EAK kode 020102) bortskaffes løbende til Daka Bio-industries.

Mængden af døde dyr er nudrift i alt ca. 42 tons pr. år. Mængden forventes at stige til ca. 115 tons pr. år

Mængderne ved ansøgt drift er beregnet på grundlag af nedenstående gns. dødeligheder for de enkelte dyregrupper med gns. vægt angivet i parentes. Den maksimale dødelighed forventes at være ca. 3% højere i de forskellige dyregrupper.

Søer: 13% (230 kg)

Pattegrise: 10% (3 kg)
Smågrise: 2,5% (14 kg)

Pattegrise og smågrise samles i containere, der køles. Containerne placeres nord for den ny stald. Samme sted placeres døde søer inden de flyttes til afhentningsstedet for døde dyr.

Afhentningsstedet er placeret ved Kelderhave sydøst for ejendommen. Afhentningsstedet bliver med cementeret underlag samt indhegnet for at hindre adgangen for ådselædende dyr iht. krav om opbevaring af døde dyr for besætninger med mere end 500 DE (Bek. nr. 439 af 11. maj 2007).

Daka Bioindustries har udviklet en container til større dyr, der sikre en kølig opbevaring. En sådan container vil blive benyttet til opbevaring af søer på afhentningsstedet. Der vil blive etableret en mindre beplantning rundt om afhentningsstedet for yderligere at skjule stedet.

Spildevand

Spildevandsmængde

Der vaskes én sektion i fare- og smågrisestalden pr. uge. Ved den nuværende drift anvendes der ca. 610 m³ vaskevand pr. år. Ved ansøgt drift forventes anvendt ca. 2.200 m³ vand pr. år.

Til vask af maskiner anvendes ca. 35 m³ pr. år, svarende til ca. 40 timers vask med højtryksrensere.

Mængden af regnvand på vaskepladsen beregnes til 126 m² x 0,7 m regn = 88,2 m³. Ved ansøgt drift installeres bade- og toiletfaciliteter i servicebygningen. Den forventede mængde skønnes til ca. 30 m³ pr. år.

Spildevand tilledt gyllebeholder

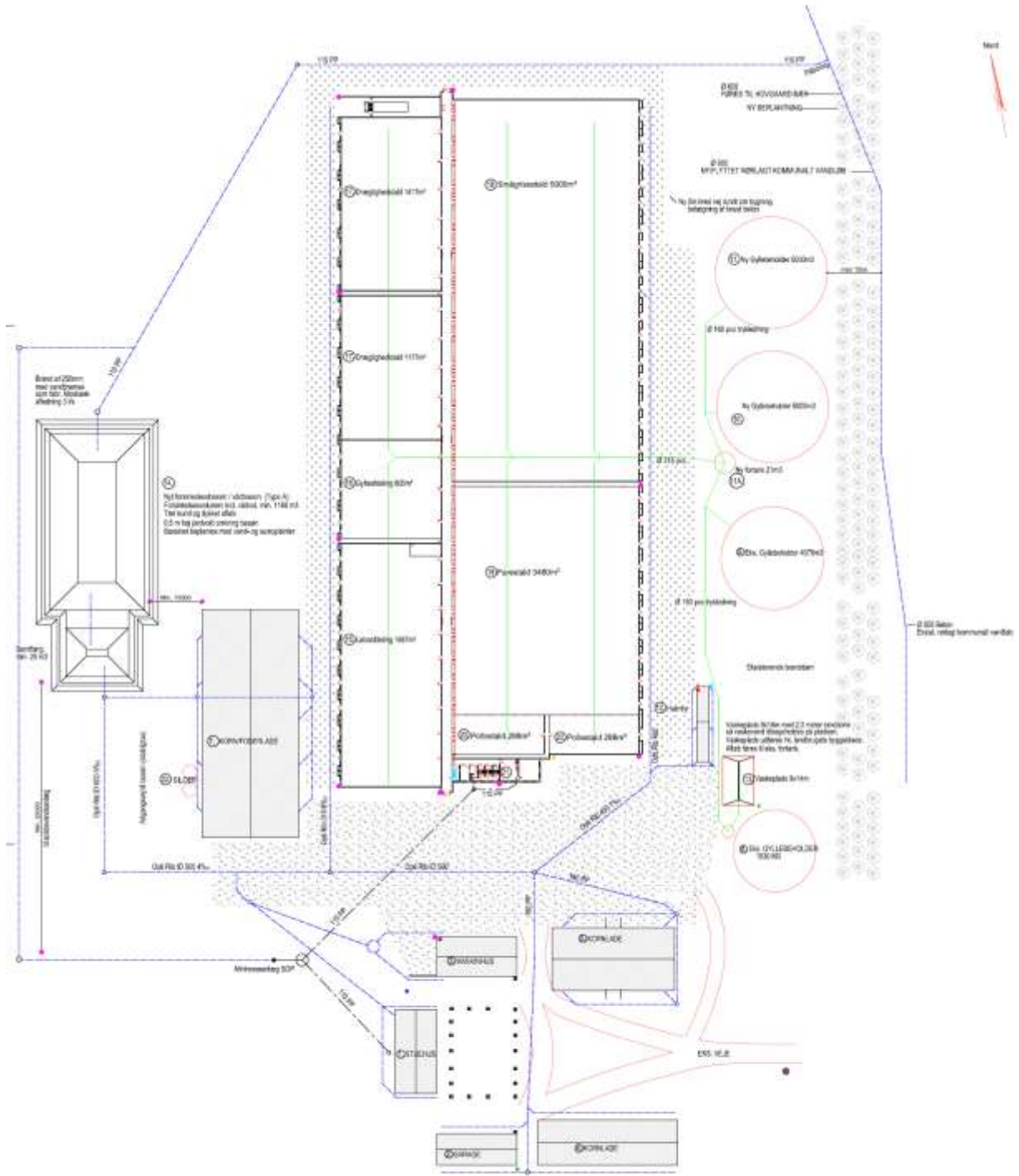
Al vand fra rengøring af staldene ledes til gyllebeholdere. I normgyllemængden er indregnet norm for vaskevand og drikkevandsspild.

Vaskevand og regnvand fra vaskepladsen ledes til gyllebeholder. I alt ca. 35 + 88,2 m³.

Spildevand afledning

Eks. vaskeplads nedlægges/fjernes og alle afløb fra denne blændes/fjernes. Den nye vaskeplads har målene 9 x14 meter og 2 m randzone så vaskevandet ikke kan rende ud af vaskeplads. Vaskepladsen udføres efter landbrugets byggeblad, afløb føres til eks. fortank.

Bilag 1a: Oversigtsplan over ejendom. Afløbsplan

- SYMBOL
- EXISTERENDE BYGNINGER
 - NY BYGNING/STØBETON OG RÅBET ON
 - NYE/USYREKSTRUKTUR GRÆS
 - LEGNINGSKLYPPE
 - KOMMISSION
 - DIREKTIV
 - DRIVEVEJLEDNING
 - RETVÆRNING IFRØRSPALTE
 - SKROT
 - KEMIKALLAGER AFLAST
 - ERHVERVSDOMTANKE
 - LEDERKANAL
 - Dør i dy
- Repareringslinje
- - - Eksisterende gade
— Pumpelinje, gade
- Indvendig dimensionering af bygninger uden i forhold til den fremlagte afløbsplan, se udførelsesplan.

Situationsplan med

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

11.11.2024

11.11.2024

MTHojgaard

Sign. MTHojgaard, arkitekt, byrådgiver

Skrevet 11.11.2024

Tabel til situationsplan

Bygningsnr	Fremtidig anvendelse	Ny-byggeri	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde målt til tagryg + hældning	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Stuehus	1853	288	15m
20°	Hvidkalket stuehus med gråt skifertag
2	Garage	1853	240	8m
30°	Hvidkalket med gråt eternittag
3	Maskinhus, værksted	1998	259	8m
°	Hvidkalket med gråt eternittag
4	Komlade m. tørringsanlæg	1853	615	8m
15°	Hvide betonelementer og gråt eternittag.
5	Komlade	2002	800	8,8m
15°	Hvide betonelementer og gråt eternittag.
6, 15,
16,17,
18,19,20	Ny stald	ny	16.540	6,5 m	Bygningen opføres i grå, mørke, og sorte nuancer
7	Lade	2002	2044	8,5m
15°	Vægge er hvide stålplader. Tag er lys stålplader.
8	Gyllebeholder	1978	1.630 m ³	Ø 24m
2m over terræn	Perstrup beholder Betonelementer
9	Gyllebeholder	1993	4.079 m ³	Ø 30m
3m over terræn	Muleby beholder Betonelementer
10	Gyllebeholder	ny	5.000 m ³		
11	Gyllebeholder	ny	5.000 m ³		
11 a	Fortank	ny	21 m ³		
12	Halmfyr	1978		4,5m
Flad tag	Gasbetonbyggeri med tagpap tag
13	Vaskeplads	2002/2011	126		Beton med afløb til gyllebeholder
14	Forsinkelsesbassin	ny	1.100 m ³		
15	Løbeafdeling	ny	1987		
16	Gylteafdeling	ny	805		
17	Drægtighedsstald	ny	2594		
18	Smågrisebald	ny	5000		
19	Farestald	ny	3480		
20	Poltestald	ny	576		
21	Velfærdsrum	ny	160		
22	Silo	2002	40 tons	Ø 5m
8m	Galvaniseret stål

Rettigheder til tegningsmaterialet tilhørt

Bilag 2a: Staldopbygning og BAT niveau

| Staldafsnit Navn
(nr. i it ans. gl/nyt)	Dyrehold nudrift	Dyrehold ansøgt	Ansøgt staldindretning
Ny Farestald
(stald nr. 1.1.1/ST-27506)	0	2.250 årssøer
(157,75 DE)
4,85 g P/FE | Kassestier, delvis spaltegulv
578 stipladser
Kemisk luftrensere 42 % effekt 8.736 timer/år |
| Ny Drægtighedsstald
(stald nr. 1.1.2/ST-27508) | 0 | 1.350 årssøer
(219,31 DE)
4,85 g P/FE | Løsgående, delvis spaltegulv
1128 stipladser
Kemisk luftrensere 42 % effekt 8.736 timer/år |
| Ny Løbestald
(stald nr. 1.1.3/ST-27510) | 0 | 900 årssøer
(146,20 DE)
4,85 g P/FE | Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
544 stipladser
Kemisk luftrensere 42 % effekt 8.736 timer/år |
| Ny Smågrisestald
(stald nr. 1.1.4/ST-27511) | 0 | 68.850 smågrise 7,3-30 kg
(316,38 DE)
5,00 g P/FE | Toklimastald, delvist spaltegulv
10.400 stipladser
Kemisk luftrensere 42 % effekt 8.736 timer/år |
| Ny Poltestald
(stald nr. 1.1.5/ST-28040) | 0 | 1.125 slagtesvin 30-107 kg
(31,71 DE) | Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv
375 stipladser
Kemisk luftrensere 42 % effekt 8.736 timer/år |
| Eks. l-/dr- stald
(stald nr. 1.1.6/ST-28045) | 410 årssøer
(66,60 DE) | 0 | Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
300 stipladser |
| Eks. slagtesvinest 1
(stald nr. 1.1.7/ST-28048) | 1.125 slagtesvin 33-100 kg
(27,77 DE) | 0 | Fuld spaltegulv
525 stipladser |
| Eks. Farestald
(stald nr. 1.1.8/ST-28052) | 410 årssøer
(28,74 DE) | 0 | Kassestier, delvis spaltegulv,
100 stipladser |
| Eks. slagtesvinest 2
(stald nr. 1.1.9/ST-28065) | 1.495 slagtesvin 33-100 kg
(36,90 DE) | 0 | Fuld spaltegulv
700 stipladser |
| Eks Smågrisestald 1
(stald nr. 1.1.10/ST-28071) | 4.920 smågrise 7,3-30 kg
(22,71 DE) | 0 | Fuld spaltegulv
600 stipladser |
| Eks. slagtesvinest 3
(stald nr. 1.1.11/ST-28072) | 1.615 slagtesvin 33-100 kg
(39,86 DE) | 0 | Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv
850 stipladser |
| Eks Smågrisestald 2
(stald nr. 1.1.12/ST-28073) | 6.560 smågrise 7,3-30 kg
(30,28 DE) | 0 | Fuld spaltegulv
800 stipladser |
| Eks. Poltestald
(stald nr. 1.1.13/ST-28075) | 200 slagtesvin 30-100 kg
(4,94 DE) | 0 | Fuld spaltegulv
150 stipladser |
| Eks. slagtesvinest 4
(stald nr. 1.1.14/ST-28079) | 2.565 slagtesvin 33-100 kg
(363,31 DE) | 0 | Fuld spaltegulv
1.200 stipladser |
| Ammoniak emission | | | 8.671,41 kg N/år ansøgt projekt |

Totalt antal stipladser på ejendommen:

Stipladser	ansøgt
Søer	2.250
Smågrise	10.400
Slagtesvin/polte	375

Bilag 2b: Beregning af BAT niveau/emissionsgrænseværdi

Ammoniakemissionsgrænseværdi

| Staldafsnit
(nr. i gl. it-ansøgning/nr. i
nyt it-ansøgning)	Bat-niveau	Beregning af BAT	Kg NH3-N (BAT-niveau)
Ny Farestald
(stald nr. 1.1.1/ ST-27506)	Stalden er en ny stald. Kommunens
BAT niveau er sat til:
2,4814 kg NH3-N pr. årssø (jf. nye
BAT standardvilkår for nye stalde)* | 157,75 DE x 4,3 årssøer/DE
x 2,4814 kg NH3/årssø | 1683 |
| Ny Drægtighedsstald
(stald nr. 1.1.2/ST-27508) | Stalden er en ny stald. Kommunens
BAT niveau er sat til:
2,4814 kg NH3-N pr. årssø (jf. nye
BAT standardvilkår for nye stalde)* | 219,31 DE x 4,3 årssøer/DE
x 2,4814 kg NH3/årssø | 2340 |
| Ny Løbestald
(stald nr. 1.1.3/ST-27510) | Stalden er en ny stald. Kommunens
BAT niveau er sat til:
2,4814 kg NH3-N pr. årssø (jf. nye
BAT standardvilkår for nye stalde)* | 146,20 DE x 4,3 årssøer/DE
x 2,4814 kg NH3/årssø | 1560 |
| Ny Smågrisestald
(stald nr. 1.1.4/ ST-27511) | Stalden er en ny stald. Kommunens
BAT niveau er sat til:
0,0593 kg NH3-N pr. smågris (jf. nye
BAT standardvilkår for nye stalde)** | 68.850 smågrise x 0,0593 kg
NH3-N/smågris x 0,9959***
(7,3-30 kg) | 4.066 |
| Ny Poltestald
(stald nr. 1.1.5 ST-28040) | Stalden er en ny stald. Kommunens
BAT niveau er sat til:
0,29 kg NH3-N pr. slagtesvin jf. nye
BAT standardvilkår for nye stalde) | 1.125 slagtesvin x 0,29 kg
NH3-N/slagtesvin x 1,091
(30-107 kg) **** | 356 |
| Ammoniakemission I alt | | | 10.005 kg N/år |

*Beregnet efter at antal DE årssøer ligger i intervallet 250 - 750 DE: $2,7 - (2,7 - 2,3)/(750 - 250) \times (523,3 - 250) = 2,4814$ N pr. årssø

** Beregnet efter at antal DE smågrise ligger i intervallet 250 - 750 DE $0,06 - (((0,06 - 0,0545)/(750 - 250)) \times (316,38 - 250)) = 0,0593$

***Korrektion på vægt smågrise: $(30-7,3) \times (20,95 + 0,177 \times (30 + 7,3))/628 = 0,9959$

****Korrektion på vægt: polte: $(107 - 30) \times (20,95 + 0,177 \times (107 + 30))/3190 = 1,091$

Fosfor-emissionsgrænseværdi

Det vejledende BAT-emissionskrav for fosfor er beregnet til:

2.250 årssøer (523,26 DE)

Max. 23 kg P/DE

523,26 DE x 23 kg P/DE = 12034,98 kg P pr. år

68.850 smågrise (7,3-30kg) (316,38 DE)

Max. 27,8 kg P/DE

316,38 DE x 27,8 kg P/DE = 8795,36 kg P pr. år

1.125 polte (30-107kg)(31,71 DE)

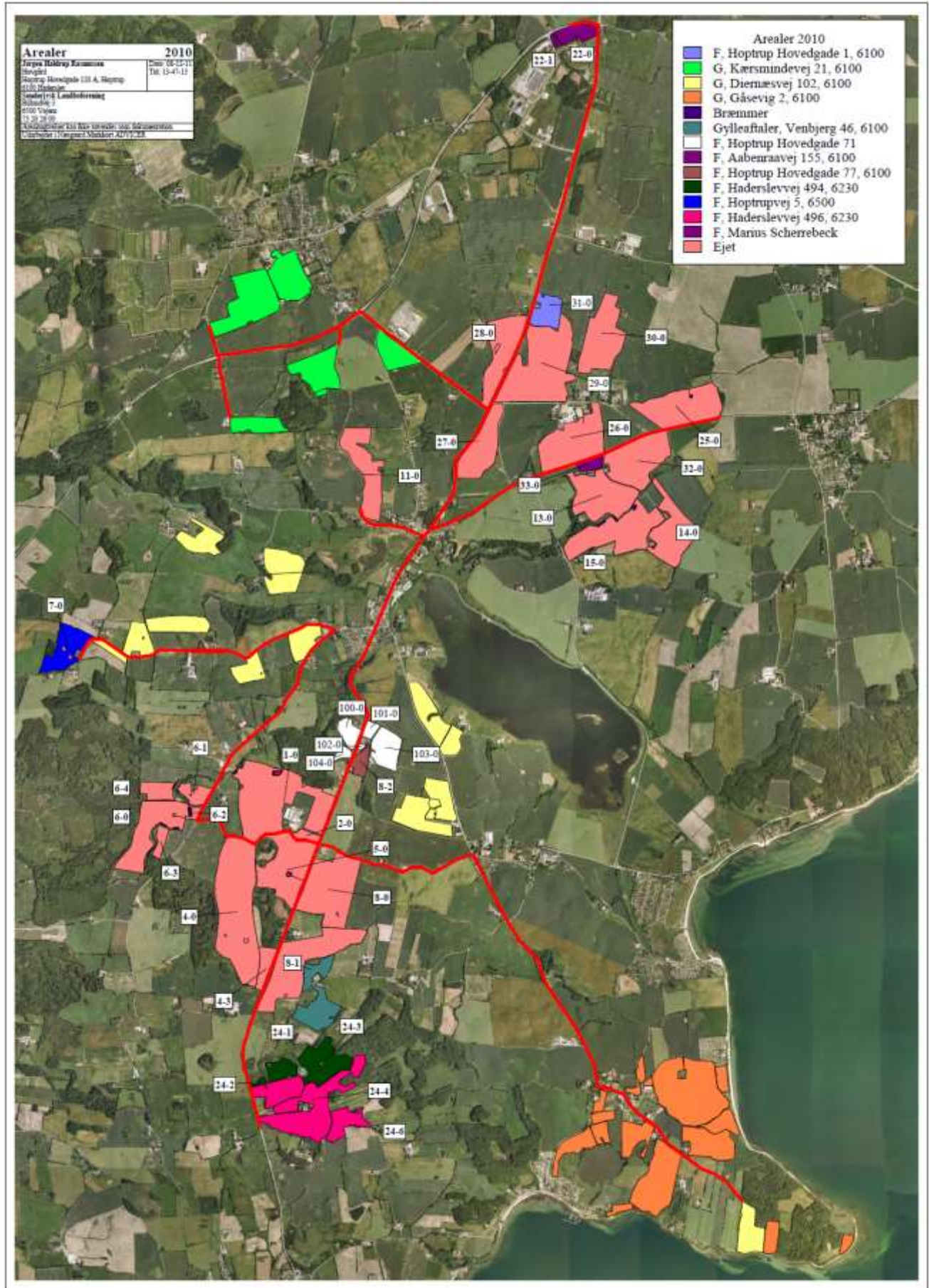
Max. 20,5 kg P/DE

31,71DE x 20,5 kg P/DE = 650,06 P pr. år

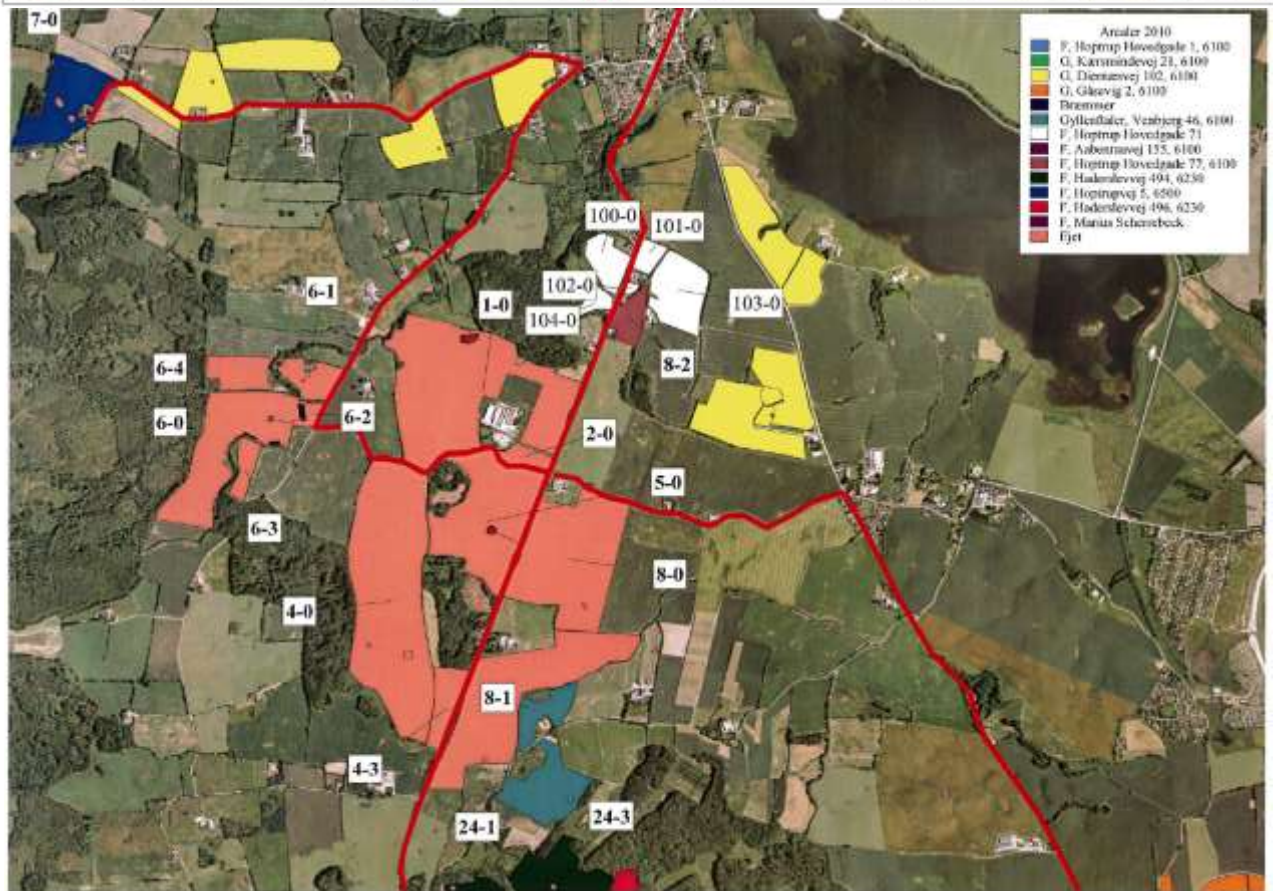
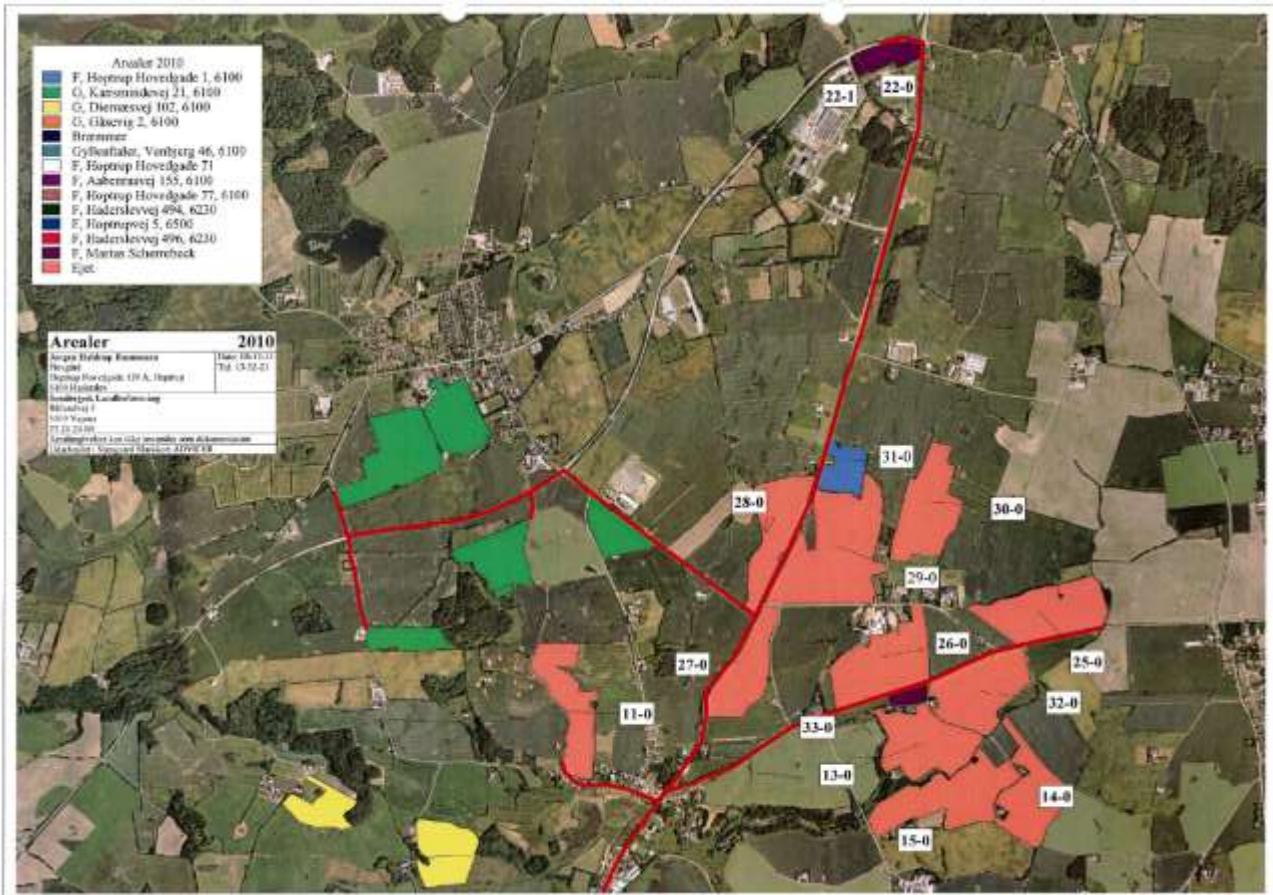
Den samlede emission fra anlægget må være:

21.480,4 kg P pr. år

Bilag 3: Transportveje

Bilag 4: Kort over arealer og ejerforhold

Bilag 5: Oversigtskort over de ansøgte udbringningsarealer

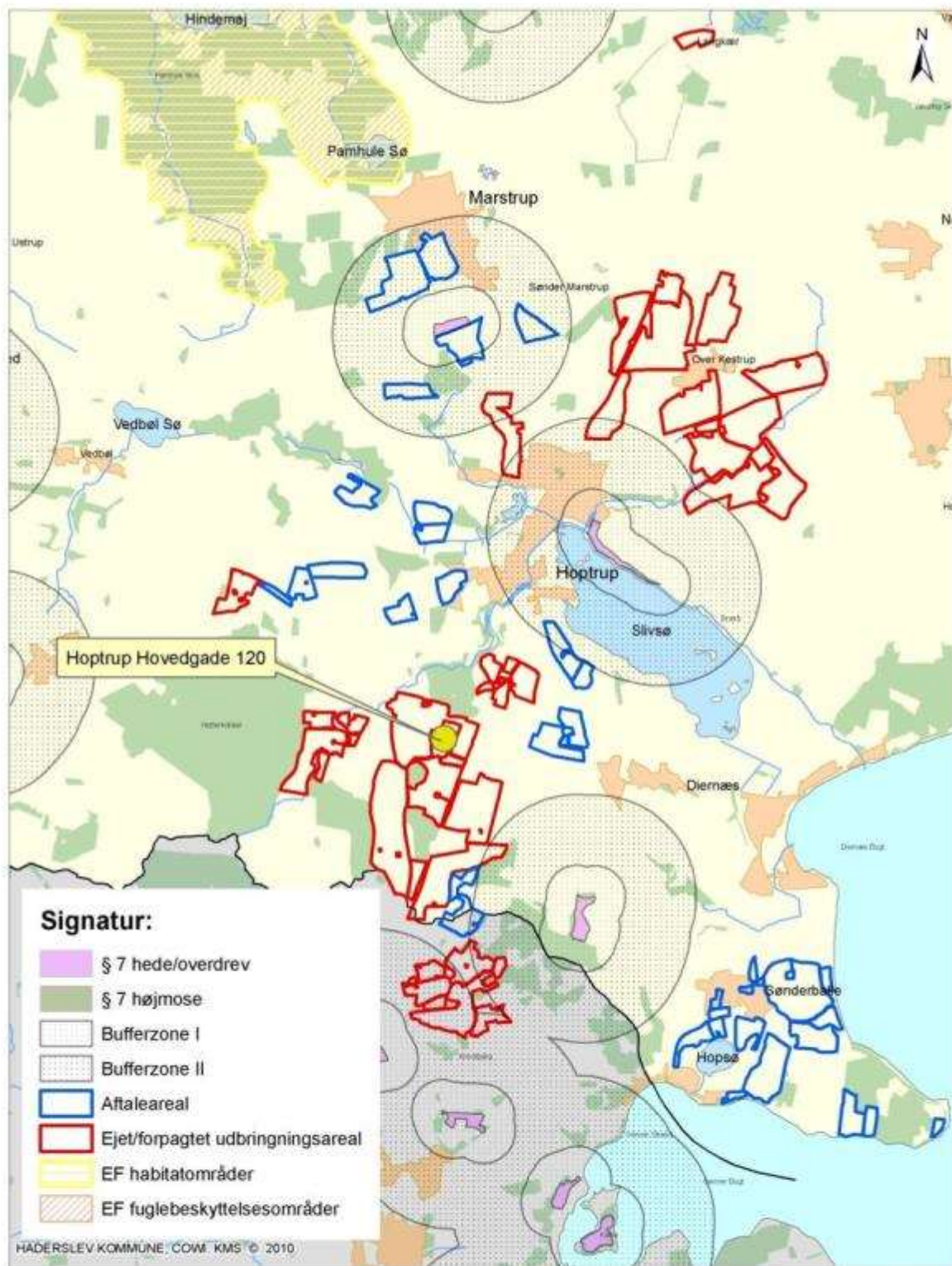
Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
 § 12 skema 10392

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til oversigtsbrug.
 Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler:
 Journalnummer:
 Udskrevet den: 02-01-2012

1:49.991 Haderslev

Bilag 6: Arealer ift § 7, Internationale Naturbeskyttelsesomr.

Hopttrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
 § 12 skema 10392

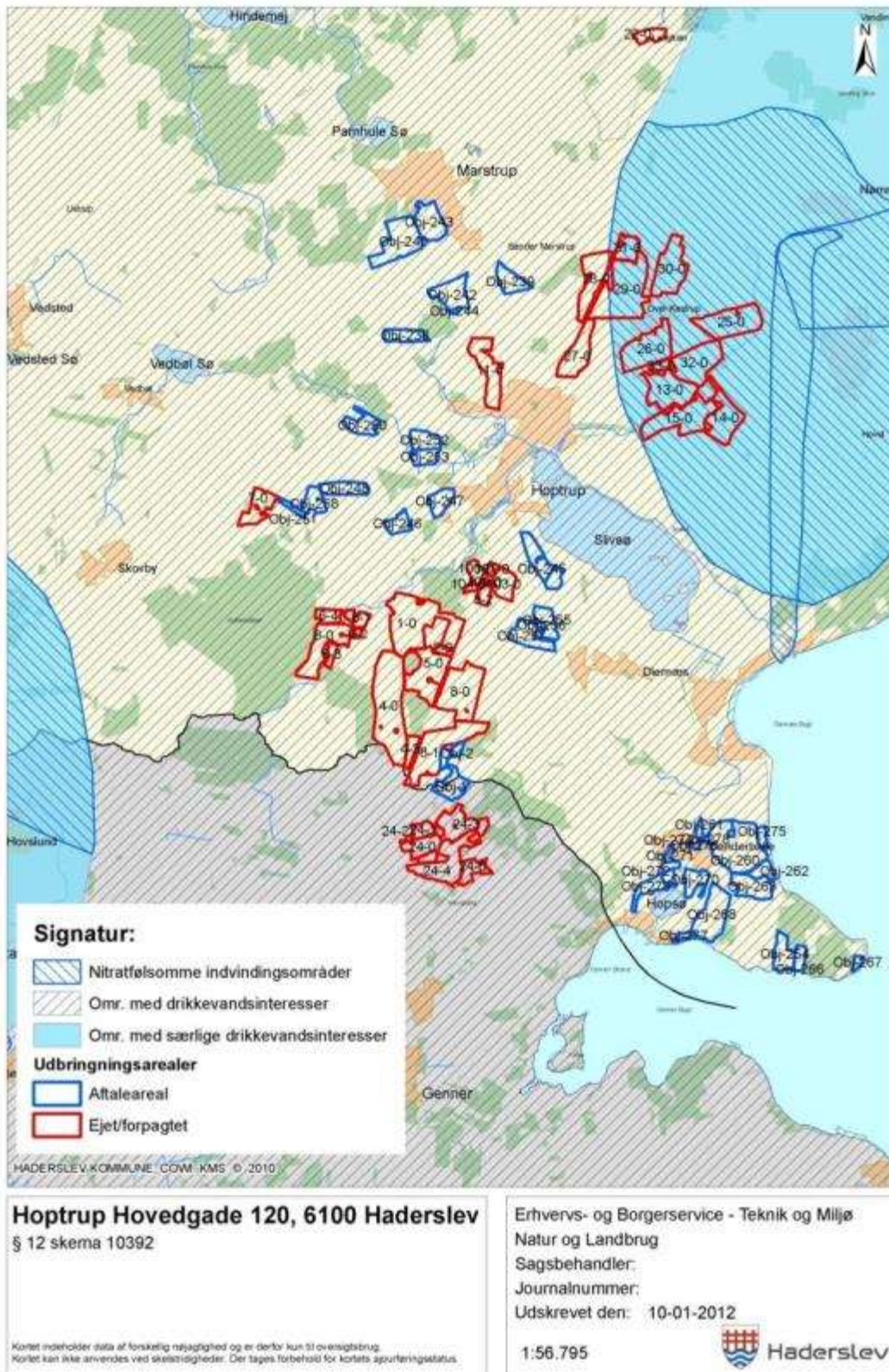
Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

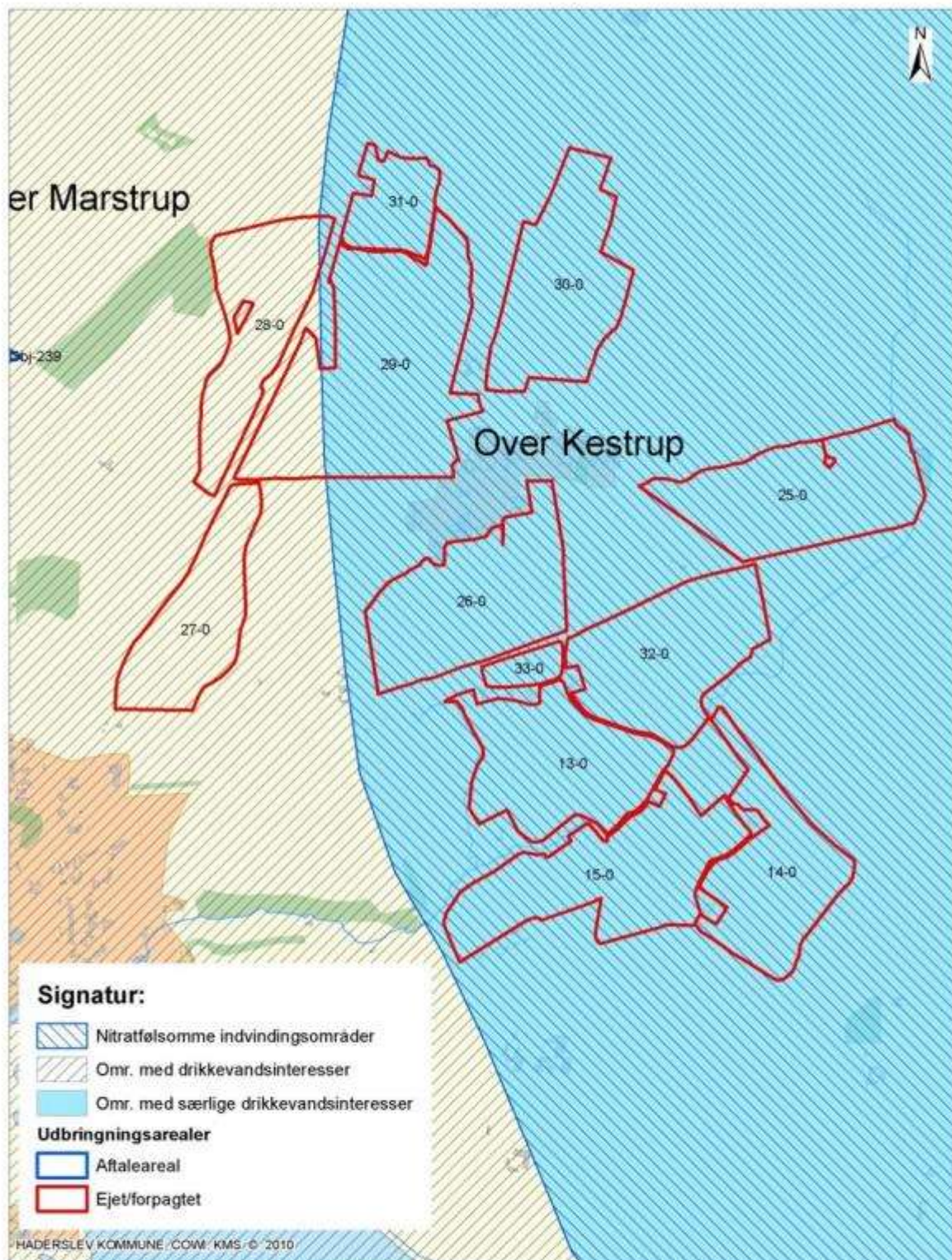
Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler:
 Journalnummer:
 Udskrevet den: 03-01-2012

1:51.569

Bilag 7: Nitratfølsomme indvindingsområder og drikkevandsområder

Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
§ 12 skema 10392

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstrøgdebatter. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Ertvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler:
Journalnummer:
Udskrevet den: 03-01-2012

1:15.294

Bilag 8: Nitratklasser

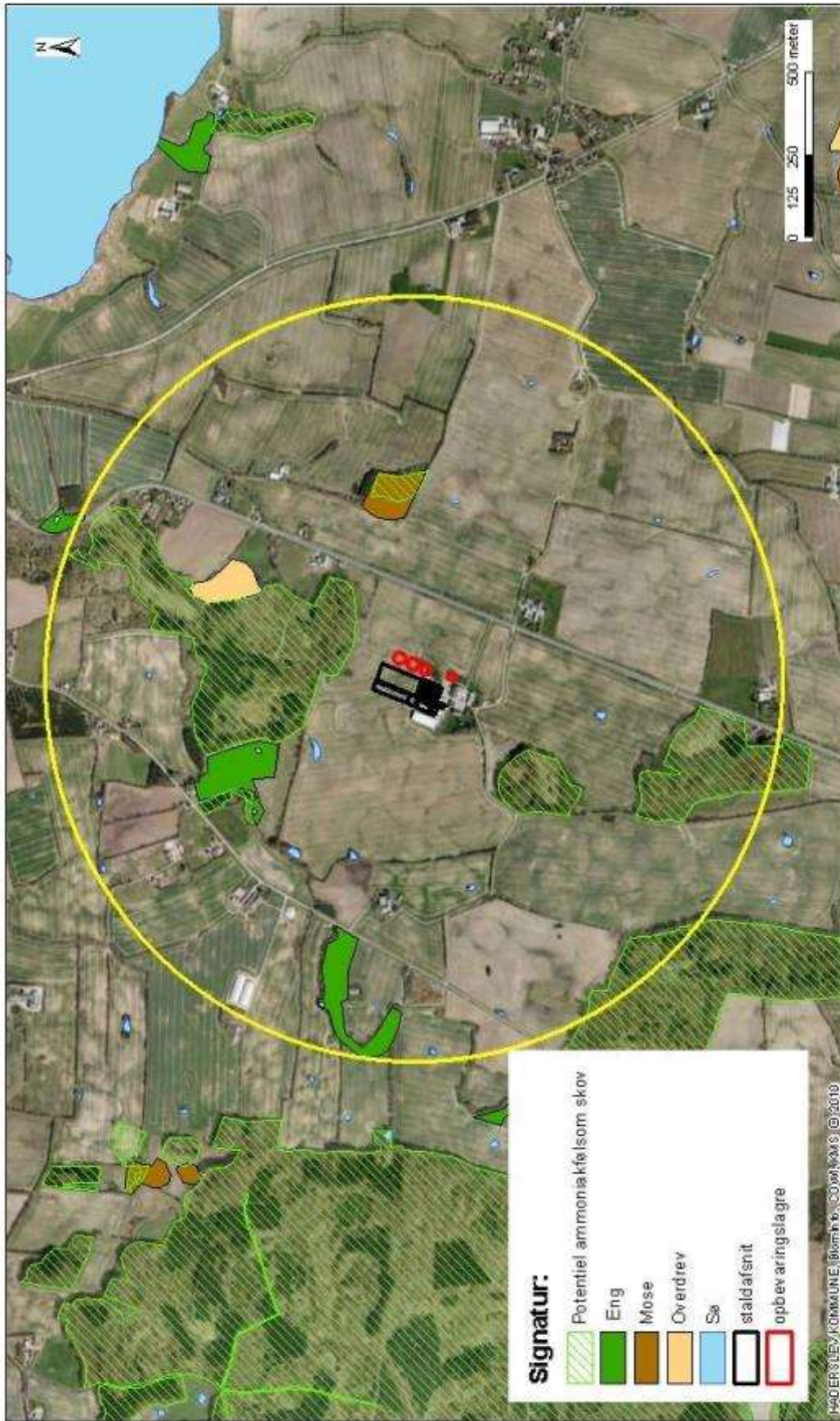
Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
 § 12 skema 10392

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik.
 Kortet kan ikke anvendes ved skelsstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler:
 Journalnummer:
 Udskrevet den: 10-01-2012

1:47.037

Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

Anlæg og 1.000 m bufferzone

Point til at se på ved afkørsel og indkørsel til ejendommen. Point til at se på ved afkørsel og indkørsel til ejendommen.

Erhvervs- og BorgerService - Teknik og Miljø - Natur og Landbrug

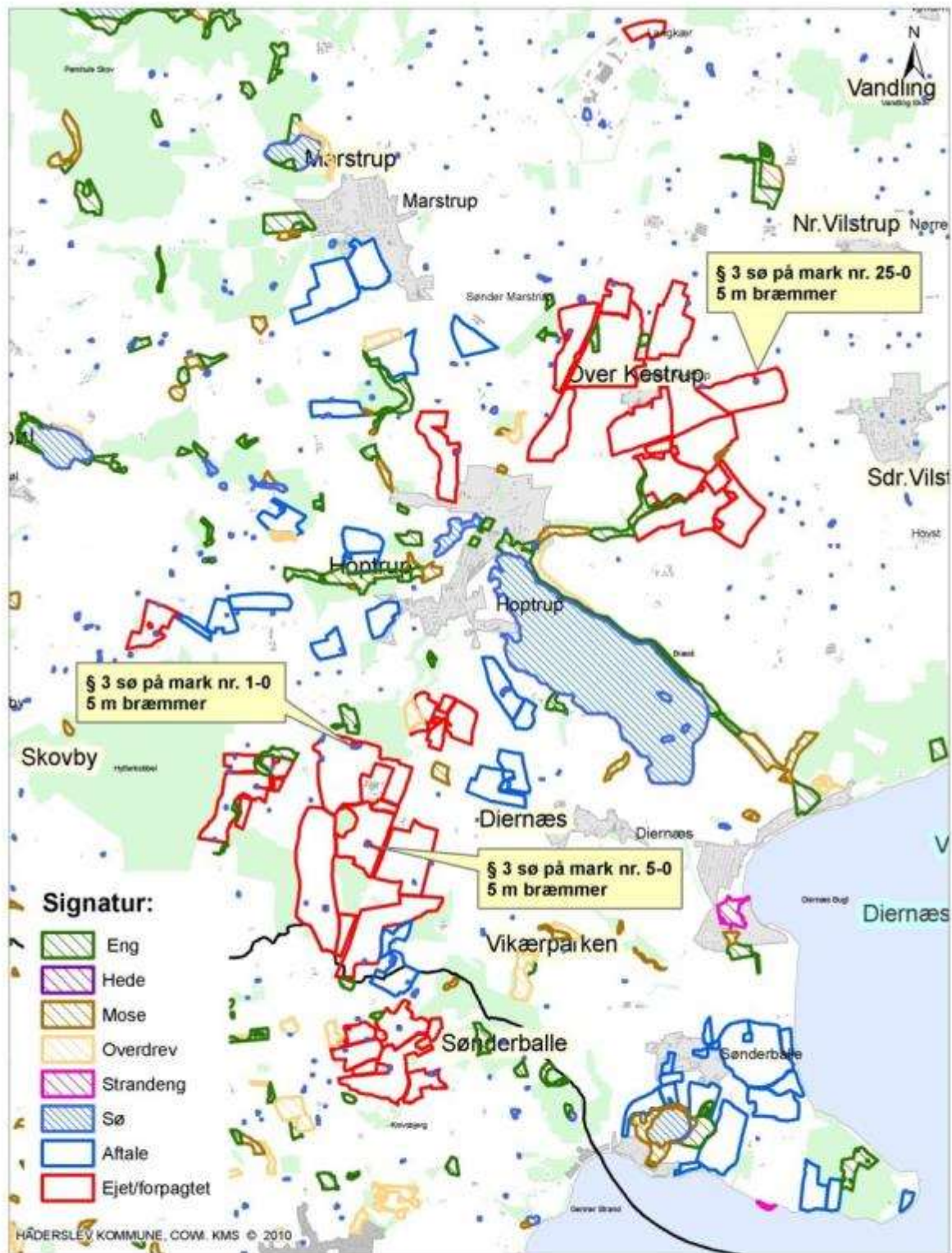
Sagsbehandler:

Udskrevet den: 27-06-2012

Journalnummer:

Haderslev

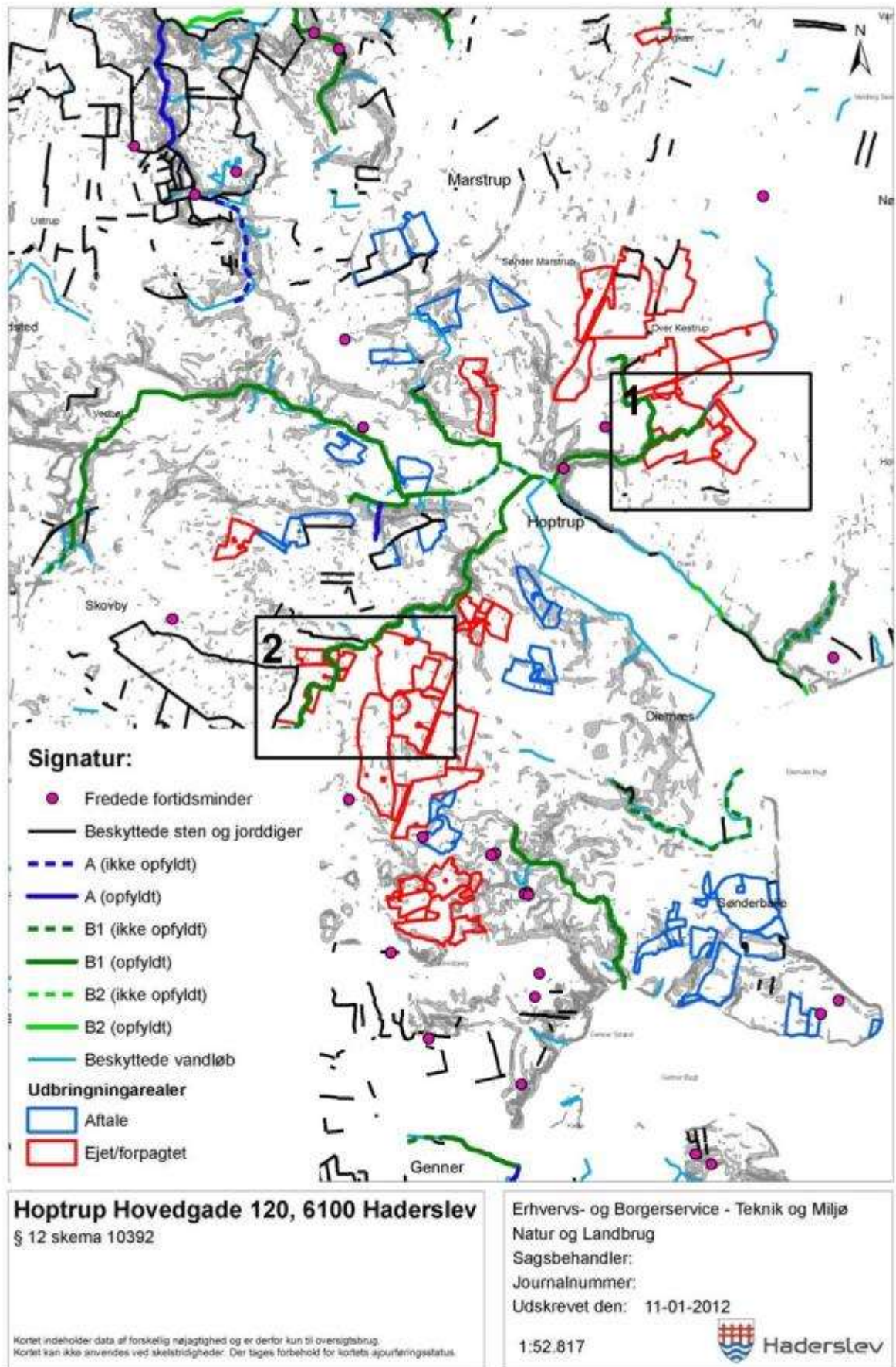
Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
 § 12 skema 10392

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblikbrug.
 Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

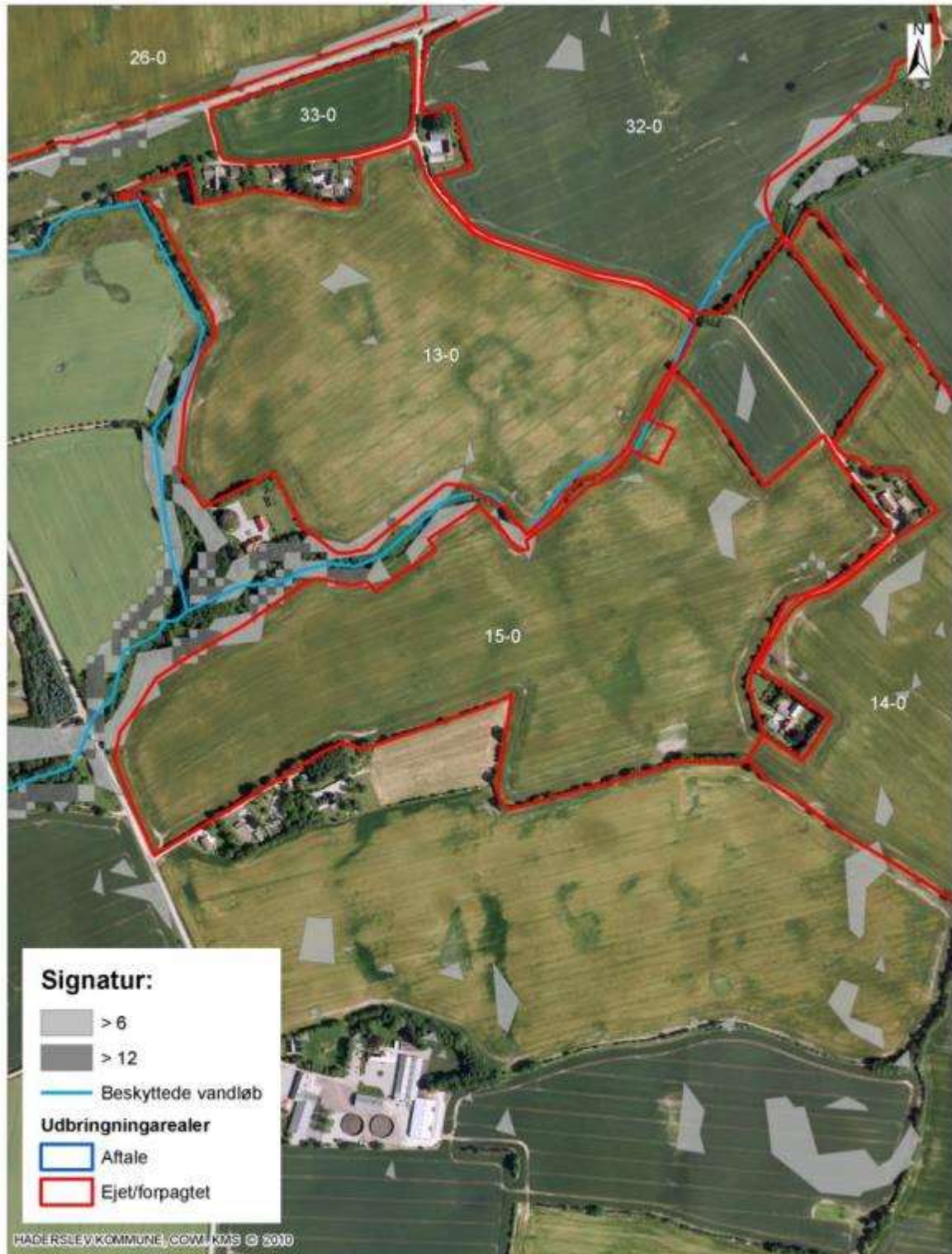
Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler:
 Journalnummer:
 Udskrevet den: 12-01-2012

1:47.503 Haderslev

Bilag 11: Terrænhældninger og vandløb

Bilag 11 fortsat: Zoom ind på arealer hvor der er udtaget 20 m bræmme ift. vandløb og terrænhældning

Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev
§ 12 skema 10392

0 40 80 160 240 320
Meters

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug

Sagsbehandler:

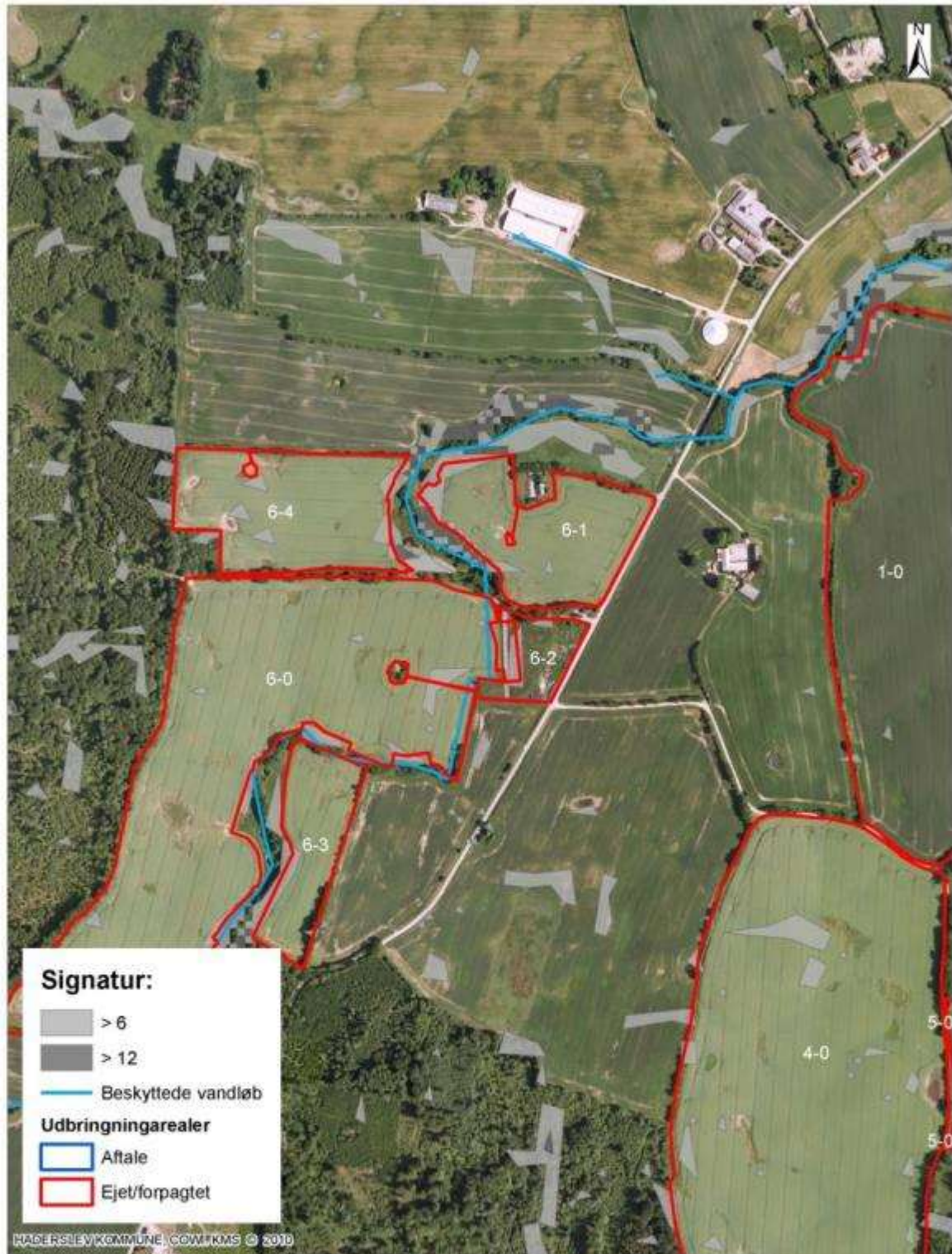
Journalnummer:

Udskrevet den: 11-01-2012

1:6.053

Bilag 11 fortsat: Zoom ind på arealer hvor der er udtaget 20 m bræmme ift. vandløb og terrænhældning

Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

§ 12 skema 10392

0 50 100 200 300 400
Meters

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til overblik. Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Natur og Landbrug

Sagsbehandler:

Journalnummer:

Udskrevet den: 11-01-2012

1:6.910

Haderslev

Bilag 12: Forudsætninger for type 2 korrektioner - fosfor

Følgende formler skal anvendes ved beregning af den aktuelle type 2 korrektion på ejendommen, Miljøstyrelsens teknologiblade for Fosforindhold i sofoder af 31.05.2011 og Fosforindhold i smågrise foder af 31.05.2011 samt Plantedirektoratets normer for 2008/2009 for fosfor (normer gældende på ansøgningstidspunktet jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler)

Type 2 korrektion for årssøer:

P ab dyr pr årssø = (FE pr. årssø x gram fosfor pr. FE)/1000 – 0,58 – (antal fravænnede grise pr. årssø x fravænningsvægt x 0,006 kg P pr. kg tilvækst).

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde.

- Summen af FE per årssø i farestald+drægtighed = 1442 FE
- 4,85 g fosfor pr. FE hvor 5,0 er standard for gødningsåret 2008/2009 (ansøgningstidspunktet)
- fravænnede grise 24,6 pr. årssø
- fravænningsvægt 7,2 kg

P ab dyr pr. årssø = (1442 x 4,85)/1000 – 0,58 – (24,6 x 7,2 x 0,006) = 5,35 kg P ab dyr pr. årssø

I alt P ab dyr for årssøer (2.250 stk) = 12.040 kg P

Type 2 korrektion for smågrise:

P ab dyr pr. smågris = ((afgangsvægt – indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x gram fosfor pr. FEsv/1000) – ((afgangsvægt – indgangsvægt) x 0,0055* kg P pr. kg tilvækst)

*korrektionsfaktor gældende på ansøgningstidspunkt jf. vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2008-2009.

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde.

- FE per kg tilvækst = 2,03 FE/kg tilvækst
- 5,0 g fosfor pr. FE, hvor 5,2 er standard for gødningsåret 2008/2009 (ansøgningstidspunktet)
- Indgangsvægt 7,3 kg
- afgangsvægt 30 kg

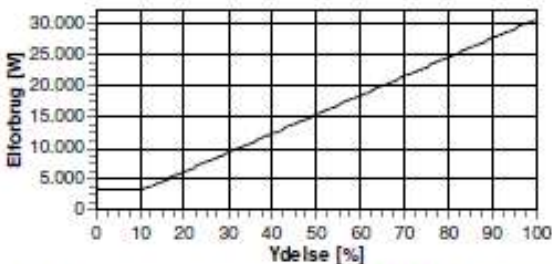
P ab dyr pr. smågris = ((30-7,3) x 2,03 x 5,00/1000) – ((30-7,3) x 0,0055) = 0,1056 kg P ab dyr pr. smågris

I alt P ab dyr for smågrise (68.850 stk) = 7.268 kg P

Bilag 13: Luftvasker

De kemiske luftrensere placeres jævnt ned gennem den centrale luftkorridor. Afkast fra de enkelte luftrensere ledes direkte fra luftrensere ud gennem ventilatorer i luftkorridorens tag. Forbrugt syreaflald fra luftrensere ledes til fortank og videre til gyllebeholder.

| | | <h2 style="text-align: center;">Staldvent 5.0</h2> <p style="text-align: center;">MTH RHR Sostald
Simulering 1</p> | | Dato 24-08-2012
Klokkeslæt 01:37:33
Projekt nr 1141
Beregner C. Sørensen
Side 1/2 | | | |
|--|--------|--|---|--|-----------------------|---------------------|-----------------------|
| | | | | | | | |
| Identifikation | | | Produktion | | | | |
| Navn Rosenberg & Haldrup Rasmussen
Gade/Vej Hostrup Hovedgade 120
Post Nr. 6100
By Haderslev
Telefon
Fax
E-mail

Projekt MTH RHR Sostald
Filenavn 12.01.26.MTH.RHR.Sostald.SPX | SVIN | | start
stk | start
kg | slut
stk | slut
kg | |
| | | | Drægtige søer
Diegivende søer
Smågrise | 2012
480
7200 | 250,0
250,0
4,5 | 2012
480
7200 | 250,0
250,0
4,5 |
			Produktion Kont.	Dage pr hold -			
			Temp. kurve -	Dage mellem hold .. -			
			Bygningsafsnit ...:		MTH Koncept		
			Bygningstype		MTH Koncept		
Klima							
Staldklima -	Tørt		Vpe model : Strøm / Feenstra				
Fordampningsfaktor -	0,95		Staldtemperatur °C	start
20,0	slut
20,0		
Anden fugtkilde kg/h	0,00		Relativ fugtighed %	65,0	65,0		
Anden varmekilde W	0		Antal Vpe kW	1182,2	1182,2		
Ventilationssystem			Kontrolsystem				
Max ventilation m ³ /h	368745						
Min ventilationsydelse start %	22,7						
Min ventilationsydelse slut %	22,7						
El-forbrug ved max ydelse W	30811						
Specifik ventilationsydelse m ³ /Wh	12,0						
Minimum elforbrug %	10,0						
Fugtstyring Ja/Nej	Ja						
CO2-styring Ja/Nej	Ja						
Setpunkt CO2-styring Vppm	3000						
Regulerings prioritet	CO2						
Samlet elforbrug kWh	125005		Regulering Frekvensregulering med spjæld				
Varmesystem			Produktionsperiode				
Max varmeeffekt kW	5,2		Referenceår	TryRef			
Varmetilførsel op til x% af max vent %	25,0		Start uge	1			
Direkte forbrænding	Nej		Slut uge	52			
Varmegenvinding Ja/Nej	Nej		Driftstimer i perioden h	8736			
Varmevækslereffektivitet %	0,0		Udetid i perioden h	0			
Max luftmængde gennem veksler m ³ /h	0,0		Samlet driftstid i perioden h	8736			
Luft bypass %	0,0		Antal hold i perioden	1,02			
Varmebehov total kWh	3306		Varmeforbrug pr dyr kWh	0,33			
Varmetilførsel anden varmekilde kWh	0		Eforbrug pr dyr kWh	12,65			
Varmegenvinding kWh	0						
Varmetilførsel ekstern kWh	3306						
Samlet varmetilførsel kWh	3306						
Køling/befugtning							
Kølesystem Spray-køling			Samlet vandforbrug til køling kg	0			
Temperatur-setpunkt køling °C	0,0		Max spray-mængde kg/h	0,0			
Max tilladelig fugt i staldluft %	0,0		Samlet kuldeydelse kWh	0			
Max tilladelig udefugt efter opfugt. %	0,0		Max køleeffekt kW	0,0			
Max vandforstøvning kg/h	0,0		Antal timer med køling aktiv h	0			
Befugtningssystem Spray			Samlet vandforbrug til befugtning kg	0			
Setpunkt staldfugtighed %	0,0		Max vandforbrug til befugtning kg/h	0,0			
Min. temperatur med befugtning °C	0,0		Ekstra varmebehov til befugtning kWh	0			
Min. temp. for anvendelse af befugtning			Max varmebehov med befugtning aktiv kW	0,0			
			Antal timer med befugtning aktiv h	0			
Staldvent5.0 Copyright© 2004 Danish Energy Technology / DJF-Forskningscenter Bygholm							

Staldvent 5.0

MTH RHR Sostald

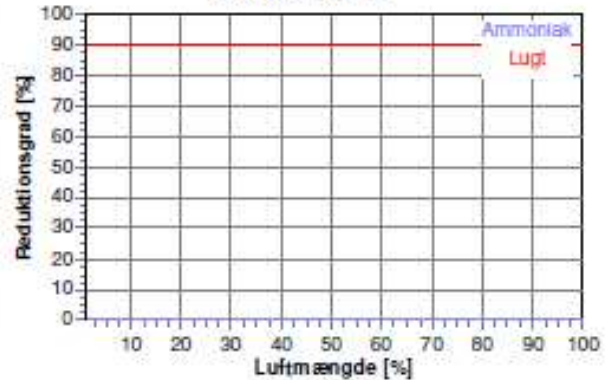
Simulering 1

Dato 24-08-2012
 Klokkeslæt 01:37:33
 Projekt nr 1141
 Beregner C. Sørensen
 Side 2/2

Luftrensning

Max luftmængde gennem luftrener	m ³ /h	64045
Reduktionsgrad ammoniak	%	90,0
Min ammoniakconc. efter luftrener	Vppm	0,0
Reduktionsgrad lugt	%	0,0
Minimum lugtkonc. efter luftrener	OUe/m ³	0,0
Luftmængde i simuleringsperiode	m ³	1,50E+09
Luftmængde gennem luftrener	m ³	5,59E+08
Luftmængde udenom luftrener	m ³	9,37E+08
Luftandel gennem luftrener	%	37,4
Ammoniakemission uden luftrener	kg	6634
Ammoniakemission med luftrener	kg	3848
Ammoniakreduktion	%	42,00
Max lugtemission uden luftrener	MOUe/h	354,67
Max lugtemission med luftrener	MOUe/h	354,67
Lugtreduktion	%	0,00

Karakteristik

Typebetegnelse: NA
 Datafil: NA
 Luftrener aktiv fra dag: dag 1

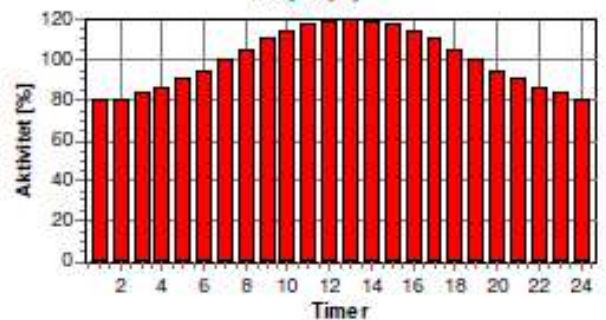
Ammoniak/Lugt

Ammoniak model	-	
CO2-koefficient	-	0,00000
Temperaturkoefficient	-	0,00000
Vpe-koefficient	-	0,00000
Ventilationskoefficient	-	0,00470
Lugtmodel	-	
CO2-koefficient	-	0,20000
Temperaturkoefficient	-	0,00000
Vpe-koefficient	-	0,00000
Ventilationskoefficient	-	0,00000

Datafil: MTHRSøer

Aktivitet

Aktivitet

Statistik

	Timer	Procent		Timer	Procent
Staldtemperatur > setpunkt	2611	29,9	CO2 - koncentration > 3000 ppm	290	3,3
Staldtemperatur < setpunkt	638	7,3	Indendørs NH3-koncentration > 25 ppm	0	0,0
Relativ fugt > setpunkt	1484	17,0	Max temperatur overskridelse	°C	9,2
Relativ fugt < setpunkt	6316	72,3	Max temperatur underskridelse	°C	7,7
Temperature > setpunkt - køling	2503	28,7	Max overskridelse relativ fugt	%	18,5
Fugtighed < setpunkt - befugtning	6316	72,3	Max underskridelse relativ fugt	%	35,5
Max staldtemperatur	°C	29,2	Max overskridelse CO2-koncentration	Vppm	393
Min staldtemperatur	°C	12,3	Max CO2 koncentration	Vppm	3393
Max relativ fugt	%	83,5	Max NH3-konc. før luftrener	Vppm	14,6
Min relativ fugt	%	29,5	Max NH3-konc. efter luftrener	Vppm	5,6
Max staldtemperatur med køling	°C	--	Max lugtemission før luftrener	OUe/h	1000,0
Min relativ fugt med befugtning	%	--	Max lugtemission efter luftrener	OUe/h	1000,0
Max ventilation	m ³ /h	354672	Ammoniakemission pr dyr	kg	0,389
Max varmeeffekt	kW	5,2	Lugtemission pr dyr	OUe	1,51E+8
Max varmebehov til befugtning	kW	0,0			
Max køleeffekt	kW	0,0			

Staldvent 5.0

MTH RHR Smågrisestald

Simulering 1

Dato 24-08-2012
 Klokkeslæt 01:54:18
 Projekt nr 1142
 Beregner C. Sørensen
 Side 1/2

Identifikation		Produktion				
Navn	Rosenberg & Haldrup Rasmussen	SVIN	start	start	slut	slut
Gade/Vej	Hostrup Hovedgade 120	stk	kg	stk	kg	
Post Nr.	6100	Smågrise	10600	18,5	10600	18,5
By	Haderslev	Diegivende søer	480	250,0	480	250,0
Telefon		Smågrise	7200	4,5	7200	4,5
Fax		Produktion	Kont.	Dage pr hold		-
E-mail		Temp. kurve	-	Dage mellem hold ..		-
Projekt	MTH RHR Smågrisestald	Bygningsafsnit ...:				Smågrise
Filnavn	12.01.26.MTH.RHR.Smågrisestald.SPX	Bygningstype				MTH Koncept
Klima						
Staldklima	-	Tørt	Vpe model : Strøm / Feenstra	start	slut	
Fordampningsfaktor	-	0,95	Staldtemperatur	°C	20,0	20,0
Anden fugtkilde	kg/h	0,00	Relativ fugtighed	%	60,0	60,0
Anden varmekilde	W	0	Antal Vpe	kW	967,8	967,8
Ventilationssystem			Kontrolsystem			
Max ventilation	m³/h	301844				
Min ventilationsydelse start	%	22,6				
Min ventilationsydelse slut	%	22,6				
El-forbrug ved max ydelse	W	24522				
Specifik ventilationsydelse	m³/Wh	12,3				
Minimum elforbrug	%	10,0				
Fugtstyring Ja/Nej	-	Ja				
CO2-styring Ja/Nej	-	Ja				
Setpunkt CO2-styring	Vppm	3000				
Regulerings prioritet	-	CO2				
Samlet elforbrug	kWh	103923	Regulering Irrelevensregulering med spjæld			
Varmesystem			Produktionsperiode			
Max varmeeffekt	kW	175,0	Referenceår		TryRef	
Varmetilførsel op til x% af max vent	%	41,3	Start uge		1	
Direkte forbrænding	-	Nej	Slut uge		52	
Varmegenvinding Ja/Nej	-	Nej	Driftstimer i perioden	h	8736	
Varmevekslereffektivitet	%	0,0	Udetid i perioden	h	0	
Max luftmængde gennem veksler	m³/h	0,0	Samlet driftstid i perioden	h	8736	
Luft bypass	%	0,0	Antal hold i perioden	-	1,02	
Varmebehov total	kWh	166142	Varmeforbrug pr dyr	kWh	15,37	
Varmetilførsel anden varmekilde	kWh	0	Elforbrug pr dyr	kWh	9,62	
Varmegenvinding	kWh	0				
Varmetilførsel ekstern	kWh	166142				
Samlet varmetilførsel	kWh	166142				
Køling/befugtning						
Kølesystem	Spray-køling		Samlet vandforbrug til køling	kg	0	
Temperatur-setpunkt køling	°C	0,0	Max spray-mængde	kg/h	0,0	
Max tilladelig fugt i staldluft	%	0,0	Samlet kuldeydelse	kWh	0	
Max tilladelig udefugt efter opfugt.	%	0,0	Max køleeffekt	kW	0,0	
Max vandforstøvning	kg/h	0,0	Antal timer med køling aktiv	h	0	
Befugtningssystem	-	Spray	Samlet vandforbrug til befugtning	kg	0	
Setpunkt staldfugtighed	%	0,0	Max vandforbrug til befugtning	kg/h	0,0	
Min. temperatur med befugtning	°C	0,0	Ekstra varmebehov til befugtning	kWh	0	
Min. temp. for anvendelse af befugtning			Max varmebehov med befugtning aktiv	kW	0,0	
			Antal timer med befugtning aktiv	h	0	

Staldvent 5.0

MTH RHR Smågrisestald

Simulering 1

Dato 24-08-2012
 Klokkeslæt 01:54:18
 Projekt nr 1142
 Beregner C. Sørensen
 Side 2/2

Luftrensning

Max luftmængde gennem luftrenser	m ³ /h	58000
Reduktionsgrad ammoniak	%	90,0
Min ammoniakconc. efter luftrenser	Vppm	0,0
Reduktionsgrad lugt	%	0,0
Minimum lugtkonc. efter luftrenser	OUe/m ³	0,0
Luftmængde i simuleringsperiode	m ³	1,28E+09
Luftmængde gennem luftrenser	m ³	5,07E+08
Luftmængde udenom luftrenser	m ³	7,73E+08
Luftandel gennem luftrenser	%	39,6
Ammoniakemission uden luftrenser	kg	4320
Ammoniakemission med luftrenser	kg	2506
Ammoniakreduktion	%	42,00
Max lugtemission uden luftrenser	MOUe/h	290,34
Max lugtemission med luftrenser	MOUe/h	290,34
Lugtreduktion	%	0,00

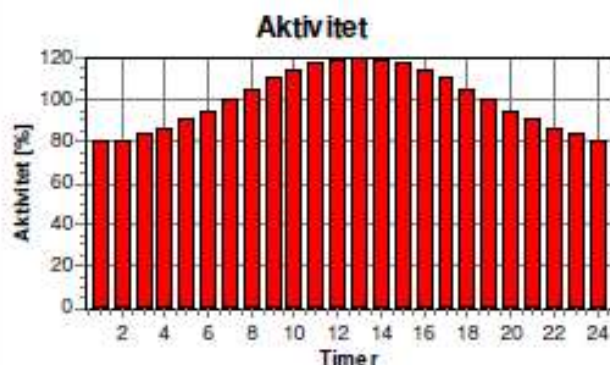
I ypebetegnelse: NA
 Datafil: NA
 Luftrenser aktiv fra dag: dag 1

Ammoniak/Lugt

Ammoniak model	-	
CO ₂ -koefficient	-	0,00000
Temperaturkoefficient	-	0,00000
Vpe-koefficient	-	0,00000
Ventilationskoefficient	-	0,00374
Lugtmodel	-	
CO ₂ -koefficient	-	0,20000
Temperaturkoefficient	-	0,00000
Vpe-koefficient	-	0,00000
Ventilationskoefficient	-	0,00000

Datafil MTHHRSmågrise

Aktivitet

Statistik

	Timer	Procent		Timer	Procent
Staldtemperatur > setpunkt	3088	35,3	CO ₂ - koncentration > 3000 ppm	5	0,1
Staldtemperatur < setpunkt	497	5,7	Indendørs NH ₃ -koncentration > 25 ppm ..	0	0,0
Relativ fugt > setpunkt	2753	31,5	Max temperatur overskridelse	°C	9,2
Relativ fugt < setpunkt	2883	33,0	Max temperatur underskridelse	°C	3,1
Temperature > setpunkt - køling	2880	33,0	Max overskridelse relativ fugt	%	17,9
Fugtighed < setpunkt - befugtning	2883	33,0	Max underskridelse relativ fugt	%	30,5
Max staldtemperatur	°C	29,2	Max overskridelse CO ₂ -koncentration	Vppm	132
Min staldtemperatur	°C	16,9	Max CO ₂ koncentration	Vppm	3132
Max relativ fugt	%	77,9	Max NH ₃ -conc. før luftrenser	Vppm	10,6
Min relativ fugt	%	29,5	Max NH ₃ -conc. efter luftrenser	Vppm	4,0
Max staldtemperatur med køling	°C	--	Max lugtemission før luftrenser	OUe/h	1000,0
Min relativ fugt med befugtning	%	--	Max lugtemission efter luftrenser	OUe/h	1000,0
Max ventilation	m ³ /h	290343	Ammoniakemission pr dyr	kg	0,232
Max varmeeffekt	kW	175,0	Lugtemission pr dyr	OUe	1,18E+8
Max varmebehov til befugtning	kW	0,0			
Max køleeffekt	kW	0,0			

Staldvent 5.0

MTH RHR Poltestald

Simulering 1

Dato 24-08-2012
 Klokkelæt 01:17:42
 Projekt nr 1140
 Beregner C. Sørensen
 Side 1/2

Identifikation		Produktion				
Navn	Rosenberg & Haldrup Rasmussen	SVIN	start	start	slut	slut
Gade/Vej	Hostrup Hovedgade 120		stk	kg	stk	kg
Post Nr.	6100	Slagtesvin	375	100,0	375	100,0
By	Haderslev					
Telefon		Produktion	Kont.	Dage pr hold		-
Fax		Temp. kurve	-	Dage mellem hold ..		-
E-mail		Bygningsafsnit ..	Poltestald 2 sektioner, 375 stipladser			
Projekt	MTH RHR Poltestald	Bygningstype	MTH Koncept			
Filenavn	12.01.26.MTH.RHR.Poltestald.SPX					

Klima			
Staldklima	-	Tørt	
Fordampningsfaktor	-	0,95	
Anden fugtkilde	kg/h	0,00	
Anden varmekilde	W	0	
Vpe model : Strøm / Feenstra		start	slut
Staldtemperatur	°C	20,0	20,0
Relativ fugtighed	%	65,0	65,0
Antal Vpe	kW	94,8	94,8

Ventilationssystem		Kontrolsystem	
Max ventilation	m ³ /h	29599	
Min ventilationsydelse start	%	22,5	
Min ventilationsydelse slut	%	22,5	
EI-forbrug ved max ydelse	W	1813	
Specifik ventilationsydelse	m ³ /Wh	16,3	
Minimum elforbrug	%	10,0	
Fugtstyring Ja/Nej	-	Ja	
CO ₂ -styring Ja/Nej	-	Ja	
Setpunkt CO ₂ -styring	Vppm	3000	
Regulerings prioritet	-	CO ₂	
Samlet elforbrug	kWh	7401	
		Regulering Frekvensregulering med spjæld	

Varmesystem		Produktionsperiode	
Max varmeeffekt	kW	19,2	
Varmetilførsel op til x% af max vent	%	30,0	
Direkte forbrænding	-	Nej	
Varmegenvinding Ja/Nej	-	Nej	
Varmevexlerefektivitet	%	0,0	
Max luftmængde gennem veksler	m ³ /h	0,0	
Luft bypass	%	0,0	
Varmebehov total	kWh	6552	
Varmetilførsel anden varmekilde	kWh	0	
Varmegenvinding	kWh	0	
Varmetilførsel ekstern	kWh	6552	
Samlet varmetilførsel	kWh	6552	
Referenceår			TryRef
Start uge			1
Slut uge			52
Driftstimer i perioden	h	8736	
Udetid i perioden	h	0	
Samlet driftstid i perioden	h	8736	
Antal hold i perioden	-		1,02
Varmeforbrug pr dyr	kWh	17,14	
Elforbrug pr dyr	kWh	19,36	

Køling/befugtning					
Kølesystem	Spray-køling	Samlet vandforbrug til køling	kg	0	
Temperatur-setpunkt køling	°C	0,0	Max spray-mængde	kg/h	0,0
Max tilladelig fugt i staldluft	%	0,0	Samlet kuldeydelse	kWh	0
Max tilladelig udefugt efter opfugt.	%	0,0	Max køleeffekt	kW	0,0
Max vandforstøvning	kg/h	0,0	Antal timer med køling aktiv	h	0
Befugtningssystem	-	Spray	Samlet vandforbrug til befugtning	kg	0
Setpunkt staldfugtighed	%	0,0	Max vandforbrug til befugtning	kg/h	0,0
Min. temperatur med befugtning	°C	0,0	Ekstra varmebehov til befugtning	kWh	0
Min. temp. for anvendelse af befugtning			Max varmebehov med befugtning aktiv	kW	0,0
			Antal timer med befugtning aktiv	h	0

Staldvent 5.0

MTH RHR Poltestald

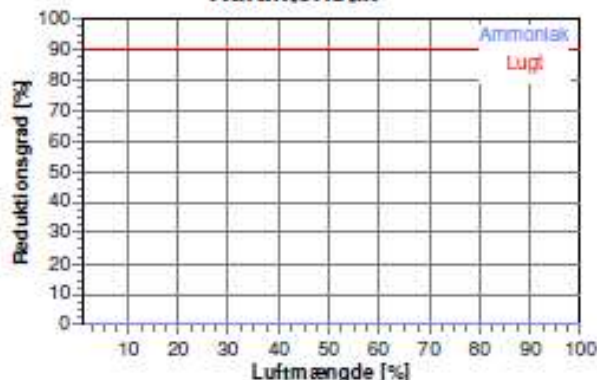
Simulering 1

Dato 24-08-2012
 Klokkeslæt 01:17:42
 Projekt nr 1140
 Beregner C. Sørensen
 Side 2/2

Luftrensning

Max luftmængde gennem luftrener	m ³ /h	5257
Reduktionsgrad ammoniak	%	90,0
Min ammoniakconc. efter luftrener	Vppm	0,0
Reduktionsgrad lugt	%	0,0
Minimum lugtkonc. efter luftrener	OUe/m ³	0,0
Luftmængde i simuleringsperiode	m ³	1,21E+08
Luftmængde gennem luftrener	m ³	4,59E+07
Luftmængde udenom luftrener	m ³	7,49E+07
Luftandel gennem luftrener	%	38,0
Ammoniakemission uden luftrener	kg	470
Ammoniakemission med luftrener	kg	273
Ammoniakreduktion	%	42,00
Max lugtemission uden luftrener	MOUe/h	28,45
Max lugtemission med luftrener	MOUe/h	28,45
Lugtreduktion	%	0,00

Karakteristik

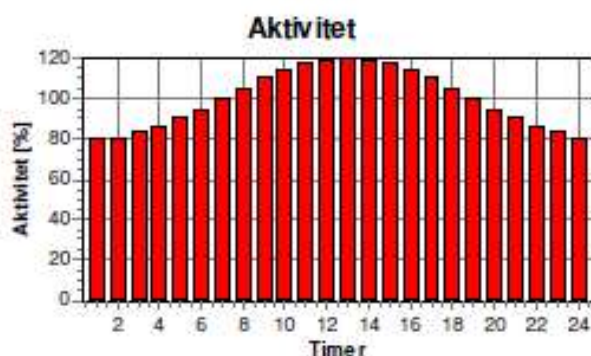
Typebetegnelse: NA
 Datafil: NA
 Luftrener aktiv fra dag: dag 1

Ammoniak/Lugt

Ammoniak model	--	
CO2-koefficient	--	0,00000
Temperaturkoefficient	--	0,00000
Vp-koefficient	--	0,00000
Ventilationskoefficient	--	0,00415
Lugtmodel	--	
CO2-koefficient	--	0,20000
Temperaturkoefficient	--	0,00000
Vp-koefficient	--	0,00000
Ventilationskoefficient	--	0,00000

Datafil: MTHHRPolt

Aktivitet

Statistik

	Timer	Procent		Timer	Procent
Staldtemperatur > setpunkt	2597	29,7	CO2 - koncentration > 3000 ppm	6	0,1
Staldtemperatur < setpunkt	54	0,6	Indendørs NH3-koncentration > 25 ppm	0	0,0
Relativ fugt > setpunkt	1528	17,5	Max temperatur overskridelse	°C	9,1
Relativ fugt < setpunkt	5916	67,7	Max temperatur underskridelse	°C	2,9
Temperature > setpunkt - køling	2486	28,5	Max overskridelse relativ fugt	%	14,0
Fugtighed < setpunkt - befugtning	5916	67,7	Max underskridelse relativ fugt	%	35,4
Max staldtemperatur	°C	29,1	Max overskridelse CO2-koncentration	Vppm	141
Min staldtemperatur	°C	17,1	Max CO2 koncentration	Vppm	3141
Max relativ fugt	%	79,0	Max NH3-konc. før luftrener	Vppm	11,8
Min relativ fugt	%	29,6	Max NH3-konc. efter luftrener	Vppm	4,8
Max staldtemperatur med køling	°C	--	Max lugtemission før luftrener	OUe/h	1000,0
Min relativ fugt med befugtning	%	--	Max lugtemission efter luftrener	OUe/h	1000,0
Max ventilation	m ³ /h	28449	Ammoniakemission pr dyr	kg	0,713
Max varmeeffekt	kW	19,2	Lugtemission pr dyr	OUe	3,16E+8
Max varmebehov til befugtning	kW	0,0			
Max køleeffekt	kW	0,0			

Ovenstående beregninger danner basis for det valgte anlæg for kemisk luftrensning på bedriften på Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev. Nedenfor er angivet sektionsvis maksimumsventilation i m³ og heraf hvor mange m³ der fra hver sektion der renses. Ligeledes er NH₃ effekten angivet i pct. Luftrensere placeres i den centrale luftkorridor. Teknikrum med blandetank, pumper, doseringsudstyr og styring er placeret i forbindelse med serviceområdet.

1. Sostald - Kemisk luftvasker – BAT GR.NR. 106.04-58, revision 2009/2011

- a. NH₃ effekt: 42%
- b. Drifttimer: 8.736
- c. Luftrensningen foregår ved at luftrensere suger af den samlede luft i korridoren.
- d. Luftrensning er valgt for at leve op til emissionskravet.
- e. Effekten opnås ved at luftrensere suger af den samlede luft i centralkorridoren og er dimensioneret efter emissionskravet. For at opfylde kravet køres 64.045 m³ luft gennem luftrensere. maksimums ventilationsbehov i alle Sostalds sektioner er 354.672 m³.

2. 9 smågrisesektioner - Kemisk luftvasker – BAT GR.NR. 106.04-58, revision 2009/2011

- a. NH₃ effekt 42%
- b. Drifttimer 8.736
- c. Luftrensningen foregår ved at luftrensere suger af den samlede luft i korridoren.
- d. Luftrensning er valgt for at leve op til emissionskravet.
- e. Effekten opnås ved at luftrensere suger af den samlede luft i centralkorridoren og er dimensioneret efter emissionskravet. For at opfyld kravet køres 58.000 m³ gennem luftrensere. Maksimums ventilationsbehovet i de 9 sektioner er 290.343 m³.

3. Poltesektion - Kemisk luftvasker – BAT GR.NR. 106.04-58, revision 2009/2011

- a. NH₃ effekt 42%
- b. Drifttimer 8.736
- c. Luftrensningen foregår ved at luftrensere suger af den samlede luft i korridoren.
- d. Luftrensning er valgt for at leve op til emissionskravet.
- e. Effekten opnås ved at luftrensere suger af den samlede luft i centralkorridoren og er dimensioneret efter emissionskravet. For at opfyld kravet køres 5.257 m³ gennem luftrensere. Maksimums ventilationsbehovet er 28.449 m³.

Bilag 14: Beskrivelse af habitatområde – Lillebælt

Natura 2000 område "Lillebælt" (N112)

Natura 2000 området "Lillebælt" består af habitatområde "Lillebælt" (H96), fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47) og Ramsarområde "Lillebælt" (R15). Habitat- og fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for at beskytte en række naturtyper og arter, som udgør områdernes udpegningsgrundlag. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. De er derfor udpeget som Ramsarområder af det enkelte land.

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området omfatter Lillebælt fra Jylland til Fyn og fra Gamborg Fjord i nord til Halk Nor i syd. Ca. 280 km² består af hav og 70 km² er land. Havområdets jyske opland udgør ca. 46.000 ha. Lillebælt er et særpræget havområde med lave og dybe områder, som mod nord indsnævres til en flodlignende rende med op til 80 meters dybde. Stærk strøm udsætter kysterne for erosion og materialet aflejres andre steder som krumodder og strandvolde.

Der er 3 større beboede øer og 7 holme. Karakteristisk for området er de mange store og små kystlaguner, der er værdifulde levesteder for bundfauna- og flora, samt betydningsfulde overvintrings- og yngleområder for fugle.

Langs kysten og på øerne er der værdifulde strandenge og overdrev, der er levesteder for sjældne fugle- og plantearter.

Vigtigste naturværdier

Hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Der er flere større krumoddekomplekser, der nu er sammenvoksede og dækkede af strandeng med naturlige tidevandsrender og ofte med kystlaguner bagved. De vigtigste er Halk Nor, Bankel Sø, Hejlsminde Nor, på Årø, på Bågå, Flægen og Emtekær Nor, der er væsentlige levesteder for flere sjældne fugle- og plantearter. I kystområderne er der også mange vigtige forekomster af kalkoverdrev, sure overdrev og rigkær.

Lillebælt er udpeget som levested for 10 arter af ynglefugle. Området er især vigtigt for arterne havørn, rørhøg, fjordterne, havterne og dværgterne. Fem arter af trækkende vandfugle er udpegningsgrundlag. Vigtigst er dykænderne ederfugl, bjergand, hvinand og toppet skallesluger, som dog alle er gået tilbage de senere år.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstoffbelastning: Den samlede kvælstofbelastning fra det sønderjyske opland og atmosfæren til Lillebælt og fjordene heri var i 2004 på ca. 5335 ton N. Heraf udgjorde landbrugets belastning ca. 2047 ton N. Den generelle eutrofiering med luftbårne kvælstofforbindelser påvirker i nogen grad strandengene. Større effekt har eutrofieringen på overdrevene og rigkærene, hvor tålegrænsen er overskredet. For rigkærene vurderes tilledning af drænvand fra de intensivt dyrkede arealer også at være en trussel. Kystlagunerne vurderes alle at være påvirkede af næringsalte med kraftig algevækst til følge. I modsætning til de nordlige og sydlige dele af Lillebælt rammes Natura 2000 området kun i mindre omfang af iltsvind på grund af mere effektiv opblanding af vandsøjlen.

Tilgroning: Mange steder opgives afgræsning af strandenge og overdrev med tilgroning til følge. Både langs den jyske og den fynske kyst er der massive tilgroningsproblemer i hovedparten af områdets strandenge og rigkær med en vegetation, der i større arealer er højere end 50 cm.

Unaturlige vandstandsforhold: Hydrologien i dele af habitat-områdets landområder er relativt upåvirket mens andre er stærkt påvirket. Mange af strandengene og rigkærene samt den nedbrudte højmosse på Brandsø er præget af grøftning eller udpumpning af vand i en sådan grad at der opstår sommerudtørring eller større skader.

Andre trusler: Strandengene invaderes generelt af Rynket Rose, der breder sig langs strandene og på strandengene. Løse hunde er et alvorligt problem flere steder, da fuglene forstyrres meget - især i yngletiden. På Årø Kalv og på småøerne, Linderum m.fl. går småbådsejlere i land i yngletiden på trods af adgangsforbud. Småbåde og surfere sejler på vandfladen ved Årø Kalv også i yngletiden. De alsidige aktiviteter på skydeterrænet ved Halk Nor medfører forstyrrelser, som må antages at påvirke ynglefuglene. Ræv ankom til Årø under isvinteren 1994/95, og forhindrer nu især Ederfugl i at yngle. På Bågå og ved Emtekær Nor er der registreret forstyrrelser af ynglefugle, som bl.a. søges løst gennem henstillingsskiltning.

Igangværende pleje og genopretning

Området er omfattet af EU-LIFE projekt vedr. kystlaguner "Rehabilitation of the Baltic Coastal Lagoon Habitat Complex 2005". I det sønderjyske lillebæltsområde dækker projektet kystlaguner i Fuglsøområdet ved Hejsager. Området grænser op til Halk Nor. Projektet skal forbedre kystlagune-komplekserne, herunder forholdene for vadefugle og padder. Omkring Hejsager Strand er sommerhusejere på eget initiativ begyndt at bekæmpe Rynket Rose. I Føns Vang og ved Wedellsborg Hoved er der foretaget naturgenopretning efter vandmiljøplan II, som har betydet stor fremgang for ynglende og rastende vandfugle.

Udpegningsgrundlag for områderne

Habitatområde "Lillebælt" (H96):

Nr.	Art/Naturtype
1014	Skæv vindelsnegl (<i>Vertigo angustior</i>)
1016	Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)

1351	Marsvin (<i>Phocoena phocoena</i>)
1110	Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1140	Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150	* Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev
1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220	Flerårig vegetation på stenede strande
1230	Klinter eller klipper ved kysten
1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330	Strandenge
2110	Forstrand og begyndende klitdannelse
2120	Hvide klitter og vandremiler
2130	* Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransålgler
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter
6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9110	Bøgeskove på morbund uden kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
91D0	* Skovbevoksede tørvemoser
91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

* prioriteret naturtype

Fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47)

Fuglebeskyttelsesområde "Lillebælt" (F47)

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk.1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Sangsvane			T	F2, F4
Havørn		Y		F1
Rørhøg		Y		F1
Plettet rørvagtel		Y		F1
Engsnarre		Y		F1
Klyde		Y		F1
Brushane		Y		F3
Mosehornugle		Y		F3
Fjordterne		Y		F3
Havterne		Y		F1
Dværgterne		Y		F3
	Bjergand		T	F4
	Ederfugl		T	F4
	Hvinand		T	F4,F7
	Toppet skallesluger		T	F4

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Tn: Trækfugle, der opholder sig i området i nationalt betydende antal.

F1: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F2: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og har i en del af artens livscyklus en væsentlig forekomst i området, dvs. for talrige arter (T) skal arten være regelmæssigt tilbagevendende og forekomme i internationalt betydende antal, og for mere fåtallige arter (Tn), hvor områder i Danmark er væsentlige for at bevare arten i dens geografiske sø- og landområde, skal arten forekomme med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F3: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natravn og Rødrygget Tornskade.

F4: arten er regelmæssigt tilbagevendende og forekommer i internationalt betydende antal, dvs. at den i området forekommer med 1 % eller mere af den samlede bestand inden for trækvejen af fuglearten.

F5: arten er regelmæssigt tilbagevendende og har en væsentlig forekomst i områder med internationalt betydende antal vandfugle, dvs. at der i området regelmæssigt forekommer mindst 20.000 vandfugle af forskellige arter, dog undtaget måger.

F6: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til at opretholde artens udbredelsesområde i Danmark.

F7: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til artens overlevelse i kritiske perioder af dens livscyklus, f.eks. i svintrere, i fædningstiden, på trækket mod ynglestederne og lignende.

Bevaringsstatus og trusselsvurdering for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene

Naturtype/art	National/lokal bevaringsstatus	Trusselsvurdering
1110 - Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet til EU som ugunstig
Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1140 - Mudder- og sandflader blottet ved ebbe	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	næringsstoffer og miljøfarlige stoffer
1150 - *Kystlaguner og strandsøer	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1160 - Større lavvandede bugter og vige	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer.
1170 - Rev	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
Bevaringsstatus er ugunstig eller vurderet ugunstig	Næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Fiskeri med bundsløbende redskaber og skibsfart
1210 - Enårig vegetation på stenede strandvolde	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet.
Bevaringsstatus i området er ukendt	Tilgroning
1220 - Flerårig vegetation på stenede strande	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet.
Bevaringsstatus i området er ukendt	Tilgroning med invasive arter
1230 - Klinter eller klipper ved kysten	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet.
Bevaringsstatus i området er ukendt	-
1310 - Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet.
Bevaringsstatus i området er ukendt	-
1330 - Strandenge	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilførsel af næringsstoffer, tilgroning, u hensigtsmæssig hydrologi og invasive arter.
2110 - Forstrand og begyndende klitdannelse	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
Bevaringsstatus i området er ukendt	(eutrofiering)
2120 - Hvide klitter og vandremiler	Status i Danmark er ikke vurderet.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste Ende af tålegrænseintervallet. Tilgroning og invasive arter.
2130 - * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste Ende af tålegrænseintervallet. Tilgroning og invasive arter.
3140 - Kalkrige søer og vandhuller med kransalalger	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	for højt næringsstofniveau, tilførsel af næringsstoffer fra landbrug, spredt bebyggelse og andeopdræt, samt N-deposition.
3150 - Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig	for højt næringsstofniveau, tilførsel af næringsstoffer fra landbrug, spredt bebyggelse og andeop-

eller store vanddaks	I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	dræt, samt N-deposition.
3260 - Vandløb med vandplanter	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	grødeskæring, bundoprensning, regulering med uhensigtsmæssig hydrologi, belastning med næringsstoffer
6210 - Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (*vigtige orkidélokalteter)	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6230 - *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6410 - Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på størstedelen af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende arealer, tilgroning, invasive arter og arealreduktion
6430 - Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn	Den nationale bevaringsstatus er ikke vurderet
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	Oplægning af materiale fra vandløbsvedligeholdelse, påvirkning af næringsstoffer og sprøjtemidler fra tilstødende arealer, samt uhensigtsmæssig hydrologi og stedvis store bevoksninger af invasive arter
7110 - *Aktive højmoser	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.	Små delområder, sårbarhed overfor vandstands-sænkninger og -svingninger
7120 - Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse	Den nationale bevaringsstatus er ukendt
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig	N-depositionen overstiger højeste ende af tålegrænseintervallet.
7220 - * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste tålegrænse på hovedparten af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende landbrugsarealer, tilgroning, arealreduktion og uhensigtsmæssige vandstandsforhold.
7230 - Riggær	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste tålegrænse på hovedparten af arealerne, tilførsel af næringsstoffer fra tilstødende landbrugsarealer, tilgroning, arealreduktion og uhensigtsmæssige vandstandsforhold
9110 - Bøgeskove på morbund uden kristtorn	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænse-intervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
9130 - Bøgeskove på muldbund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænse-intervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
9160 - Egeskove og bland-skove på mere eller mindre rig jordbund	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig.	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
91D0 - *skovbevoksede tørvemoser	Bevaringsstatus i Danmark vurderes til at være ukendt (atlantiske del)/ugunstig (kontinentale del)
I området er bevaringsstatus ugunstig eller vurderet som ugunstig...	N-depositionen overstiger laveste ende af tålegrænseintervallet på alle arealer, og den høje ende af tålegrænseintervallet er endog overskredet på alle de jyske og dele af de fynske forekomster
91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig.

Alle arealer i området med elle- og askeskov (63 ha) har en høj-god skovtilstand. | - |
| Skæv vindelsnegl | Den nationale bevaringsstatus for skæv vindelsnegl er indberettet som ukendt.
Bevaringsstatus i området er ukendt | - |
| Sump vindelsnegl | I 2007 blev bevaringsstatus for sump vindelsnegl | - |

	vurderet som gunstig.
Bevaringsstatus i området er ukendt	
Marsvin	Den nationale bevaringsstatus for marsvin er indberettet som ugunstig
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	Markant nedgang i bestanden bl.a. som følge af forringet fødegrundlag, forstyrrelser, risiko for påvirkning med miljøfarlige stoffer, bifangster af marsvin i fiskenet
Sangsvane	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser, tilgroning af strandenge
Havørn	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig
Bevaringsstatus i området er ukendt	
Rørhøg	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig
Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for Rørhøg, som vurderes at have stabile bestande i området	
Plettet rørvagtel	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. I 2005 lå antallet af plettet rørvagtel under den foreslåede tærskel værdi for gunstig bevaringsstatus
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	afvanding af enge og moser, forstyrrelser samt rørhøst.
Engsnarre	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig.
Bevaringsstatus i området er ukendt	
Klyde	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Ved NOVANA-overvågning i 2007 lå bestanden over det foreslåede faglige niveau for gunstig bevaringsstatus.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Brushane	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Antallet af ynglepar har i 2007 ligget under det foreslåede faglige kriterium for gunstig bevaringsstatus for arten.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Mosehornugle	Den nationale bevaringsstatus for arten som ynglefugl er i 2003 vurderet som ugunstig. I NOVANA-overvågningen 2007 blev der ikke registreret ynglende mosehornugle i Danmark.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	tilgroning af ynglesteder, forstyrrelser og prædation.
Fjordterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig. Ved NOVANA-overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag.
Havterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig idet arten vurderes stabil eller i fremgang. Ved NOVANA overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag
Dværgerterne	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig idet arten samlet set er i tilbagegang. Ved overvågning i 2006 lå bestanden ganske langt under det foreslåede faglige kriterium for bestands-	forstyrrelser, prædation og reduceret fødegrundlag

	størrelse for gunstig bevaringsstatus
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	
Bjergand	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Ederfugl	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som ugunstig. Ved overvågning i 2006 lå bestanden langt lavere end det foreslåede faglige kriterium for bestandsstørrelse for gunstig bevaringsstatus.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Hvinand	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser
Toppet skallesluger	Den nationale bevaringsstatus er foreløbigt vurderet som gunstig.
I området er bevaringsstatus for arten ugunstig eller vurderet som ugunstig	reduceret fødegrundlag, forstyrrelser

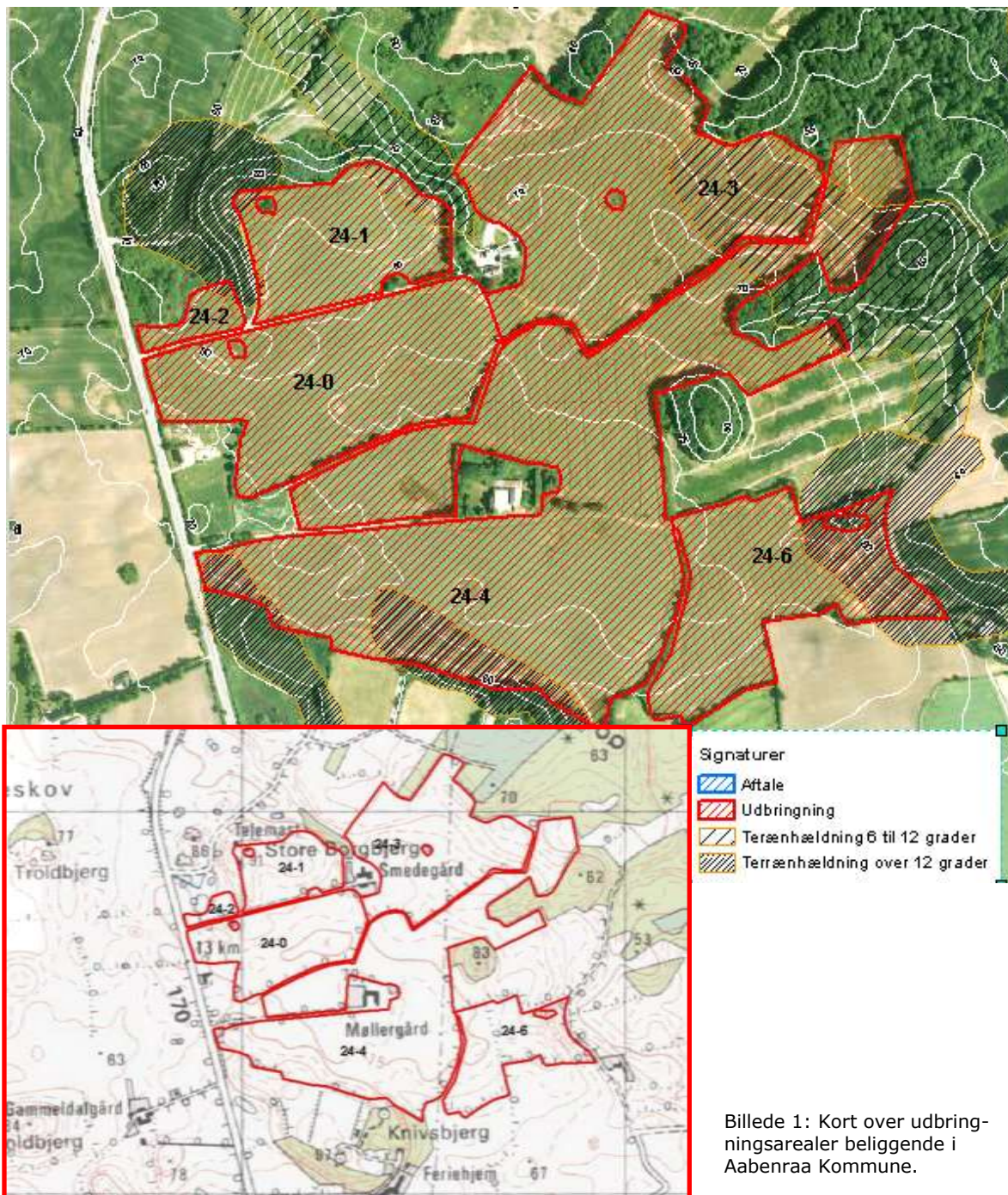

§ 21 vurdering af arealer til ansøgning fra Hoptrup Hovedgade 120

Vedrørende Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev.

Aabenraa Kommune er af Haderslev Kommune blevet bedt om at vurdere, om der skal stilles vilkår til arealer beliggende i Aabenraa Kommune, som indgår i udbringningsarealerne for Hoptrup Hovedgade 120. Hoptrup Hovedgade 120 har ansøgt Haderslev Kommune om godkendelse af et dyrehold på 871,35 DE søer, smågrise og polte (§12 efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af Husdyrbrug).

Aabenraa Kommune har følgende bemærkninger til de marker, der er beliggende i Aabenraa Kommune, jf. nedenstående kort (billede 1):

Natur beskyttet efter § 3 og § 7

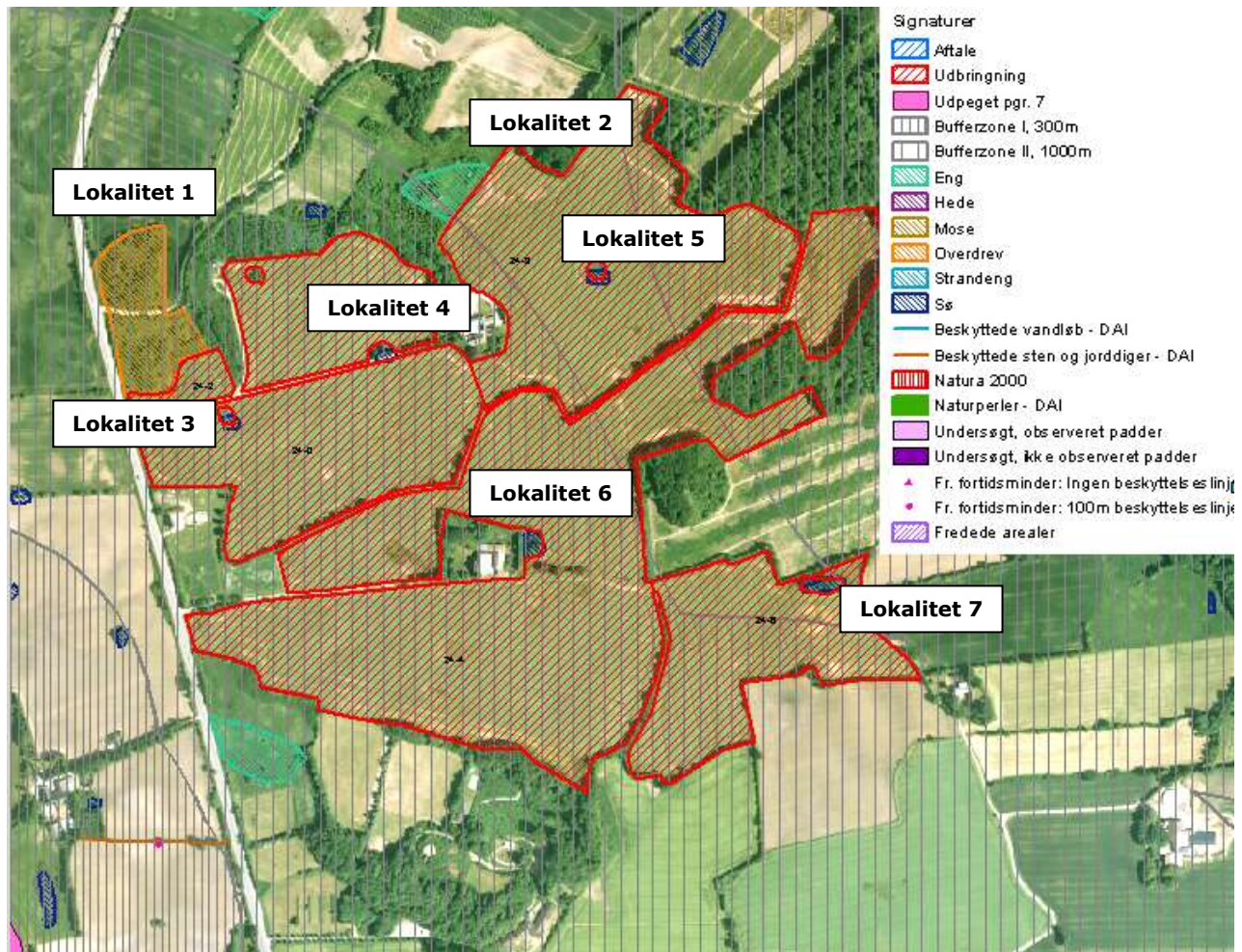
Redegørelse

Hovedparten af udbringningsarealet ligger inden for 1000 m, dvs. bufferzone 2, af et naturområde, der er beskyttet efter Husdyrlovens § 7. De vestlige arealer ligger min. 373 m fra et overdrev, mens de østlige arealer ligger min. 685 m fra et kombineret hede- og overdrevsområde.

Eftersom at arealerne ligger inden for bufferzone 2, skal al husdyrgødning nedfældes på sort jord og græs.

Som det fremgår af detailkortet nedenfor (billede 2), findes der nogle få naturområder på eller lige op til udbringningsarealet, der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Det drejer sig om et overdrev, der støder op til mark 24-2, en eng, der støder op til mark 24-3 og vandhuller der ligger på hhv. støder op til mark 24-0, 24-1, 24-3, 24-4 og 24-6. Lokalteterne er ikke besigtiget, men er vurderet ud fra luftfotos. Vilkårene er stillet ud fra forsigtighedsprincippet om, at tvivl skal komme naturen til gode.

Billede 2: Naturudpegninger.

Vurdering

Lokalitet 1

Er et overdrevsområde, der tidligere har haft en høj naturkvalitet, men som er noget næringspåvirket og delvist groet til i vedplanter (jf. besigtigelsesnotat fra 2000). Der findes også et par vandhuller på arealet, hvor det er lavest. Hele området er stærk kuperet, og terrænet hælder fra udbringningsarealet syd for ned mod overdrevet og vandhullerne.

Overdrev er generelt en højt prioriteret naturtype grundet dens kompleksitet og sjældenhed. Eftersom baggrundsbelastningen (atmosfærisk kvælstofdeposition) ligger på ca. 17 kg N/ha/år og tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år (floralisten taler ikke specifikt for jordbundsforholdene), er overdrevets nedre tålegrænse overskredet.

Overdrevet beskyttes på denne baggrund og grundet det stærkt hældende terræn med vilkår om 5 m dyrkningsfri bræmmer mellem lokaliteten og dyrkningsfladen, og pløjeretningen skal forblive på tværs af hældningen for at minimere risikoen for afstrømning af næringsstoffer.

Lokalitet 2

Lokaliteten består af en eng med et vandhul. Arealet er ret fladt og lavt beliggende i forhold til det øvrige terræn. På luftfotoet fra 2008 fremstår arealet som afgræsset og lysåbent og har således formodentlig en god tilstand og en forholdsvis høj naturkvalitet. Områdets naturværdi ligger et sted mellem middel og høj, idet eng er en ret almindelig naturtype men derudover kan have en god vekselvirkning med det nærliggende overdrev.

Baggrundsbelastningen er ca. 16 kg N/ha/år, og tålegrænsen for ferske enge er 15-25 kg N/ha/år, så områdets tålegrænse er formodentlig ikke overskredet.

Der stilles på denne baggrund ingen vilkår i denne forbindelse.

Lokalitet 3-7

Lokaliteterne udgøres af mindre vandhuller på eller lige op til dyrkningsfladen. Terrænet hælder i større eller mindre grad ned mod vandhullerne. Vandhullerne forekommer enten tørlagte (lokalitet 3 og 5) eller tilgroede med vedplanter (4 og 7), og har dermed en lav naturkvalitet, mens lokalitet 6 ser ud til at være i en bedre tilstand. Lokalitet 6 er endvidere omgivet af et udyrket areal, der beskytter mod tilstrømmende næringsstoffer samt udbragte gift- og gødningsstoffer.

For at beskytte vandhullerne og ophjælpe tilstanden for lokaliteterne 3, 4, 5, og 7 stilles der som vilkår, at der etableres og opretholdes en 2 m dyrkningsfri bræmme mellem dyrkningsfladen og vandhullerne. Det stilles endvidere som vilkår, at det udyrkede areal omkring vandhullet lokalitet 6 forbliver udyrket.

Vilkår

6. Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at Al husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græs på markerne 24-0 til og med 24-6. Kommunen stiller endvidere følgende vilkår ifm. opretholdelse eller forbedring af naturtilstanden i lokaliteterne:
7. Pløjeretningen skal være på langs af overdrevet på mark 24-2
8. Der skal etableres og opretholdes en 5 m udyrket bræmme mellem mark 24-2 og overdrevet lokalitet 1. I bræmmen må der ikke jordbehandles, gødskes eller sprøjtes.
9. Der skal etableres og opretholdes en 2 m udyrket bræmme mellem mark 24-0 og vandhullet lokalitet 3, mellem mark 24-0/24-1 og vandhullet lokalitet 4, mark 24-3 og vandhullet lokalitet 5 samt mark 24-6 og vandhullet lokalitet 7. I bræmmen må der ikke jordbehandles, gødskes eller sprøjtes.
10. Det udyrkede areal omkring vandhullet lokalitet 6 skal forblive udyrket.

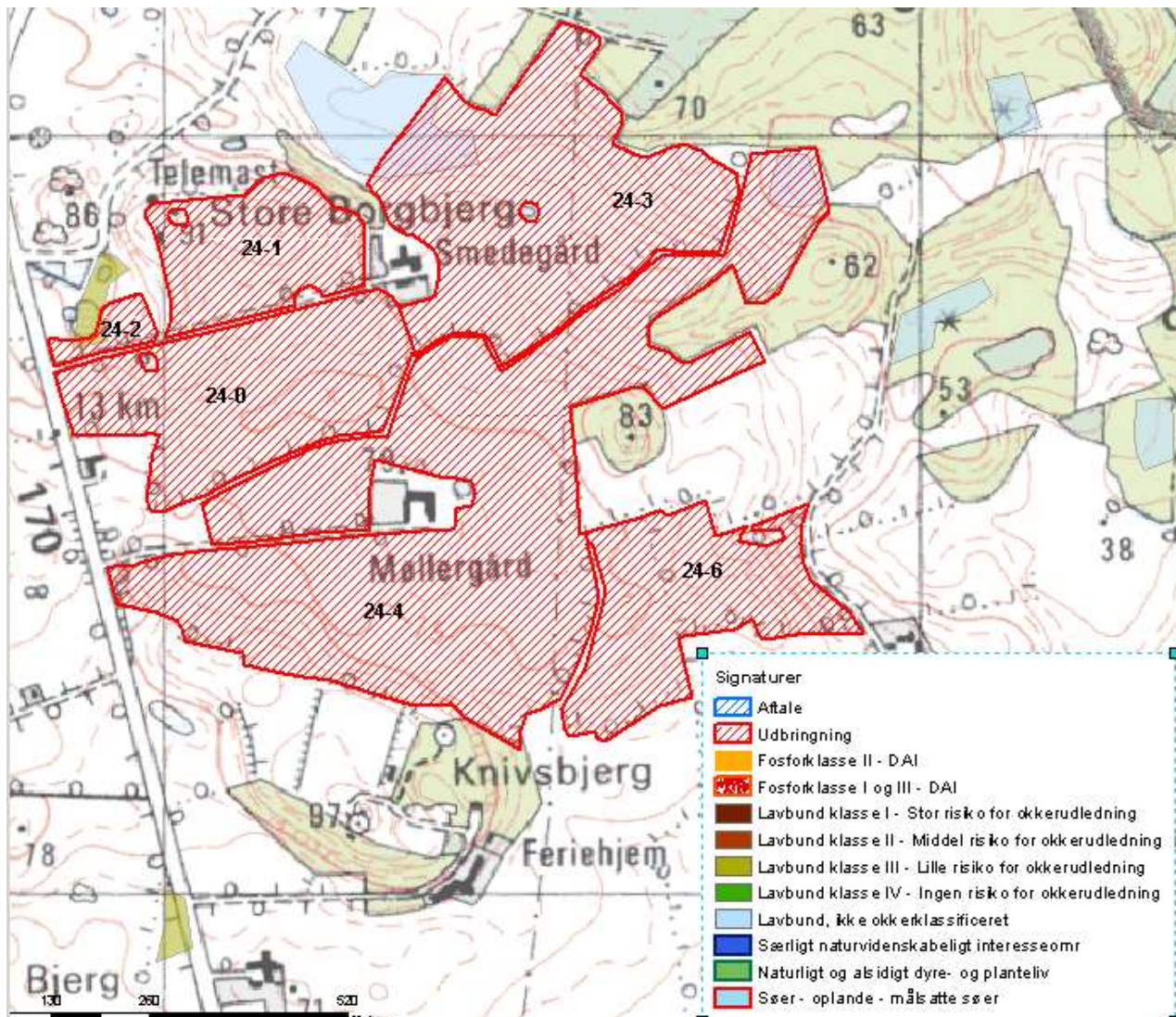
Dyrkningsarealerne støder ikke op til vandløb, sten- eller jorddiger eller fredede områder.

Fosfor, lavbund og okker

Ingen af udbringningsarealerne ligger inden for fosforklasse, og ingen af arealerne er lavbundsarealer eller ligger i okkerpotentielle områder jf. nedenstående kort (billede 3).

Der findes ingen målsatte søer på eller i umiddelbar nærhed af arealerne, og ingen af arealerne ligger inden for opland til målsatte søer.

Der stilles derfor ingen vilkår i denne sammenhæng, idet det generelle beskyttelsesniveau vurderes at være tilstrækkeligt.

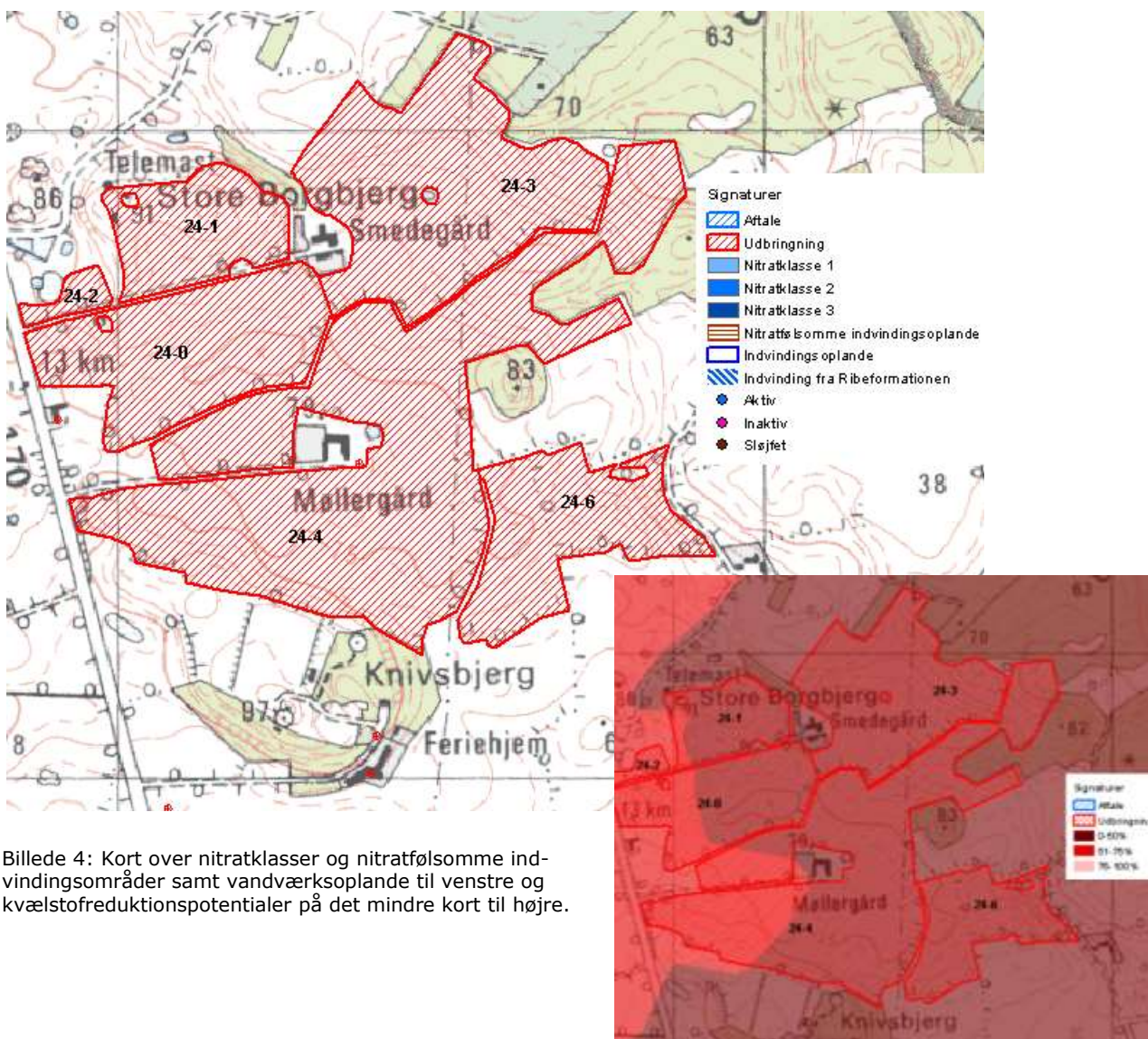

Billede 3: Fosfor og okker

Drikkevand og nitrat

Arealerne ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser.

Området er ikke nitratfølsomt indvindingsopland og har ingen nitratklasse, jf. billede 4 nedenfor.

Billede 4: Kort over nitratklasser og nitratfølsomme indvindingsområder samt vandværksoplande til venstre og kvælstofreduktionspotentialer på det mindre kort til højre.

Alle arealerne indeholder mere eller mindre skrånende partier og deraf følgende øget risiko for afstrømning af næringsstoffer, se billede 1.

Udbringningsarealerne ligger, som det fremgår af billede 4, ikke inden for indvindingsopland til vandværker

Langt hovedparten af udbringningsarealerne har et kvælstofreduktionspotentialer på 0-50 %, hvilket vil sige, at jordens evne til at omsætte kvælstof er lav og risikoen for udvaskning dermed er øget.

Eftersom udbringningsarealerne ligger uden for nitratklasse, og ikke i umiddelbar nærhed af sårbare områder, vurderer Aabenraa Kommune, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt og stiller derfor ingen vilkår i denne forbindelse.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. Miljømålsloven skal laves indsats- og handleplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. Kommunen afventer pt. statens indsatsplaner (som angiver hvilken indsats der er nødvendig for at opnå god tilstand). Udkast til indsatsplaner er i høring i øjeblikket, og indsatsplanerne vedtages endeligt ultimo 2011. Kommunen skal lave handleplaner (som angiver hvad der skal ske af naturgenopretning o. a.) i 2012. Hvor udkast til planer og endelige planer foreligger, skal kommunen inddrage disse i vurderinger af konsekvenser af produktionsudvidelser og -etableringer af husdyrbrug.

Natura 2000

Markerne ligger ikke i opland til noget Natura 2000-område.

Aabenraa Kommune finder derfor ikke, at der er sådanne særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat/kvælstof og fosfor til overfladevand.

Se endvidere ovenfor m.h.t. handleplaner for Natura 2000-områder.

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område er Stevning Dam og Pamhule Skov, der ligger ca. 7 km nord-nordvest for dyrkningsarealet.

Aabenraa Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på de af bedriftens arealer, der ligger i Aabenraa Kommune, ikke vil påvirke Natura 2000-områder.

Fredede arter og Bilag IV-arter

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til nogen padder, flagermus eller andre arter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV (liste over arter, der er under streng international beskyttelse) på eller i umiddelbar nærhed af selve udbringningsarealerne. Ifølge kort over arternes udbredelse findes vandflagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, løvfrø og spidssnudet frø i området. Arterne findes derfor med stor sandsynlighed også på udbringningsarealerne eller de tilstødende naturområder. Da alle padderarterne er fredede, og spidssnudet frø og stor vandsalamander er arter, der er strengt beskyttede efter Habitatdirektivets Bilag IV, stilles der i denne forbindelse vilkår om 2 m dyrkningsfri bræmmer mellem dyrkningsfladen og vandhullerne, lokalitet 3-7 (bortset fra lokalitet 6, der ligger i et udyrket område) samt dyrkningsfri bræmme mellem mark og overdrev, lokalitet 1, for at sikre opholds- og spredningsmuligheder og for at beskytte lokaliteterne mod gødning og pesticider.

Eftersom der ikke foretages arealmæssige ændringer eller ændringer i den omgivende naturs tilstand, og den tilstødende, potentielt sårbare natur beskyttes med vilkår om randzone (se ovenfor), vurderer kommunen, at tilstanden for de pågældende arter ikke forringes, og der stilles derfor ikke yderligere vilkår i denne sammenhæng.

Konklusion:

Da arealerne ligger udenfor N og P klasse, er kravene til N og P overholdt ved harmonikravene. De beskyttede naturområder, der ligger på eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne, beskyttes gennem vilkår om dyrkningsfri randzone, og det vurderes, at de mulige tilstedeværende bilag 4-arter ikke lider skade ved den ansøgte drift, når vilkåret om bræmmer overholdes.

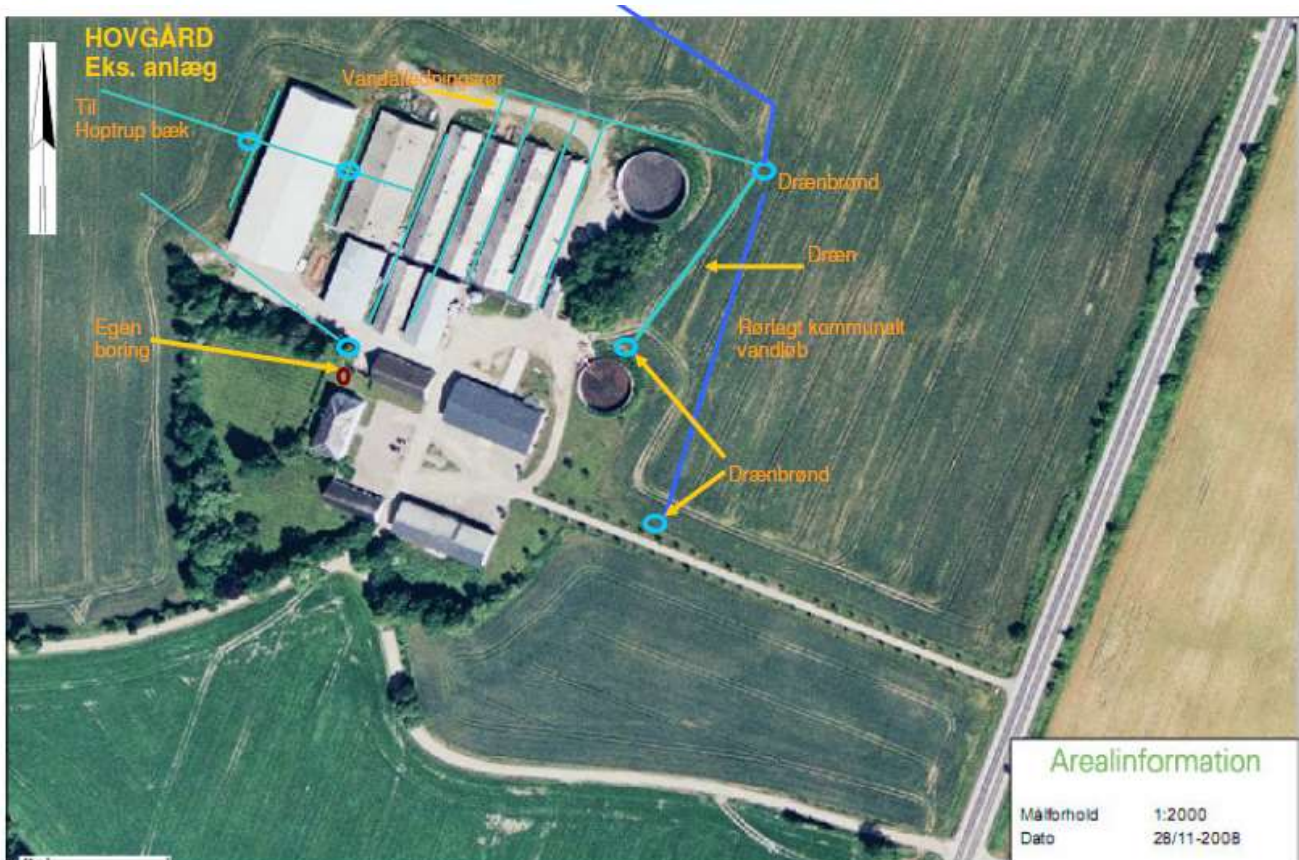
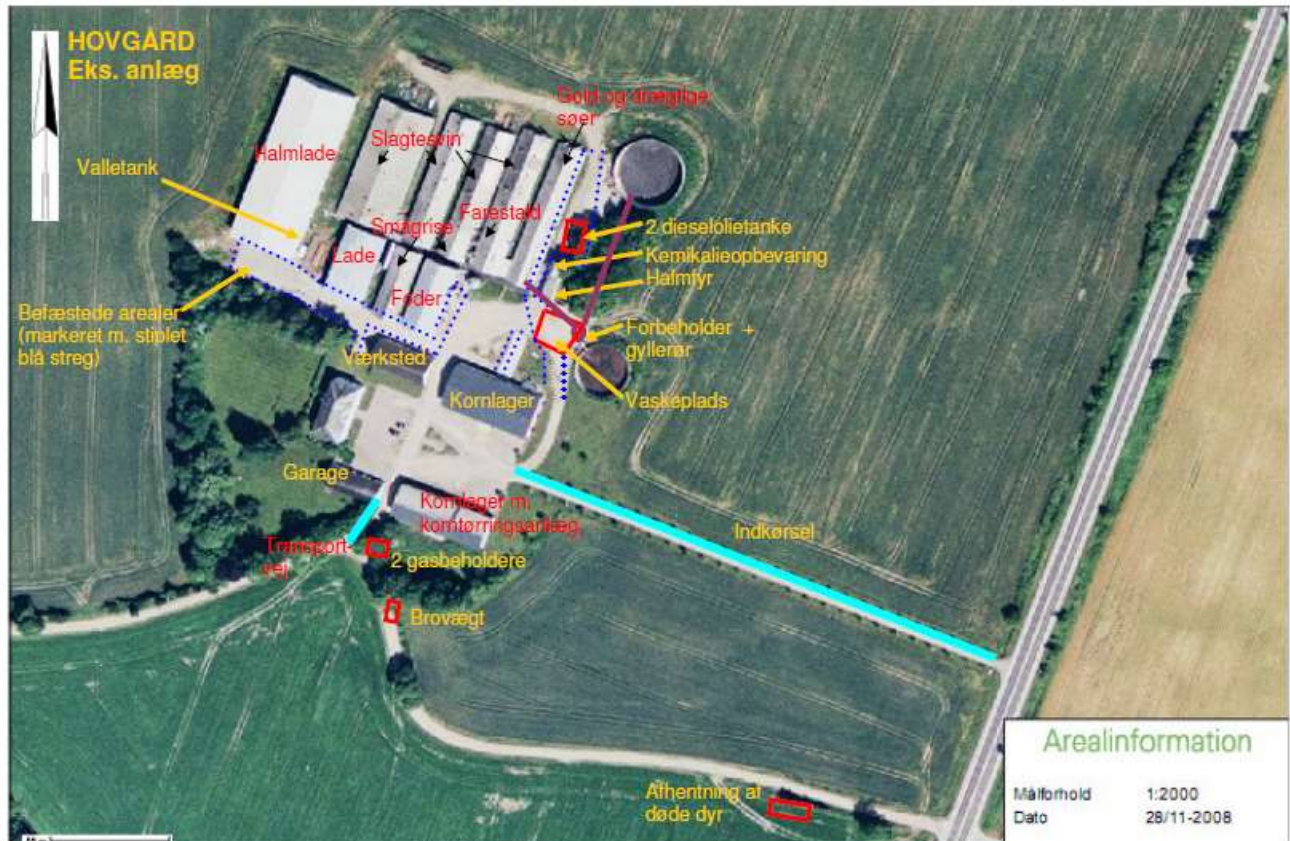
Endvidere stiller lovgivningen krav om nedfældning af husdyrgødning på sort jord og græs, hvilket også vurderes at udgøre en gevinst for miljø og natur.

Der stilles ingen yderligere vilkår til driften af arealerne.

Venlig hilsen

Tina Skovgaard Hjørne
Sagsbehandler

Bilag 16: Skitse af eksisterende anlæg

Beredskabsplan

For:

Dennis Rosenberg & Jørgen Haldrup Rasmussen

Hoptrup Hovedgade 120, 6100 Haderslev

Telefon 74575863 / 21405763

Beredskabsplan

Indholdsfortegnelse

Info.....	3
Kort Materiale.....	3
Husk	4
Telefonliste	5
Brand & evakueringsinstruks.....	6
Instruks ved overløb af gylle.....	8
Instruks til kemikalie & oliespild.....	9
Stophaner & hovedafbrydere.....	10
Instruks ved strømsvigt	11
Instruks ved transport af bekæmpelsesmidler	12
Placering af særlige objekter	13
Situationsplan med afløb mm.	14

Info

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivende miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte og ledelse, den skal udleveres til indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand o.l.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synligt placeret.

Beredskabsplanen findes i mappeform og i 2 eksemplarer.

1. staldkontor
2. Kontor i stuehuset.

Kort Materiale

Bagerst er der oversigts kort over ejendommen mm. Med angivelse af:

- Mark- & drikkevandsboringer og brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning og øvrige farlige stoffer.
- Diesel & olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Dræn & regnvandsbrønde inkl. Afløb.
- Oversigt over vandløb og åer.
- Udløbspunkter til vandløb
- Slukningsmateriel & åndedrætsværn.
- Afbrydere for strøm, vand, anlæg og diverse pumper mm.
- Trykflaskeoplag af f.eks. flaskegas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr og mandskab.

Husk

Husk

Ved store uheld ring altid 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. **Er man i tvivl ring 112**

Er der alvorlig personskade eller tilskadekomne dyr ring altid 112

Ved genopbygning stald/anlæg efter f.eks. brand kontakt relevante myndigheder inden arbejdet påbegyndes.

Telefon numre

Telefonliste

Falk	Dagtimer	Nat
Lægevagt		
Tandlægevagt		
Landboforening		
Dyrlæge		
Foderstof		
Elektriker		
Smeden		
VVS		
Ventilationsfirma		
Leverandør el		
Leverandør smartfarm		
Politi		
Nærmeste nabo		
maskinstation		

Brand & Evakueringsinstruks

Brand & evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald Brandvæsenet – ring **112** – oplys:

- **Navn, Adresse og telefonnummer der ringes fra**
- **Hvad der er sket og at det er en gårdbrand**
- **Er der tilskadekomne og hvor mange**
- **Er dyrene kommet ud – art, antal der evt. er fanget**
- **Evt. specielle tilkørselsforhold for brandvæsenet/Falk.**
- **Følg alarmcentralens anvisninger.**

Kontakt ejerne Jørgen H Rasmussen på Telefon 74575863 / 21405763
og Dennis Rosenberg på Telefon 74585871 / 51803660

Iværksæt rednings – og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt,
herunder fjernelse olie, trykflasker, gødning, kemikalier og evakuering af dyr.

Placering af slukningsmateriel er angivet på kortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved at lukke
døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder

- Brandens omfang
- Adgangsveje og flugtveje

På ejendommen findes der følgende materiel til brandslukning

- Pulverslukker
- Vandfyldte slangevinder/ brandskabe
- Alm. Vandslanger

Instruks ved overløb af gylle

Instruks ved overløb af gylle

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – ring 112 – oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra!
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, søer og drikkevandsboringer
- Er det til fare for trafikken (glat vej)
- Hvis gyllen løber i vandløb vil det så påvirke dambrug.

Kontakt ejeren Jørgen H Rasmussen på telefon 74575863/21405763 og Dennis Rosenberg på Telefon 74585871 / 51803660

Forsøg opdæmning af gyllen for at undgå den løber til evt. drænbrønd. Opdæmningen kan udføres med jord, halmballer ol. afhængigt af gyllemængde.

Er gyllen løbet til dræn eller vandløb skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe ol.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen/ standse ulykken.

- Bigballer
- Rendegraver til flytning af jord og bigballer.

Instruks til kemikalie & oliespild

Instruks til kemikalie & oliespild

Ved større overløb kemikalier og olie – ring **112** – oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra!
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, søer og drikkevandsboringer
- Er det til fare for trafikken (glad vej)

Kontakt ejeren Jørgen H Rasmussen på telefon 74575863/21405763
og Dennis Rosenberg på Telefon 74585871 / 51803660

Forsøg opdæmning for at undgå det løber til evt. drænbrønd.
Opdæmningen kan udføres med jord, halmballer ol. afhængigt af mængde og art.

Er f.eks. olien løbet til dræn eller vandløb skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen/ standse ulykken.

- Bigballe/halmballe
- Rendegraver til flytning af jord og bigballe.
- Savsmuldspakke /kattegrus

Stophaner & hovedafbrydere

Stophaner & hovedafbrydere

Afbrydere til diverse pumper, anlæg strømafbrydere, foder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

Vand:

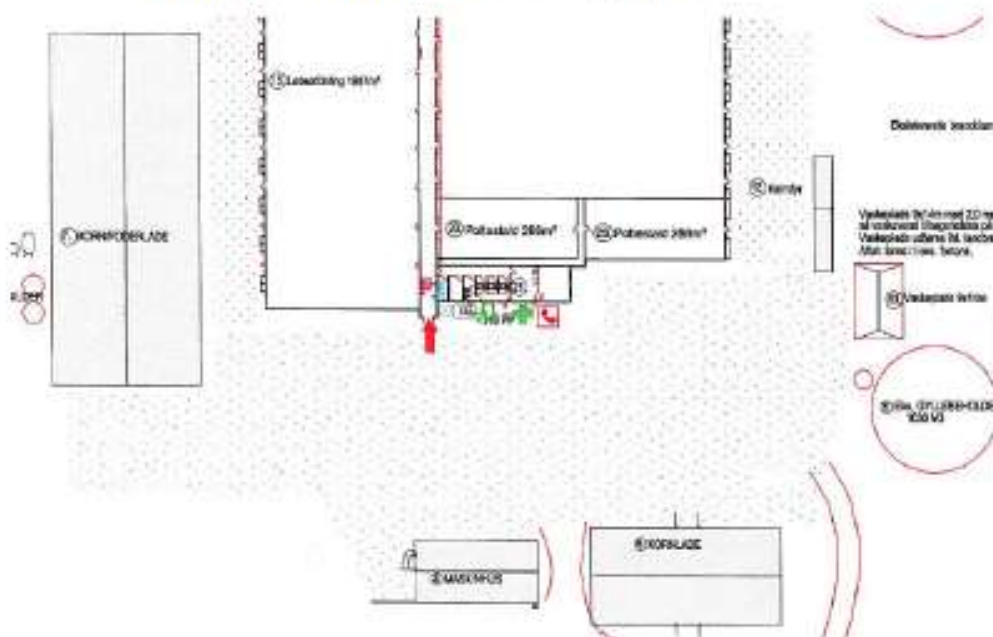
- Hovedhanen sidder i teknikrum under trappe i velfærdsbygning

Elektricitet:

- Hovedafbryder sidder i teknikrum i velfærdsbygning

EL-tavle:

- Eltavle sidder i teknikrum i velfærdsbygning

Instruks ved strømsvigt

Instruks ved strømsvigt

- Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme
- Tjek alle staldafsnit og se om nødopluk virker/er åbent
- Begræns gener vedr. træk og varmeudvikling
- Kontroller at der ikke er risiko for forurening som følge af manglende strøm til pumper og lign.
- Ved strømsvigt på mere end 1 time, ring til syd energi og forhør om varighed af udfaldet.
- Iværksæt opstart af nødstrømsgenerator hvis udfaldet varer mere end 1,5 time.

Transport af bekæmpelsesmidler

Instruks ved transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen samt mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse er velegnet til transport.

Medbring en spand/sæk eller beholder med fint savsmuld eller kattegrus til opslugning af spildt middel samt en skovl og beholder til opsamling af det spildte middel.

Uanset koncentration kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden og derved undgås forurening.

Medbring en mobiltelefon med indkodede tlf. numre således der hurtigt kan tilkaldes hjælp ved større uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

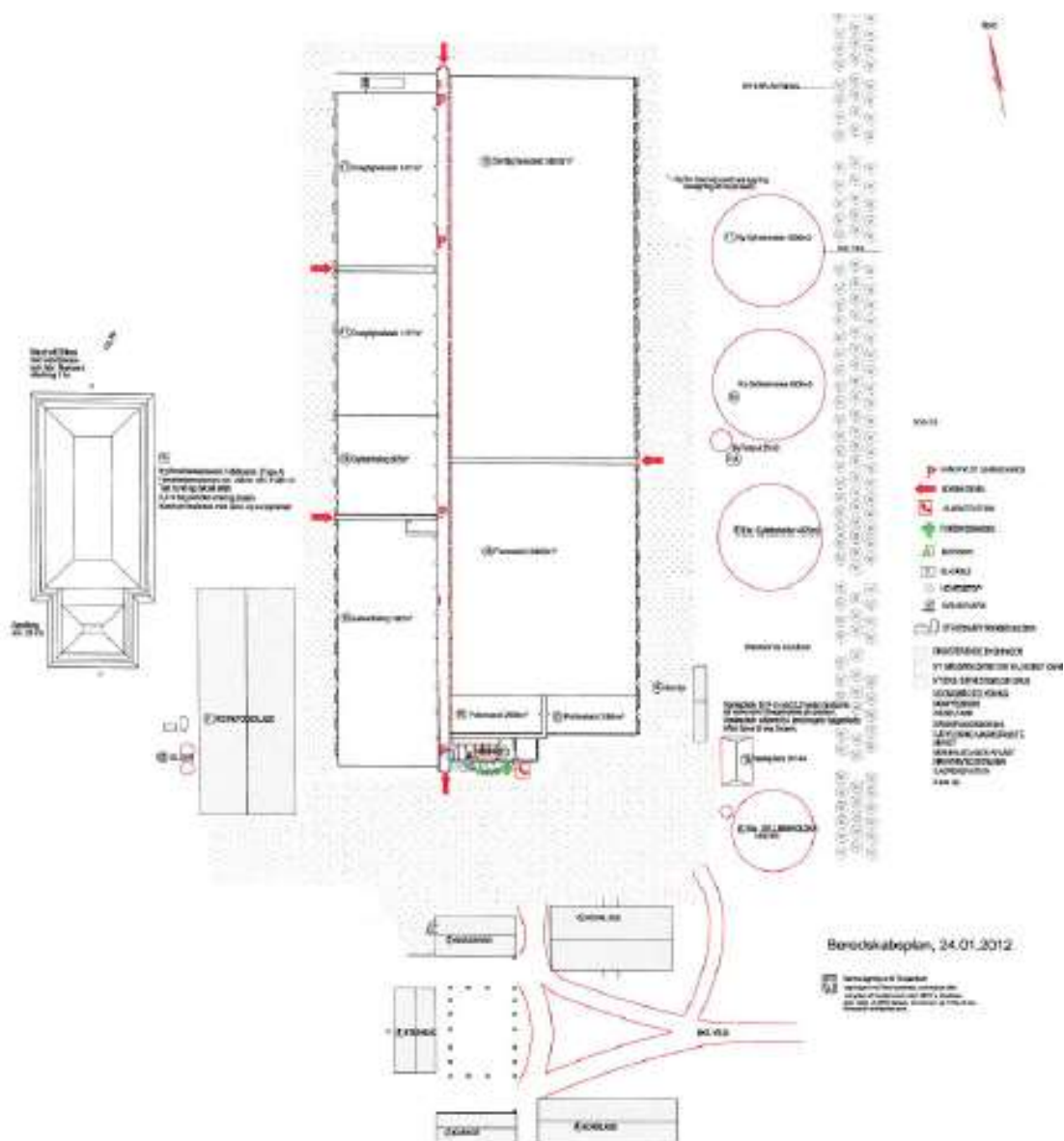
Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal altid opbevares forsvarligt. For alle bekæmpelsesmidler gælder det at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit

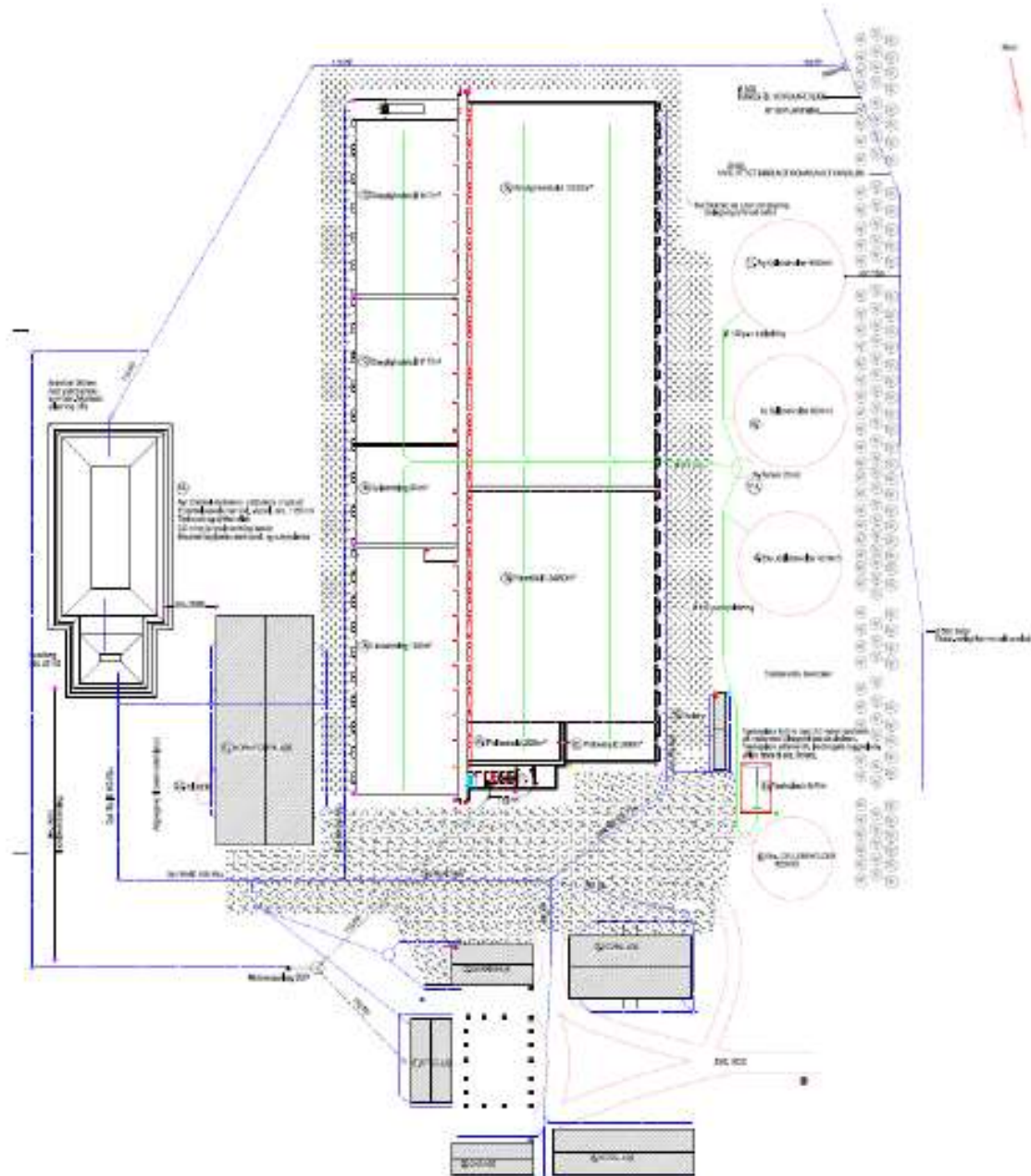
- Der skal forefindes sugende materiale, savsmuld eller kattegrus
- Døre skal være forsynet med kant og gulve være tætte og uden afløb.

Placering af særlige objekter

Signaturforklaring side 15

Situationsplan med afløb mm.

Signaturforklaring side 15

SIGNATUR

- EKSISTERENDE BYGNINGER
- NY GRUS/KNUSTBETON VEJ RUNDT OM BYGNING
- NY/EKS. BEFÆSTIGELSE GRUS
- UDENDØRS BELYSNING
- KOMPRESSOR
- DIESELTANK
- DRILLEVANDSBORING
- PÅFYLDNING MARKSPRØJTE
- SKROT
- KEMIKALIELAGER AFLÅST
- ERHVERVSCONTAINER
- DAGRENOVATION
- Døde dyr

----- Regnvandsledning

— — — — — Splidevandsledning

————— Pumpeledning, gylle

Endelig dimensionering af rør/anlæg udføres i forbindelse med byggesøgning.
Det er forudsat at regnvandsanlæg kan udføres som gravitationssystem.